

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ετος 5ο - Τεύχος 20

(Οκτώβριος - Δεκέμβριος 1990)

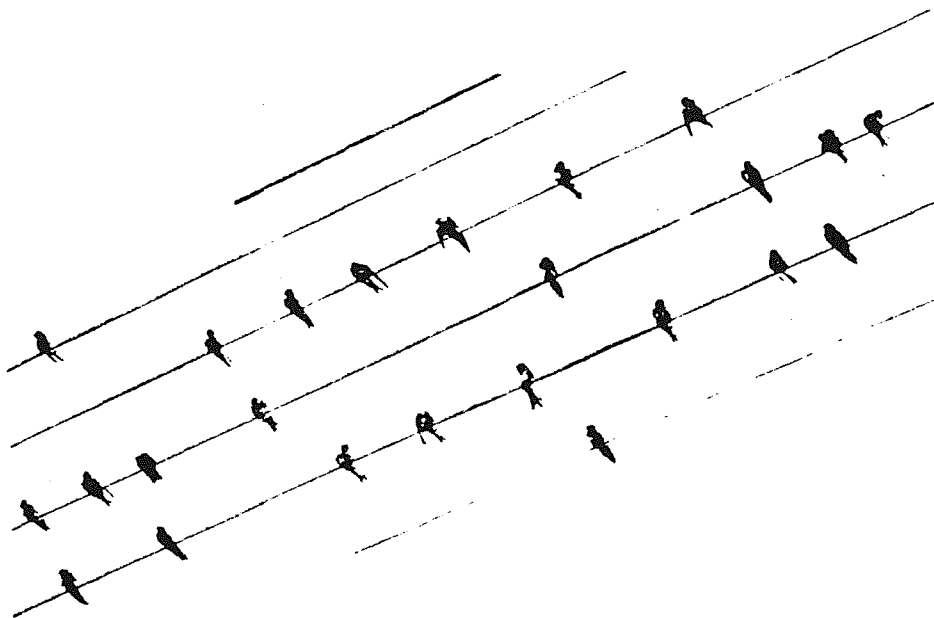
ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

* Διακήρυξη - Έκκληση	193
* Ν. Κολύμβα: Οι Ευρωπαϊκές Διασκέψεις της Κοινωνικής (Συνεταιριστικής) Οικονομίας	195
* Π. Κολύρη: Ιδιαιτερότητες και σύγχρονα προβλήματα του Μάνατζμεντ στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις και Επιχειρήσεις (συνέχεια και τέλος)	197
* Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου: Επίκαιρη Συνεταιριστική Νομοθεσία	209
* Θέσεις - Απόψεις	229
* Ρύθμιση οφειλών Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Εγκύκλιος ΑΤΕ)	233
* Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου: Θέματα ΑΤΕ και συνεταιρισμών στο φορολογικό νομοσχέδιο	239
* Αρ. Ν. Κλήμη: Οι αγώνες των συνεταιρισμών κατά το 1943	245
* Ειδήσεις Αγροτικές - Συνεταιριστικές	250
* Ευρετήριο ύλης 1990	254

ΧΡΕΟΣ ΜΑΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΑΣ ΑΝΟΙΞΗ!

ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
με ανθρώπινο πρόσωπο

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Έτος 5ο - Τεύχος 20 (Οκτώβριος - Δεκέμβριος 1990)

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ - ΕΚΚΛΗΣΗ

της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού

Η Εταιρεία των Φίλων του Συνεργατισμού παρακολουθεί με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και βαθιά ανησυχία όσα τελευταίως συμβαίνουν στο χώρο των συνεταιρισμών και ιδιαίτερα στην ΠΑΣΕΓΕΣ.

Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον πηγάζει από την πεποίθηση ότι η χώρα μας έχει μεγάλη ανάγκη, ιδίως σήμερα, από ένα ανεξάρτητο και ισχυρό συνεταιριστικό κίνημα, ικανό να αντιμετωπίσει τα οξυμένα σημερινά προβλήματα και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της δεκαετίας του 1990.

Η βαθιά ανησυχία, που επιτείνεται συνεχώς, προέρχεται από τα διογκωμένα οικονομικά προβλήματα των συνεταιριστικών οργανώσεων σε μια περίοδο γενικής δυσπραγίας της ελληνικής οικονομίας, από την αποδυνάμωση του συντονιστικού τους οργάνου και από τους χειρισμούς που γίνονται στα θέματα που αφορούν στους συνεταιρισμούς.

Αρκετές φορές στο παρελθόν και με ποικίλους τρόπους η Εταιρεία των Φίλων του Συνεργατισμού επισήμανε τις ακολουθούμενες στρεβλωτικές κατευθύνσεις. Όμως αυτή τη στιγμή τα συνεταιριστικά πράγματα έχουν προσηγγίσει ένα οριακό σημείο. Γι' αυτό αισθανόμαστε την ανάγκη ν' απευθύνουμε

έ κ κ λ η σ η

☛ Προς τα ηγετικά στελέχη της ΠΑΣΕΓΕΣ και των συνεταιρισμών και προς τους συνειδητούς συνεταιριστές, να αποκαταστήσουν ειλικρινή και υπεύθυνο διάλογο μεταξύ τους για να αναζητήσουν ενωτικές, συναινετικές και πρακτικές λύσεις στα κρίσιμα προβλήματα.

☛ Προς τους υπεύθυνους φορείς της Πολιτείας, που χειρίζονται τα συνεταιριστικά θέματα και ιδίως το μέλλον της αγροτικής πίστης και των συνεταιριστικών επιχειρήσεων, να επιζητούν τον ειλικρινή διάλογο με τους συνεταιρισμούς στη χάραξη μιας πολιτικής ισχυροποίησης των μηχανισμών προάσπισης των περιορισμένων γεωργικών εισοδημάτων, όπως συμβαίνει σε όλες τις χώρες.

☛ Προς κάθε τρίτο και ιδίως προς τα πολιτικά κόμματα να σεβασθούν την ιστορία, τις Αρχές και τα επιτεύγματα των συνεταιρισμών και, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα του συνεταιριστικού θεσμού για την πραγματοποίηση σημαντικών μεταβολών, να μην εμπλέκουν τους συνεταιρισμούς στην εξυπηρέτηση άλλων σκοπιμοτήτων.

Στις κρίσιμες αυτές στιγμές, που διακυβεύεται η ίδια η ύπαρξη του συνεταιριστικού κινήματος και οι κατακτήσεις περίπου ενός αιώνα, απαιτείται σύνεση και υπευθυνότητα από όλες τις πλευρές.

ΤΑ ΚΕΡΔΟΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΑΣ

ΣΕΚΟΒΕ

ΡΟΔΟΠΗ

ΒΙΟΧΥΜ

Ε.Γ.Σ. ΛΕΣΒΟΥ
Ε.Γ.Σ. ΣΕΡΡΩΝ
Ε.Γ.Σ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
Ε.Γ.Σ. ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Α.Ε.Β.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Ε.Γ.Σ. ΗΛΕΙΑΣ - ΟΛΥΜΠΙΑΣ
Ε.Γ.Σ. ΝΑΞΟΥ
Ε.Γ.Σ. ΤΗΝΟΥ
Σ/σμός ΣΚΟΠΕΛΟΥ

ΜΙΑ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

- Κονσέρβες
- Κατεψυγμένα Λαχανικά
- Χρυσή Πατάτα
- Τυριά
- Αλλαντικά
- Ελιές
- Ρύζι - Οσπρία
- Τουρσιά
- Λάδια - Πυρηνέλαια
- Χυμοί
- Κρασιά
- Δαμάσκηνα

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ελληνική Συνεταιριστική Εταιρία Διανομών - Εξαγωγών και Εισαγωγών Α.Ε.

Ακαδημίας και Γενναδίου 8 Αθήνα 142 τηλ: 36.42.311-13

Οι Ευρωπαϊκές Διασκέψεις της Κοινωνικής (Συνεταιριστικής) Οικονομίας

Του Ν. Κοθύμβα

* Η ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

Η πρώτη Διάσκεψη για την Κοινωνική Οικονομία έγινε στο Παρίσι στις 15 - 17 Νοεμβρίου 1989 με πρωτοβουλία της Γαλλικής Προεδρίας της ΕΟΚ. Περισσότεροι από 600 αντιπρόσωποι συνεταιριστικών οργανώσεων χωρών της ΕΟΚ με 60.000.000 μέλη και συναφών οργανισμών συνεταιριστικού χαρακτήρα (αλληλοβοηθητικοί, ενώσεις κλπ.) με 90.000.000 μέλη, συναντήθηκαν για να συζητήσουν τα προβλήματα που συνδέονται με τη συντελούμενη οικονομική ενοποίηση.

Όπως υπογράμμισε ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας κ. Μιττεράν στη σχετική παρέμβασή του στις εργασίες της Διάσκεψης, «*μια από τις ουσιαστικές διαφορές των επιχειρήσεων που, αν και δρουν στην αγορά και αποδέχονται τους κανόνες της, εμπνέονται από τις αρχές της κοινωνικής οικονομίας, είναι η καθημερινή από μέρους τους αποδοχή της μεγάλης πρόκλησης του ορθού συνδυασμού μεταξύ αλληλεγγύης και αποτελεσματικότητας μέσα στο μόνιμο σεβασμό του ανθρώπου σαν επίκεντρο κάθε μορφής δραστηριότητας. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να εξασφαλίσουν ώστε, τέτοιες μορφές οικονομικής δημοκρατίας, να πολιτογραφηθούν σε μια ενωμένη Ευρώπη, στην Ευρώπη των πολιτών.*»

* Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

Η δεύτερη Διάσκεψη των ευρωπαϊκών οργανώσεων της Κοινωνικής Οικονομίας (συνεταιριστικών) έγινε στη Ρώμη στις 13-15 Νοεμβρίου 1990 στα πλαίσια της Ιταλικής Προεδρίας της ΕΟΚ με την παρουσία του Προέδρου της Ιταλικής Δημοκρατίας, του Πρωθυπουργού, μελών της Κυβερνήσεως και του Ιταλικού Κοινοβουλίου, καθώς και του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Προέδρου του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της ΕΟΚ, της Γενικής Γραμματέως του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της ΕΟΚ και πολλών εκατοντάδων αντιπροσώπων. Όπως και στην πρώτη Διάσκεψη τα θέματα που κυριάρχησαν στις συζητήσεις αφορούσαν ένα ειδικό Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τη συνεργασία μεταξύ μελών συνεταιριστικών οργανώσεων διαφόρων χωρών της ΕΟΚ, που να σέβεται τις ιδιαιτερότητές τους, τη χρηματοδότηση, την πληροφόρηση, τη μόρφωση και επαγγελματική κατάρτιση καθώς και την πληρέστερη εκπροσώπηση και συνεργασία των συνεταιρισμών στα πλαίσια της ΕΟΚ και με τα θεσμικά όργανά της.

Στο τελευταίο αυτό σημείο αξιοσημείωτη είναι η πρόταση για την ίδρυση μιας «Ευρωπαϊκής Λέσχης της Κοινωνικής Οικονομίας», τόπο συνάντησης, προσέγγισης και ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των οργάνων της ΕΟΚ και άλλων διεθνών οργανώσεων, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Διεθνές Γραφείο Εργασίας των Ενωμένων Εθνών, των εθνικών κινημάτων κλπ. που ενδιαφέρονται γι' αυτά τα θέματα.

Η Διάσκεψη εξήτησε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα θέματα της παιδείας και κατάρτισης των μελών των συνεταιρισμών και να ενθαρρυνθεί η έρευνα στον τομέα αυτόν με την ίδρυση ενός «Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου της Κοινωνικής Οικονομίας», και την κοινοτική χρηματοδότηση των σχετικών προγραμμάτων.

Η επικράτηση του ανθρώπου επί του κεφαλαίου, που χαρακτηρίζει τους συνεταιρισμούς, δεν επιτρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότησή τους οι κλασικές μορφές των κεφαλαιοκρατικών εταιριών. Συνεπώς, για την αντιμετώπιση των αναγκών που προκύπτουν από τη διεθνοποίηση των αγορών, οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των διαφόρων τομέων των συνεταιρισμών (αγροτικοί, καταναλωτικοί, πιστωτικοί, εργασίας, συνεταιριστικές τράπεζες κλπ.) επεξεργάστηκαν προτάσεις για τη δημιουργία ειδικών οργάνων χρηματοδότησης που προσαρμόζονται στις ανάγκες των συνεταιρισμών και θα υποβληθούν στα κοινοτικά όργανα για να ισχύσουν σε όλες τις χώρες μέλη. Μια από τις προτάσεις αφορά στη συσσώρευση αδιανέμητων αποθεματικών.

Η Διάσκεψη χαίρησε την ίδρυση στην 23η Γενική Διεύθυνση της ΕΟΚ μιας ιδιαίτερης Υπηρεσίας για τα θέματα των συνεταιρισμών και των συναφών δρανώσεων καθώς και την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Δεκέμβριος 1989) προς το Συμβούλιο των Υπουργών για το ρόλο αυτών των οργανώσεων στη δημιουργία της μεγάλης ενιαίας αγοράς.

Η δεύτερη Διάσκεψη κλείνει την τελική της διακήρυξη με τις αξιόλογες διαπιστώσεις:

«Καλούμε όλους τους Ευρωπαίους ν' αντιληφθούν το ρόλο που μπορούν και θέλουν να διαδραματίσουν οι συνεταιρισμοί μπροστά στον κίνδυνο δημιουργίας ολιγοπωλιών που θα απέρριπταν κάθε αίτημα για οικονομική δημοκρατία και κάθε προσπάθεια διόρθωσης των εσφαλμένων τάσεων των νόμων της αγοράς χωρίς να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες κοινωνικές ισορροπίες.

Οι συνεταιρισμοί και οι συναφείς οργανισμοί είναι ένα απαραίτητο στοιχείο εγγύησης του πλουραλισμού, ένας πολλαπλασιασστής των πρωταγωνιστών της οικονομίας. Μπορούν να επηρεάσουν τα μεγάλα σχέδια, αφού είναι η φωνή της οικονομίας των οικογενειών και των πιο αδύνατων ομάδων των ευρωπαϊκών κοινωνιών.

Τέλος, αντιπροσωπεύουν την πιο παλιά και την πιο καινούργια δύναμη που μπορεί να προσθέσει ανθρώπινο περιεχόμενο στην ποιότητα της οικονομικής δράσης, σε μια Ευρώπη που αναζητά πρότυπα ανάπτυξης ικανά να κτίσουν το μέλλον μέσα από ένα διάλογο ανοικτό προς όλο τον κόσμο».

Ας σημειωθεί πως ο όρος «κοινωνική Οικονομία» για τους συνεταιρισμούς και τους παρεμφερείς οργανισμούς, έχει την καταγωγή του από τη Γαλλία, όπου ήδη υπάρχει και σχετικό Υφυπουργείο που ασχολείται με αυτά τα θέματα. Με την καθιέρωση των Διασκέψεων ασφαλώς θα πολιτογραφηθεί σε όλες τις χώρες της ΕΟΚ.

Ας σημειωθεί τέλος ότι από ελληνικής πλευράς συμμετείχε στη δεύτερη διάσκεψη η Συνεταιριστική Ασφαλιστική ΑΕΕΓΑ δια του Προέδρου της Δρ. Δ. Πεταλωτή και η Ελληνική Κυβέρνηση δια του Υφυπουργού Εξωτερικών κ. Γ. Παπαστάμου.

Ιδιαιτερότητες και σύγχρονα προβλήματα του Μάνατζμεντ στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις και Επιχειρήσεις (*)

Του Π. Κολύρη
Γεν. Δ/ντή της ΚΥΔΕΠ

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

2. Κράτος και Συνεταιρισμοί

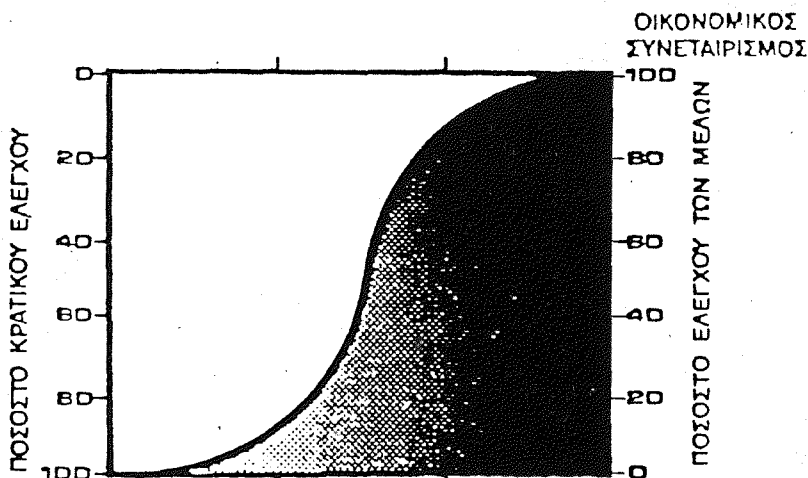
Ένα άλλο ουσιαστικό πρόβλημα που έχει να αντιμετωπίσει το συνεταιριστικό μάνατζμεντ είναι οι σχέσεις των συνεταιρισμών με το κράτος. Το πρόβλημα αυτό δημιουργείται από την ίδια την φύση του συνεταιριστικού τομέα, που ως ένας ισχυρός πόλος έλξης συνενώνει στους κόλπους του τις μικρές, αδύναμες και διασκορπισμένες κοινωνικές μονάδες και κατά συνέπεια μπορεί δυνητικά να αποτελέσει έναν ισχυρό θεσμό οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Τα ιδιαίτερα αυτά χαρακτηριστικά του θεσμού πρoσελκύουν, όπως είναι φυσικό, το ενδιαφέρον του κράτους, το οποίο για διάφορους λόγους προσπαθεί να προσεταιριστεί το συνεταιριστικό θεσμό είτε για να περάσει μέσω αυτού την πολιτική του, είτε για να ελέγξει τις κοινωνικές ομάδες που τον απαρτίζουν. Εξάλλου, μέσω της αρχής της αυτοβοήθειας, που αποτελεί βασικό στοιχείο της συνεταιριστικής αλληλεγγύης, το κράτος απαλλάσσεται ενός σημαντικού μέρους των υποχρεώσεών του, αφού πολλές από αυτές τις κοινωνικές ομάδες, που προσατεύονται από τον συνεταιριστικό θεσμό, θα ήταν ιδιαίτερα εξαρτημένες από την Κρατική βοήθεια και προστασία.

Φυσικά, το πρόβλημα δεν είναι τόσο στην κρατική συμπαράσταση και στήριξη του συνεταιριστικού θεσμού, ο οποίος στα αρχικά του στάδια είναι ιδιαίτερα αδύναμος και εύθραυστος στις κερδοσκοπικές επιθέσεις του ιδιωτικού τομέα, αλλά στην εξάρτηση και τελικά στην υποδούλωση του συνεταιριστικού θεσμού στην κυριαρχική βουλιμία του κράτους.

Μια τέτοια εξέλιξη είναι ασφαλώς ανεπιθύμητη, αφού ουσιαστικά αποξενώνει έναν ελεύθερο και ανεξάρτητο θεσμό και τον υποδουλώνει στην κρατική παντοδυναμία, η οποία τελικά τον εκφυλίζει από ένα θεσμό της ιδιωτικής πρωτοβουλίας σε ένα θεσμό της κρατικής γραφειοκρατίας. Όπως, απεικονίζεται στο διάγραμμα 3, όσο μεγαλύτερη είναι η κρατική παρέμβαση και ο έλεγχος, τόσο πιο γραφειοκρατικός και υποανάπτυκτος παραμένει ο συνεταιρισμός.

Είναι σαφές από τα παραπάνω, ότι όσο μικρότερη είναι η κρατική παρέμβαση και ο έλεγχος στις υποθέσεις των συνεταιρισμών, τόσο το καλύτερο. Αυτό ισχύει τόσο για τους ίδιους του συνεταιρισμούς, όσο και για τα φυσικά μέλη που υπηρετούν οι συνεταιρισμοί. Κατά συνέπεια, το συνεταιριστικό μάνατζμεντ (Διοίκηση και Διεύθυνση), στο πρόβλημα αυτό των σχέσεων κράτους και συνεταιρισμών, πρέπει να επιδιώκει ελαχιστοποίηση της κρατι-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΣΧΕΣΗ ΚΡΑΤΟΥΣ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΥΠΟΑΝΑΠΤΙΚΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΣ ΑΝΕΠΙΤΥΓΜΕΝΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

κής παρέμβασης και του κρατικού ελέγχου στις υποθέσεις και στην πολιτική των συνεταιρισμών.

Φυσικά, αυτό δεν σημαίνει πως το κράτος δεν πρέπει να έχει και να αναπτύσσει τη δική του συνεταιριστική πολιτική (μακροσυνεταιριστική πολιτική). Μάλιστα, το συνεταιριστικό μάνατζμεντ πρέπει να ενθαρρύνει την ανάπτυξη αυτής της μακροσυνεταιριστικής πολιτικής και να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε η κρατική μακροσυνεταιριστική πολιτική να προσεγγίζει και να εξυπηρετεί τους στόχους της συγκεκριμένης πολιτικής των ίδιων των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων (μικροσυνεταιριστική πολιτική). Μόνο με την προσέγγιση των δυο συνεταιριστικών πολιτικών, της μακροσυνεταιριστικής (του κράτους) και της μικροσυνεταιριστικής (των συνεταιρισμών) μπορεί να αμβλυνθεί το πρόβλημα και να επιτευχθεί μια κοινά αποδεκτή και εθνικά ωφέλιμη σχέση κράτους και συνεταιρισμών.

3. Κόμματα και Συνεταιρισμοί

Η αρχή της δημοκρατικής διοίκησης στους συνεταιρισμούς και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του κράτους για τις υποθέσεις των συνεταιρισμών, δημιουργούν και ένα άλλο εξαιρετικά σοβαρό πρόβλημα, που το συνεταιριστικό μάνατζμεντ οφείλει να αντιμετωπίσει. Το πρόβλημα αυτό αφορά το ιδιαίτερο ενδιαφέρον και την ανάμιξη των πολιτικών κομμάτων στις υποθέσεις των συνεταιρισμών.

Φυσικά, το ενδιαφέρον των πολιτικών κομμάτων για τους συνεταιρισμούς αποτελεί ένα θετικό γεγονός, αφού έτσι οι φορείς πολιτικής έκφρασης της κοινωνίας δείχνουν τη σημασία που αποδίδουν στον συνεταιριστικό θεσμό και στο πολύπλευρο έργο του.

Δυστυχώς, όμως, το ενδιαφέρον αυτό των πολιτικών κομμάτων μεταφρά-

ζεται, τις περισσότερες φορές, σε σοβαρή, ιδιαίτερα επικίνδυνη και επιβλαβή κομματική παρέμβαση στους συνεταιρισμούς. Στην ακραία του περίπτωση, αυτός ο «κομματισμός» των συνεταιρισμών, προσδίδει στις συνεταιριστικές οργανώσεις και επιχειρήσεις τον χαρακτήρα «κομματικών οργανώσεων», τις οποίες προσπαθούν να κατακτήσουν το ένα ή το άλλο πολιτικό κόμμα.

Είναι σαφές ότι, κάτω από τέτοιες συνθήκες κομματικής αντιπαράθεσης, δημιουργούνται πολλές, σοβαρές και επικίνδυνες στρεβλώσεις που δυσχεραίνουν το έργο και αποδυναμώνουν το σφρίγος των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων.

Ορισμένες από τις κυριότερες παρενέργειες που δημιουργούνται κάτω από τέτοιες συνθήκες κομματικής αντιπαράθεσης και ανταγωνισμού είναι και οι εξής:

- (I) Η γενική συνέλευση, το ανώτατο όργανο δημοκρατικής διαδικασίας στις συνεταιριστικές οργανώσεις και επιχειρήσεις, αντί να χρησιμοποιεί εποικοδομητικά το χρόνο της σε καλόπιστη κριτική των πεπραγμένων και σε δημιουργική ανταλλαγή απόψεων και ιδεών για το μέλλον της οργάνωσης, αναλώνεται σε στείρα κομματική κριτική και επικίνδυνη κομματική αντιπαράθεση, που δεν σχετίζεται καθόλου με την πραγματική αποστολή και τους στόχους που οφείλει να πετύχει η συνεταιριστική επιχείρηση για τα συμφέροντα των μελών.
- (II) Το Δ. Σ. εμφανίζει σοβαρά συμπτώματα δυσλειτουργίας, καθυστερήσεις στη λήψη των αναγκαίων αποφάσεων και κατά συνέπεια, επικίνδυνη αποδυνάμωση των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων έναντι των κυριότερων ανταγωνιστών τους.
- (III) Ο κομματικός φατριασμός, διαχεόμενος στο επίπεδο του υπηρεσιακού μηχανισμού, καταστρέφει την επίσημη οργανωτική δομή της οργάνωσης και δημιουργεί μια ανεπίσημη δομή με δικές της ροές επικοινωνίας, ιεραρχίας και σχέσεων. Αυτό οδηγεί σε παράλυση της επίσημης οργάνωσης και σε τελμάτωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- (IV) Αναπόφευκτη εξέλιξη είναι η αλλοτρίωση και ο εκφυλισμός της οποιασδήποτε μορφής αξιοκρατίας, αφού κυρίαρχο στοιχείο αξιολόγησης και αξιοποίησης του στελεχιακού δυναμικού, κάτω από τέτοιες συνθήκες, δεν είναι η επαγγελματική επίδοση, η συνεταιριστική πίστη και το προσωπικό ήθος, αλλά η προσήλωση, η πίστη και η σχέση με τους κομματικούς μηχανισμούς. Κάτω από τέτοιες συνθήκες, τα ικανά επαγγελματικά στελέχη αποφεύγουν ή εγκαταλείπουν τις συνεταιριστικές οργανώσεις, γεγονός που είναι ολέθριο για το παρόν και το μέλλον των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων. Αποτελεί ιστορικό γεγονός ότι οι θεσμοί ή οι οργανισμοί που σταματούν να είναι ελκυστικοί στους νέους και ικανούς επιστήμονες και επαγγελματίες, αντιμετωπίζουν ένα αβέβαιο και ζοφερό μέλλον.

Είναι φανερό, από όσα προηγήθηκαν, πως το, κατά τα άλλα, θεμιτό και θετικό ενδιαφέρον των πολιτικών κομμάτων για τα συνεταιριστικά πράγματα, μπορεί πράγματι να εκφυλιστεί σε έναν αχαλίνωτο κομματισμό, που να αποτελέσει καταλυτική τροχοπέδη για την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα

των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων. Το συνεταιριστικό κίνημα στη χώρα μας υπέφερε πολλά δεινά από τον υπέρμετρο κομματικό εναγκαλισμό, ο οποίος αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί έναν από τους κυριότερους ανασταλτικούς παράγοντες στην πρόοδο των συνεταιρισμών. Φυσικά, η «κομματική ουδετερότητα», που αποτελεί μian από τις βασικές αρχές του διεθνούς Συνεργατισμού, δεν υιοθετήθηκε αδίκως από τους Δίκαιους Σκαπανείς της Ρόστοντέηλ.

Δυστυχώς, το συνεταιριστικό μάνατζμεντ δεν μπορεί να κάνει πολλά για την «αποκομματικοποίηση» των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων. Το θέμα είναι ευρύτερο ενδιαφέροντος και εμπέλειας και για την άμβλυνσή του απαιτείται η γενικότερη κατανόηση και η προσπάθεια όλων όσων ενδιαφέρονται πράγματι για την πρόοδο και την ανάπτυξη των συνεταιρισμών, περιλαμβανομένων πρωτίστως των ίδιων των πολιτικών κομμάτων. Τα τελευταία οφείλουν να κατανοήσουν ότι αν πράγματι αγαπούν και σέβονται τον θεσμό του Συνεργατισμού, είναι πολύ προτιμότερο να αδιαφορήσουν γι' αυτόν, παρά να συνεχίσουν τον σφιχτό εναγκαλισμό τους, ο οποίος μπορεί, πράγματι, να αποβεί μοιραίος για το συνεταιριστικό κίνημα.

4. Ενδοσυνεταιριστικές σχέσεις

Η «συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών», δεν αποτελεί μόνο μια από τις έξη διεθνείς αρχές του Συνεργατισμού, αλλά και μια ουσιώδη πρακτική προϋπόθεση για την εθνική και παγκόσμια ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος. Μάλιστα, εκατό και πλέον χρόνια μετά την υιοθέτηση και πρακτική εφαρμογή αυτής της αρχής από το συνεταιριστικό κίνημα, η σύγχρονη επιστήμη του Μάνατζμεντ ξαναανακαλύπτει αυτή την αρχή, για όλες τις μορφές επιχειρήσεων και της προσδίδει τον όρο «συνεργία». Ο Άνσοφ, ένας από τους σπουδαιότερους σύγχρονους μελετητές και συγγραφείς για το Μάνατζμεντ των επιχειρήσεων, ισχυρίζεται ότι: «η συνεργία... είναι ένα από τα κυριότερα στοιχεία της στρατηγικής των επιχειρήσεων» και την ορίζει λέγοντας ότι η συνεργία περιγράφεται συχνά ως η επίπτωση $2+2 = 5$ ή με άλλα λόγια ότι η «συνδυασμένη απόδοση μιας επιχείρησης ή μιας ομάδας επιχειρήσεων είναι μεγαλύτερη από το άθροισμα των επιμέρους τμημάτων της».

Είναι ακριβώς αυτή η έννοια της συνεργίας, αυτό το μεγαλύτερο συλλογικό αποτέλεσμα, από τα επιμέρους μερικά αποτελέσματα των μονάδων που το απαρτίζουν, που αποτελεί την βάση και την *raison d'etre* του σύγχρονου συνεταιριστικού κινήματος. Είναι αυτονόητο ότι θα ήταν αδύνατο να επιτύχει η κάθε συνεταιριστική οργάνωση ή επιχείρηση τα αποτελέσματα που έχει πετύχει αν δρούσε μεμονωμένα, έξω από την γενικότερη, συλλογική δράση του συνεταιριστικού κινήματος.

Κι' όμως, τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι παράγοντες αποδυναμώνουν τη συνοχή και την ενότητα του συνεταιριστικού κινήματος, καθιστώντας πιο ισχνό το τελικό συλλογικό αποτέλεσμα της συνεργίας του συνεταιριστικού κινήματος. Οι ενδοσυνεταιριστικές σχέσεις πάσχουν και πάσχουν επικίνδυνα, ώστε να διακυβεύεται σοβαρά η αρχή της «συνεργίας μεταξύ συνεταιρισμών» και η τελική συλλογική τους απόδοση.

Ορισμένοι από αυτούς τους παράγοντες είναι και οι εξής:

Π. Κολύρη: Ιδιαιτερότητες και σύγχρονα προβλήματα του Νάνατζμεντ

- (α) Η δια νόμου απόσχιση και απομάκρυνση ενός σημαντικού μέρους του συνεταιριστικού κινήματος, του κυριότερου ίσως, από το κορυφαίο συντονιστικό όργανο του αγροτοσυνεταιριστικού κινήματος, δηλ. την ΠΑΣΕΓΕΣ.
- (β) Η αποδυνάμωση του συντονισμού του συνεταιριστικού κινήματος, τόσο λόγω της απόσχισης ενός μεγάλου μέρους του από την ενιαία εθνική οργάνωση, όσο και λόγω εγγενών αδυναμιών του εθνικού συντονιστικού φορέα.
- (γ) Η επίδραση του κομματισμού και του κρατισμού στις ενδοσυνεταιριστικές σχέσεις, με την έννοια ότι ομοιοειδείς κομματικά διοικήσεις τείνουν να συνεργάζονται, ενώ αντίπαλες κομματικά διοικήσεις να ανταγωνίζονται.
- (δ) Ο αναπόφευκτος ενδοσυνεταιριστικός ανταγωνισμός οργανώσεων και επιχειρήσεων που παράγουν και εμπορεύονται ομοειδή προϊόντα. Ο ενδοσυνεταιριστικός αυτός ανταγωνισμός οξύνεται ακόμα περισσότερο λόγω της έλλειψης συντονισμού σε εθνικό επίπεδο, που προαναφέρθηκε.
- (ε) Η επιλεκτική συνεργασία του ιδιωτικού μη - συνεταιριστικού τομέα με ορισμένες συνεταιριστικές οργανώσεις και επιχειρήσεις και η υπεροχή της πολιτικής του πρώτου στο δόγμα «*διαίρει και βασίλευε*».

Φυσικά, η αποδυνάμωση αυτή και ο αποσυντονισμός του συνεταιριστικού κινήματος δυσχεραίνει σημαντικά το έργο του συνεταιριστικού μάνατζμεντ, τόσο στον τομέα της οικονομικής διαχείρισης, όσο και στον τομέα της συνεταιριστικής πολιτικής του. Κάτω από τέτοιες συνθήκες ενδοσυνεταιριστικών σχέσεων, το τελικό, συλλογικό αποτέλεσμα της συνεργίας είναι σαφώς χαμηλότερο από το επιθυμητό, με αυτονόητες επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα του συνεταιριστικού κινήματος και, κατά συνέπεια, στην οικονομική και κοινωνική ευημερία των άμεσα ενδιαφερόμενων αγροτών - μελών των συνεταιρισμών.

Η άμβλυνση αυτού του προβλήματος και η βελτίωση της κατάστασης των ενδοσυνεταιριστικών σχέσεων είναι αυτονόητη, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, γα τους κύριους παράγοντες που συμβάλλουν στη δημιουργία και στην όξυνση αυτής της κατάστασης.

5. Στελέχωση

Η ιδιαίτερη αντιμετώπιση της στελέχωσης του συνεταιριστικού μάνατζμεντ είναι αναγκαία, γιατί πράγματι αν ακολουθηθούν οι ίδιες μέθοδοι και διαδικασίες στελέχωσης που εφαρμόζουν οι άλλες επιχειρήσεις (του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα) μπορεί να προκύψουν σοβαρά προβλήματα δυσλειτουργίας και αναποτελεσματικότητας στις συνεταιριστικές οργανώσεις και επιχειρήσεις.

Ο ρισμένα από τα προβλήματα στελέχωσης είναι και τα εξής:

- (α) Η σχετικά συχνή αλλαγή των διοικήσεων των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων είναι γεγονός ότι δημιουργεί κενά στο απαραίτητο επίπεδο γνώσεων και εμπειριών της Διοίκησης για το αποτελεσματικό μάνατζμεντ. Είναι φυσικό, κάθε νέα Διοίκηση να χρειάζεται ένα μεγάλο

χρονικό διάστημα για να προσαρμοστεί και να αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις και εμπειρίες και την συνοχή που απαιτούνται για το σωστό μνάτζμεντ μεγάλων επιχειρήσεων και οργανώσεων.

(β) Πολλές Διοικήσεις, όταν πρωτοαναλαμβάνουν, δεν έχουν προηγούμενη θεωρητική ή πρακτική κατάρτιση σε θέματα διαχείρισης οικονομικών επιχειρήσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μάλιστα, αγνοούν και τον τρόπο λειτουργίας και λήψης των αποφάσεων στο επίπεδο της Διοίκησης. Ορισμένα από τα μέλη ή, ίσως σε ορισμένες περιπτώσεις, όλα τα μέλη του Δ.Σ. ή του Ε.Σ. βρίσκονται για πρώτη φορά αντιμέτωπα με τη σκληρή και απαιτητική πραγματικότητα διαχείρισης οικονομικών επιχειρήσεων. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν κατά έναν αποτελεσματικό τρόπο στα νέα τους καθήκοντα ή ότι ενεργούν κατά έναν οικονομικά ενστικτώδη τρόπο στη λήψη των αποφάσεων, γεγονός που μπορεί να στοιχίσει σοβαρά ή και να αποβεί μοιραίος για τις συνεταιριστικές επιχειρήσεις.

(γ) Τα υπηρεσιακά στελέχη πέρα από τις επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις τους, πρέπει να έχουν καλή γνώση και εμπειρία σε θέματα συνεταιριστικής θεωρίας και πρακτικής. Οι θεωρητικές επιστημονικές γνώσεις και η εμπειρία σε θέματα διοίκησης των επιχειρήσεων δεν αρκούν για να δημιουργήσουν ένα επιτυχημένο συνεταιριστικό στέλεχος.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα, η στελέχωση του συνεταιριστικού Μνάτζμεντ απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή. Χωρίς να βλάπτονται καθόλου τα ιδιαίτερα και άκρως απαραίτητα στοιχεία της δημοκρατικής διαδικασίας στους συνεταιρισμούς, πρέπει να εξευρεθούν τρόποι και μέθοδοι που θα διευκολύνουν την αποτελεσματική λειτουργία της δημοκρατικά εκλεγμένης διοίκησης και θα τη στελεχώσουν με κατάλληλα και ικανά στελέχη. Ορισμένες σκέψεις που θα βοηθούσαν προς αυτή την κατεύθυνση είναι και οι εξής:

(α) Θα πρέπει κάποτε να θεωρηθεί απαραίτητη προϋπόθεση, για την εκλογή μέλους ή την παραμονή του στο Διοικητικό ή στο Εποπτικό Συμβούλιο των δευτεροβαθμίων και των τριτοβαθμίων συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων, η προηγούμενη παρακολούθηση μιας ελάχιστης σειράς εκπαιδευτικών μαθημάτων και σεμιναρίων σε θέματα διοίκησης των επιχειρήσεων και σε θέματα Συνεργατισμού. Η προϋπόθεση αυτή μπορεί να πάρει μια από τις εξής δυο μορφές ή να αποτελέσει συνδυασμό τους:

(I) Για να έχει κάποιο μέλος δικαίωμα να θέσει υποψηφιότητα ως μέλος του Δ.Σ. ή του Ε.Σ. δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας συνεταιριστικής οργάνωσης, θα πρέπει προηγούμενα και αποδεδειγμένα να έχει παρακολουθήσει ένα μίνιμουμ σεμιναρίων και μαθημάτων σε θέματα συνεταιριστικών επιχειρήσεων, ή

(II) μετά την εκλογή του, κάθε μέλος Δ.Σ. ή Ε.Σ. δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας συνεταιριστικής οργάνωσης ή επιχείρησης θα πρέπει να υποχρεούται να παρακολουθήσει, μέσα στο πρώτο έμηνο ή έτος της θητείας του, τα απαραίτητα σεμινάρια και μαθήματα σε θέματα διοίκησης συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Διαφορετικά θα εκπίπτει του αξιώματός του.

Π. Κολύρη: Ιδιαιτερότητες και σύγχρονα προβλήματα του Μάνατζμεντ

- (β) Για τη σταδιακή και σταθερή δημιουργία νέων αιρετών στελεχών, το συνεταιριστικό κίνημα μπορεί να υιοθετήσει τις διαδικασίες του «συνεχούς Δ.Σ.» ή του «σκιάδους Δ.Σ.» ή και τα δύο. (Βλ. «Σημειώσεις» στο τέλος της εισήγησης).
- (γ) Για τα υπηρεσιακά στελέχη, οποιαδήποτε και οσαδήποτε και αν είναι τα τυπικά και επιστημονικά τους προσόντα, θα πρέπει επίσης να ισχύσει ως απαραίτητη προϋπόθεση για την πρόσληψή τους ή την παραμονή τους στην συνεταιριστική οργάνωση, ή παρακολούθηση ενός ελαχίστου αριθμού μαθημάτων και σεμιναρίων σε θέματα Συνεργατισμού.

Ζ. ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ.

Όπως γίνεται σαφές από όσα προηγήθηκαν, το συνεταιριστικό μάνατζμεντ (δηλ. η Διοίκηση και η Διεύθυνση των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων) εκτός του ότι είναι ιδιαίτερα πολύπλευρο και πολυδιάστατο, λόγω ακριβώς της ενδογενούς ιδιομορφίας του θεσμού που διοικεί και διαχειρίζεται, αντιμετωπίζει μια σειρά άλλα ιδιόμορφα προβλήματα από εξωγενείς παράγοντες, που δρουν στο άμεσο ή έμμεσο περιβάλλον του συνεταιριστικού τομέα της οικονομίας και τον επηρεάζουν ανάλογα.

Όλα αυτά τα εσωγενή και εξωγενή προβλήματα δυσχεραίνουν το έργο του συνεταιριστικού μάνατζμεντ και κατά συνέπεια δημιουργούν στρεβλώσεις και καθυστερήσεις σε κάθε προσπάθεια ανάπτυξης και προόδου του συνεταιριστικού κινήματος.

Οι δυσχέρειες αυτές που αντιμετωπίζει το συνεταιριστικό μάνατζμεντ μπορούν να ιδωθούν και από την σκοπιά των βασικών λειτουργιών του σύγχρονου μάνατζμεντ, η ανάπτυξη των οποίων γίνεται ιδιαίτερα δυσχερής κάτω από την πίεση των σύγχρονων προβλημάτων που αντιμετωπίζει το συνεταιριστικό κίνημα και ορισμένα από τα οποία αναφέρθηκαν στις παραγράφους που προηγήθηκαν.

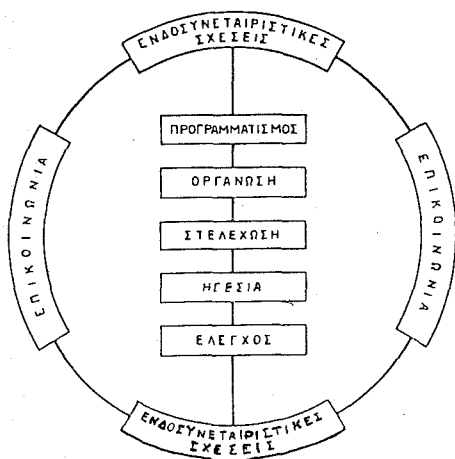
Οι κύριες λειτουργίες του συνεταιριστικού μάνατζμεντ, σύμφωνα με όσα προηγήθηκαν απεικονίζονται στο διάγραμμα 4: (Βλ. επίσης παρ. β').

Προβλήματα στις λειτουργίες του Μάνατζμεντ.

Η σωστή ανάπτυξη των πιο πάνω λειτουργιών αποτελεί το κλειδί επιτυχίας του συνεταιριστικού μάνατζμεντ. Ωστόσο, τα ενδογενή και εξωγενή προβλήματα που αναφέρθηκαν εμποδίζουν τη σωστή ανάπτυξη αυτών των λειτουργιών και δημιουργούν έτσι σοβαρές στρεβλώσεις, καθυστερήσεις και αναποτελεσματικότητες στο συνεταιριστικό μάνατζμεντ.

Συγκεκριμένα, κατά λειτουργία, αξίζει να σημειωθούν τα εξής επιμέρους προβλήματα.

α. Προγραμματισμός: Η παρέμβαση της πολιτείας στις υποθέσεις των συνεταιρισμών καθιστά πολύ αβέβαιο το εγγύς και απώτερο μέλλον τους. Κάτω από αυτές τις συνθήκες είναι αδύνατο να χαραχθεί μια μακροπρόθεσμη στρατηγική, αφού οι συχνές αλλαγές στις πολιτικές ηγεσίες των αρμοδίων πολιτειακών φορέων, προκαλούν συνεχείς αλλαγές στην μακροσυνεταιριστική πολιτική του κράτους. Εξάλλου, η έντονη παρέμβαση των πολιτικών κομμάτων στις υποθέσεις των συνεταιρισμών αποτελεί άλλον ένα

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ

χειρήσεις και κατά συνέπεια αυτές στερούνται της σημαντικότερης λειτουργίας του συνεταιριστικού μανάτζμεντ.

β. Οργάνωση: Όπως δηλώνει ο Πήτερ Ντράκερ «η οργάνωση έπεται της στρατηγικής. Κατά συνέπεια χωρίς στρατηγική, χωρίς προγραμματισμό, είναι αδύνατον να υπάρξει ορθολογική και αποτελεσματική οργάνωση των συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, «η έλλειψη ξεκάθαρης Οργάνωσης κάνει τους μανάτζερς να σπαταλούν το χρόνο τους άσκοπα προσπαθώντας να ανακαλύψουν τί πρέπει να κάνουν μάλλον, παρά να κάνουν αυτό που πρέπει να γίνει. Έτσι σπαταλούνται οι πλέον πολύτιμοι πόροι της επιχείρησης». Πράγματι, η απαρχαιωμένη, αρτηριοσκληρωτική και γραφειοκρατική οργάνωση αποτελεί τον κανόνα μάλλον, παρά την εξαίρεση για τις περισσότερες συνεταιριστικές οργανώσεις και επιχειρήσεις. Χωρίς επίσημο προγραμματισμό και στρατηγική, χωρίς στόχους και μακροπρόθεσμη προοπτική, ο οργανωτικός εκσυγχρονισμός δεν αποτελεί παρά μια απλή, και ίσως περιττή, «άσκηση επί χάρτου».

γ. Στελέχωση: Είναι αυτονόητο ότι δεν μπορεί να υπάρξει σωστή στελέχωση αν τα κριτήρια της ουσιαστικής αυτής λειτουργίας επηρεάζονται κυρίως από κριτήρια κρατισμού και κομματισμού και όχι από αξιοκρατικά κριτήρια ικανότητας, επαγγελματικότητας και ήθους.

δ. Ηγεσία και έλεγχος: Αν οι προηγούμενες τρεις βασικές λειτουργίες του μανάτζμεντ δεν λειτουργούν, για τους λόγους που προαναφέραμε, είναι αυτονόητο ότι οποιεσδήποτε πρωτοβουλίες ηγετικότητας και ελέγχου θα πέσουν στο κενό, γιατί δεν έχουν πραγματικό αντικείμενο. Είναι ουσιαστικά λειτουργίες κενές περιεχομένου, με σοβαρές ωστόσο αρνητικές επιπτώσεις στην αποτελεσματική λειτουργία και στην ανάπτυξη των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων.

ε. Επικοινωνία και ενδοσυνεταιριστικές σχέσεις: Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτές οι λειτουργίες του συνεταιριστικού μανάτζμεντ αναλύθηκαν επαρκώς πιο πάνω και διαπιστώθηκαν οι παραμε-

σημαντικό παράγοντα αστάθειας και αβεβαιότητας για το μέλλον τους. Η εναλλαγή των πολιτικών κομμάτων στην εξουσία προκαλεί συχνές και σοβαρές αλλαγές συμπεριφοράς του κράτους προς τους συνεταιρισμούς, αφού ανάλογα προς την κομματική φιλία ή αντιπαλότητα των διοικήσεων των συνεταιρισμών, χαράσσεται και η επιμέρους πολιτική και συμπεριφορά των αρμόδιων πολιτειακών φορέων και παραγόντων προς τις επιμέρους συνεταιριστικές οργανώσεις και επιχειρήσεις. Είναι σαφές, λοιπόν, πως κάτω από αυτές τις συνθήκες αβεβαιότητας είναι αδύνατο να υπάρξει οποιουδήποτε είδους προγραμματισμός στις συνεταιριστικές οργανώσεις και επι-

τροι που τις επηρεάζουν.

H. ΕΠΙΛΟΓΟΣ: ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η ανάλυση που προηγήθηκε περιορίστηκε στην εξέταση των κυριότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζει το σύγχρονο μανάτζμεντ των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων. Φυσικά, υπάρχουν και άλλα προβλήματα, όπως π.χ. προβλήματα επαρκούς και έγκαιρης χρηματοδότησης, πλεονάζοντος δυναμικού, επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης, επενδύσεων, υλικοτεχνικής υποδομής, κ.ο.κ. Ωστόσο, η ανάλυση περιορίστηκε σε εκείνα τα μεγάλα προβλήματα, η επίλυση των οποίων αποτελεί την *sine qua non* προϋπόθεση για τη μελλοντική προοπτική και ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος.

Τα περισσότερα από τα προβλήματα που εξετάστηκαν είναι εξωγενή, δηλαδή δημιουργούνται από το εξωτερικό περιβάλλον των συνεταιρισμών και προέρχονται από δυο κυρίως πρωταγωνιστές: το κράτος και τα πολιτικά κόμματα. Κατά συνέπεια, η άμβλυση αυτών των προβλημάτων προϋποθέτει την ισχυρή βούληση αυτών των δυο πρωταγωνιστών να απελευθερώσουν πράγματι τους συνεταιρισμούς από τον ασφυκτικό και εξαιρετικά επικίνδυνο εναγκαλισμό τους.

Η πολιτική αυτή απελευθέρωσης του συνεταιριστικού κινήματος από την κρατική πατρωνεία και τον κομματικό φατριασμό αποτελεί τη μόνη διέξοδο από τη σημερινή κρίση, που μαστίζει το συνεταιριστικό κίνημα και το περιορίζει στον δευτερεύοντα ρόλο του υπηρέτη του κρατικού και του κομματικού συμφέροντος. Ο ρόλος αυτός, που φαινομενικά και βραχυπρόθεσμα μόνον εξυπηρετεί κάποια συμφέροντα και κάποιες σκοπιμότητες, είναι καταστρεπτικός όχι μόνο για τα μέλη των συνεταιρισμών και το ίδιο το συνεταιριστικό κίνημα, αλλά είναι επίσης εξαιρετικά επικίνδυνος για τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της εθνικής οικονομίας. Η υποδούλωση των συνεταιρισμών και η εν συνεχεία χρησιμοποίησή τους (στην κυριολεξία) για την εξεύρεση λύσεων στα αδιέξοδα που αντιμετωπίζει κάθε φορά η πολιτεία και τα πολιτικά κόμματα, αποτελεί την πλέον κοντόφθαλμη πολιτική για ένα θεσμό, που δυνητικά θα μπορούσε να συμβάλει με αποτελεσματικότητα στην ουσιαστική εξάλειψη αυτών των αδιεξόδων.

Είναι σαφές λοιπόν, πως χρειάζεται μια άλλη αντιμετώπιση, μια άλλη μακροσυνεταιριστική πολιτική που θα δώσει προοπτική στο συνεταιριστικό κίνημα και θα το καταστήσει πραγματικό μοχλό ανάπτυξης της αγροτικής και κατά συνέπεια της εθνικής οικονομίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί, αν επιτέλους γίνει κατανοητό ότι μόνον αν αφεθούν οι συνεταιρισμοί ελεύθεροι να επιδιώξουν τους στόχους και να ικανοποιήσουν την αποστολή για την οποία δημιουργήθηκαν και λειτουργούν, θα εξυπηρετήσουν ταυτόχρονα τα ευρύτερα συμφέροντα της εθνικής οικονομίας.

Μια τέτοια μακροσυνεταιριστική πολιτική θα πρέπει να περιλαμβάνει τις εξής ελάχιστες προϋποθέσεις:

α. Θα πρέπει να είναι *σταθερή και μακρόπνοη*. Δεν είναι δυνατό να λειτουργήσει με προοπτική καμμία επιχείρηση και κανένας θεσμός αν δεν έχει μπροστά του ένα μεγάλο χρονικό ορίζοντα για να προγραμματίσει τους στόχους του και τις δραστηριότητές του.

β. Θα πρέπει να είναι *διαχρονικά και διακομματικά* αποδεκτή. Δεν

είναι δυνατό να υπάρξει σταθερή συνεταιριστική ανάπτυξη αν κάθε πολιτικό κόμμα που έρχεται στην εξουσία έχει και ένα δικό του σχέδιο νόμου και μια διαφορετική πολιτική για τους συνεταιρισμούς. Είναι κατά πολύ προτιμότερη η παντελής έλλειψη νομοθεσίας για τους συνεταιρισμούς, παρά η συχνή και επαναλαμβανόμενη τροποποίησή της.

γ. Θα πρέπει να μεταχειρίζεται τους συνεταιρισμούς γι' αυτό που πραγματικά είναι. Οι συνεταιρισμοί είναι θεσμοί της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και σκοπό έχουν την προσφορά υπηρεσίας στα μέλη τους σε τιμές κόστους (μη - κερδοσκοπικοί). Αποστολή τους είναι η συνεχής βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και επαγγελματικής ευημερίας των μελών τους.

δ. Θα πρέπει να αποκλείει ή να περιορίζει στο ελάχιστο την παρέμβαση του κράτους στα συνεταιριστικά πράγματα. Ο συνεταιριστικός τομέας έχει την αποκλειστική ιδιαιτερότητα να διοικείται δημοκρατικά από διοίκηση που εκλέγεται με βάση την αρχή «ένα μέλος, μια ψήφος». Κατά συνέπεια, η ανάμιξη της πολιτείας στις υποθέσεις των συνεταιρισμών εκτός του ότι εκφυλίζει την αρχή της δημοκρατικής διοίκησης, αποτελεί και πρόφαση για την ανάμιξη και άλλων θεσμών στις συνεταιριστικές υποθέσεις.

ε. Θα πρέπει να εξασφαλίζει την αυτοδιοίκηση, την ανευθύνη και τον αυτοέλεγχο των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων. Οποιοσδήποτε παρεμβάσεις σε αυτούς τους τομείς θα πρέπει να αποκλείονται, γιατί μπορεί να αποτελέσουν προφάσεις για ανεπιθύμητες παρεμβάσεις τρίτων.

στ. Θα πρέπει να αναγνωρίζει το επιπλέον κοινωνικό και αναπτυξιακό έργο των συνεταιρισμών, όπου και όταν υπάρχει, χωρίς να δημιουργεί εξαρτήσεις και δουλείες.

ζ. Θα πρέπει να δημιουργήσει θεσμούς και προϋποθέσεις που να αποκλείουν το υπέρμετρο και ασφυκτικό ενδιαφέρον των πολιτικών κομμάτων στις υποθέσεις των συνεταιρισμών.

η. Θα πρέπει να αφήσει το συνεταιριστικό κίνημα να οργανωθεί και να συντονιστεί μόνο του, χωρίς νομικούς περιορισμούς και εξωθεν παρεμβάσεις.

Αν η μακροσυνεταιριστική πολιτική του κράτους τηρήσει τις ελάχιστες αυτές προϋποθέσεις, τότε πιστεύεται ότι θα δημιουργηθεί το κατάλληλο κλίμα για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών. Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις μπορούν να βρουν τη λύση τους και πολλά άλλα, εσωγενή και εξωγενή, προβλήματα των συνεταιρισμών. Τότε, το συνεταιριστικό μανάτζμεντ, θα μπορέσει να επιτελέσει ορθολογικότερα και αποτελεσματικότερα το έργο του και κυρίως θα μπορέσει να προσελκύσει τα κατάλληλα και ικανά στελέχη, που θα πλαισιώσουν τις αιρετές διοικήσεις και τον υπηρεσιακό μηχανισμό των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων, γεγονός που αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη και την πρόοδο αυτών των κατεξοχή ανθρωποκεντρικών οργανώσεων. Σε τελική ανάλυση, «οι συνεταιρισμοί μετρούν κεφάλια και όχι κεφάλαια».

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

(1) Συνεχές Δ.Σ.: Για να υπάρχει μια συνέχεια, συνέπεια και συνοχή στο Δ.Σ. μπορεί να υιοθετηθεί η αρχή να γίνεται ανά διετία ή τριετία εκλογή των μισών μελών του Δ.Σ., ενώ τα άλλα μισά θα παραμένουν στη θέση τους και θα εκλέγο-

Π. Κολύρης: Ιδιαιτερότητες και σύγχρονα προβλήματα του Νάνατζμεντ

νται την επόμενη διετία ή τριετία. Η μέθοδος αυτή έχει το πλεονέκτημα ότι παραμένει πάντα στο Δ.Σ. ένας ικανός αριθμός μελών, που έχουν μια ελάχιστη διετή ή τριετή εμπειρία σε θέματα Διοίκησης και μπορούν έτσι να βοηθήσουν αποτελεσματικά τόσο τη σωστή και αποτελεσματική διοίκηση του συνεταιρισμού, όσο και τα νέα μέλη του Δ.Σ., ώσπου να αποκτήσουν την αναγκαία εμπειρία.

(III) Σκιώδες Δ.Σ.: Για την πρακτική εξάσκηση των νέων μελών και την απόκτηση της απαραίτητης εμπειρίας σε θέματα Διοίκησης των συνεταιρισμών, η Γενική Συνέλευση θα μπορούσε να εκλέγει, πέρα από το κανονικό Δ.Σ., και ένα «σκιάδες Δ.Σ.», αποτελούμενο κυρίως από νεαρά μέλη του συνεταιρισμού. Το σκιώδες Δ.Σ., παρακολουθεί τις συνεδριάσεις του κανονικού Δ.Σ. και έχει δικαίωμα λόγου, αλλά δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Κύριος λόγος δημιουργίας του σκιώδους Δ.Σ. είναι η πρακτική εκπαίδευση και εξάσκηση των νεαροτέρων μελών του συνεταιρισμού σε θέματα διοίκησης των συνεταιριστικών οργανώσεων και επιχειρήσεων, έτσι ώστε όταν και εφθόσον αυτά εκλεγούν αργότερα ως μέλη του κανονικού Δ.Σ. να έχουν αποκτήσει την απαραίτητη εμπειρία και να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στα νέα και άκρως υπεύθυνα καθήκοντα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αβδελίδης, Π. (1981) «Ο συνεταιρισμός και ο Μαρξισμός», Νέα Σύνορα, Αθήνα
2. ABRAHAMSEN, M.A. (1976) «COOPERATIVE BUSINESS ENTERPRISE» MC GRAWHILL
3. ANSOFF, I. (1987) «CORPORATE STRATEGY» PENGUIN BOOKS
4. Βενιέρης, Γ. (1988) «Οικονομική Πληροφόρηση και Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» ΑΤΕ, Αθήνα.
5. Δούρος, Ν. (1945) «Γεωργικοί Συνεταιρισμοί» εκδ. Ράνος, Αθήνα
6. DRUCKER, P. (1977) «MANAGEMENT», PAN BOOKS
7. DULFER, E. (1974) «OPERATIONAL EFFICIENCY OF AGRICULTURAL COOPERATIVES IN DEVELOPING COUNTRIES», FAO ROME
8. KENNEDY, L. (1983) ECONOMIC THEORY OF COOPERATIVE ENTERPRISES» OXFORD.
9. Κολύρης, Π. (1977) «Οι σχέσεις αιρετών και υπαλληλικών στελεχών στους συνεταιρισμούς», Φωνή Συνεταιρισμών, ΠΑΣΕΓΕΣ
10. Κολύρης, Π. (1978) «Ο ρόλος των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων στη διάθρωση και λειτουργία της αγοράς» ΑΤΕ, Αθήνα.
11. Κολύρης, Π. (1982) «Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί και το κράτος» Οικ. Ταχυδρόμος.
12. Κολύρης, Π. (1986) «Κριτήρια αποτελεσματικότητας των συνεταιρισμών» Συνεταιριστική Πορεία
13. LAIDLAW, A.F. (1980) «COOPERATIVES IN THE YEAR 2.000», Αγροτικός Συνεταιρισμός, ΠΑΣΕΓΕΣ
14. Λαμπέρ, Π. (1963) «Η διδασκαλία του Συνεργατισμού», Αθήνα
15. MAREE, M. και SAIVE, A.M. (1983) «ECONOMIE SOCIAL ET RENOUVEAU COOPERATIF» CIRIEC
16. Μαυρογιάννης, Δ. (1980) «Μαθήματα Κοινωνιολογίας του Δικαίου», Θεσ/νίκη
17. Παπαγεωργίου, Κ. (1985) «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί», Ίδρυμα Ευγενίδη
18. Παπαγεωργίου, Κ. (1989) «Η έννοια της κοινωνικής διάστασης των Συνεταιρισμών», Συνεταιριστική Πορεία, τ. 16
19. Τζωρτζάκης, Θ. (1980) «Συνεργατισμός» εκδ. Συνεργασία.

ΕΝΩΣΗ

ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΕΑΝΘΗΣ

ΙΔΡΥΘΗΚΕ ΤΟ 1927

ΜΕΛΗ: 76 ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

ΜΕ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΛΩΝ 5.886

ΕΔΡΑ: ΕΑΝΘΗ - Μ. ΚΑΡΑΟΛΗ 79

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ: ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ

Η ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΕΑΝΘΗΣ είναι από τις πιο αναπτυγμένες και δυναμικές δευτεροβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις της χώρας, με ποικίλες και αξιόλογες δραστηριότητες, όπως: Οι πιστωτικές - προμηθευτικές - διαχείριση γεωργικών εφοδίων, ζωοτροφών, λιπασμάτων - συγκέντρωση και διαχείριση σιτηρών και σπόρων για λογαριασμό ΚΥΔΕΠ και παραγωγών - εκμετάλλευση γεωργικών μηχανημάτων - super markets - λογιστική εξυπηρέτηση Συνεταιρισμών κλ.

Η ΕΝΩΣΗ ΕΑΝΘΗΣ είναι από τους κυριότερους ιδρυτές μετόχους της ΣΕΚΕ - ΣΕΒΑΘ - ΣΕΚΑΠ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ και άλλων αγροτικών ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.

Πρόεδρος του Δ.Σ.: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

Διευθυντής: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΝΤΖΟΝΙΔΗΣ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 31.12.1989

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ:

	Δρχ.
Αξία ακινήτων - εγκαταστάσεων - εξοπλισμού γραφείων	109.822.607
Συμμετοχές σε Συνεταιριστικές Εταιρείες	233.773.100
Εμπορεύματα - Εφόδια - Υλικά	213.470.835
Απαιτήσεις εν γένει	738.642.146
Ταμείο - Καταθέσεις στις Τράπεζες	21.176.673

ΠΑΘΗΤΙΚΟ:

Συνεταιριστικά Κεφάλαια και Αποθεματικά	252.797.211
Υποχρεώσεις εν γένει	1.058.387.853
Αποτελέσματα - Κέρδη χρήσεως 1988 - 89	5.900.297

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

Σύνολο εσόδων	241.403.155
Σύνολο εξόδων διαχ/σεως και αποσβέσεις	239.351.720
Κέρδη καθαρά χρήσεως	2.051.435

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Της Βαρβάρας Λαμπροπούλου - Δημητριάδου
Δικηγόρου παρ' Α.Π.

Α. Τροποποιήσεις του ν. 1541/85

α) ν. 1891/17.7.90(Α' 93): Κύρωση της από 22.5.90 Π.Ν.Π. «Τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 51, 63, 65, 66 και 67 του ν. 1541/85 και της Υ.Α. Γεωργίας 2476/30.3.90.

[βλ. προηγούμενο τεύχος μας αρ. 18/90].

β) ν. 1914/17.12.90 (Α' 178): Εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη του δημόσιου τομέα και της κεφαλαιαγοράς, φορολογικές ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις [άρθρο 30]

* * Ι. (αντικαθίσταται το άρθρο 17 του ν. 1541/85 ως εξής) (βλ. τ. 11/88 σελ. 16)

.....

«Άρθρο 17

Ευθύνη του συνταίρου για υποχρεώσεις του συνεταιρισμού

1. Για τις υποχρεώσεις του συνεταιρισμού προς τρίτους «τα φυσικά πρόσωπα» μέλη ευθύνονται περιορισμένα μέχρι του τριπλασίου της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας και για ίσο μέρος της οφειλής καθενός από αυτά.

Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι με απόφαση της Γ.Σ. των μελών, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ. 2 είναι δυνατή η θέσπιση υψηλότερου ορίου ευθύνης των συνταίρων.

2. Η προσωπική ευθύνη των συνταίρων απέναντι στους δανειστές του συνεταιρισμού γεννάται «όταν η συνεταιριστική οργάνωση αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της και μόνο όταν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι οι υποχρεώσεις του συνεταιρισμού υπερβαίνουν το ενεργητικό κατά το διπλάσιο του συνολικού ποσού των κεφαλαίων του συνεταιρισμού, που προέρχονται από τις καταβεβλημένες μερίδες και τα δημιουργούμενα από το άρθρο 37 αποθεματικά. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί αμέσως τη γενική συνέλευση με θέμα τον επιμερισμό των ακάλυπτων χρεών του συνεταιρισμού στα μέλη του, εντός πάντοτε του ορίου της ευθύνης τους, προς την οποίαν υποβάλλει και πίνακα του επιμεριζόμενου χρέους του συνεταιρισμού. Ο πίνακας αυτός υπο-

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α. Ε.

Σωστή λίπανση

σημαίνει:

- ΚΑΛΗ ΣΟΔΕΙΑ
- ΠΟΙΟΤΗΤΑ και
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΘΗΝΑ: Κεφαλληνίας 46 & Πατησίων - Τ.Κ. 112 51

Τηλ. 8648225 - 8648715 - 8648793 - TLX: 224116 - 224653 SYEL GR

Υ Π Ο Κ Α Τ Α Σ Τ Η Μ Α Τ Α

ΠΕΙΡΑΙΑΣ: Κλαπανάρα 4 - Τ.Κ. 186 48

Τηλ. 4631481-4 — TLX 241430 SYEL GR

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Τσιμισκή 33 ή Τ.Κ. 546 24

Τηλ. (031) 220691 - 220859 — TLX 410386 SYEL GR

ΚΑΒΑΛΑ: Ομονοίας 54 - Τ.Κ. 653 02

Τηλ. (051) 836948-9 — TLX 452325 SYEL GR

ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ: Φιλίππου 1 - Τ.Κ. 502 00

Τηλ. (0463) 22377 - 23377 — TLX 432331 SYEL GR

βάλλεται από το διοικητικό συμβούλιο, αμέσως μετά την έγκρισή του από τη γενική συνέλευση, που αποφαινεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία, στο Ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού και κηρύσσεται από αυτό εκτελεστός».

3. Ο συνetaίρος ευθύνεται με τον ίδιο τρόπο και μετά την έξοδό του από το συνεταιρισμό για χρέη που δημιουργήθηκαν όταν ήταν μέλος. Η αξίωση «του συνεταιρισμού» ή τρίτων κατά του συνetaίρου παραγράφεται μετά παρέλευση «πενταετίας» από την έξοδό του.

4. Η ευθύνη του συνetaίρου παύει μετά την παρέλευση ενός έτους από την ημερομηνία που περατώθηκε η εκκαθάριση του συνεταιρισμού «στην περίπτωση της πτώχευσης ή διάλυσής του», εκτός αν μέσα στο έτος έχει ασκηθεί εναντίον του αγωγή.

5. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά του συνetaίρου για χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους και το Δημόσιο».

[αντικ. με άρθρο 30 παρ. 1 του ν. 1914/90]

Σημείωση: Με το αντίστοιχο άρθρο 31 του σχετικού Νομοσχεδίου είχε προταθεί η ακόλουθη αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 1541/85:

«1. Για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού προς τρίτους, τα μέλη ευθύνονται περιορισμένα μέχρι του πενηκονταπλασίου της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας και για ίσο μέρος της οφειλής καθενός από αυτά.

Το καταστατικό του συνεταιρισμού μπορεί να προβλέπει υψηλότερο όριο ευθύνης».

Ως αιτιολογία φέρεται στην Εισηγητική Έκθεση ότι:

«α) Το καθοριζόμενο από τον ισχύοντα νόμο ύψος της ευθύνης των συνetaίρων είναι μικρό (25.000 Χ 3 = 75.000) και δεν καλύπτει το σύνολο των χορηγουμένων δανείων προς το Συνεταιρισμό...».

Με τις συντονισμένες ενέργειες της Επιτροπής για την τροποποίηση του ν. 1541/85 (βλ. παρακάτω) αποσύρθηκε τελικά η αντισυνταγματική αι αντισυνεταιριστική αυτή διάταξη. Κριτική στο σύνολο των σχετικών με τους συνεταιρισμούς διατάξεων αυτού του Νομοσχεδίου βλ. σε άλλη στήλη του περιοδικού μας. Δυστυχώς η άγνοια που οδηγεί σε αυθαιρέσιες και καταστρεπτικές για το συνεταιριστικό κίνημα ρυθμίσεις δεν φαίνεται να εκλείπει από καμιά πολιτική περίοδο.

** II. Η παράγραφος 10 του άρθρου 32 του ν. 1541/85 καταργείται και οι επόμενοι παράγραφοι 11 και 12 αναριθμούνται σε 10 και 11 αντίστοιχα (βλ. τ. 11/88 σελ. 27 - 28)

[καταργ. με άρθρο 30 παρ. 2 του ν. 1914/90]

Σημείωση: Ως αιτιολογία της κατάργησης της παρ. 10 του άρθρου 32 του ν. 1541/85 φέρεται η ακόλουθη στην Εισηγ. Έκθεση του Νομοσχεδίου:

Σύμφωνα με την διάταξη της παραγράφου 10 του άρθρου 32 του Νόμου 1541/1985, όπως ίσχυσε αρχικά, ο έλεγχος στις συνεταιριστικές οργανώσεις διενεργείται ύστερα από αίτηση της ΠΑΣΕΓΕΣ, του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου, της γενικής συνέλευσης της συνεταιριστικής οργάνωσης ή του ενός πέμπτου (1/5) των συνetaίρων ή των αντιπροσώπων, για τις συνεταιριστικές οργανώσεις της περιοχής του

ΣΥΝΕΔΙΜ Α.Ε.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΜΕΤΑΦΕΡΟΥΜΕ ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΣΑΣ
ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΕΘΝΙΚΕΣ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ
πλήρεις και τμηματικές

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΕΘΝΙΚΕΣ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ
πλήρεις και τμηματικές

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΕΘΝΙΚΕΣ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ

Η ΣΥΝΕΔΙΜ ΑΕ στο χώρο των ΟΔΙΚΩΝ
ΘΑΛΑΣΙΩΝ, ΕΝΑΕΡΙΩΝ,
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ, μεταφορών
ταυτίζεται με την ασφάλεια και
την ταχύτητα στην διακίνηση
προϊόντων τόσο στην
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ όσο και στην
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ αγορά.
Ο προγραμματισμός η
οργάνωση και εξειδίκευση
αποτελούν τα μυστικά της
εκρηκτικής ανάπτυξης των
δραστηριοτήτων μας.

Η εξυπηρέτηση των Συνεταιριστικών
οργανώσεων αποτελεί επιτυχία του
παρελθόντος. Η επέκταση της
δραστηριότητάς μας στον χώρο
των ιδιωτικών επιχειρήσεων
έπαυσε να είναι πρόκληση,
μετετράπη σε επιβεβαίωση
της ανταγωνιστικότητας μας
κριτήριο των όσων ισχυριζόμεθα
είναι η ανάθεση της
μεταφοράς

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ (ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ BIMCO)
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΝΑΥΛΩΣΕΙΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΠΛΟΙΩΝ
ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΗ ΠΛΟΙΩΝ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΛΙΜΕΝΕΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΕΙΣ

Αναλαμβάνουμε διατυπώσεις και προώθηση εκθεμάτων σε Εθνικό και διεθνές επίπεδο

ΚΕΝΤΡΙΚΟ : Πανεπιστημίου 56 (Μέγαρο Ερμής) Τ.Κ. 10678. ΘΥΡΙΣ 3875
Τηλ. 3638 795-6 TELEX 221454 - 226743 - 224484 SEDM Greece
FAX 3625 415

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ : Φράγκων 6-8 Τ.Κ. 546.26 Τηλ. (031) 547647 - 543800
TELEX 418547 SEDM FAX (031) 547669

ΠΑΤΡΑ : Ρήγα Φεραίου 75 & Αγίου Νικολάου Τ.Κ. 26221 Τηλ. (061) 224106
TELEX 312336 SEDM FAX (061) 224106

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ : Λεονταρίδου 2 Τ.Κ. 68100 τηλ. (0551) 23912 TELEX 466235 SEDM
FAX (0551) 32218

και εντολή του Υπουργού Γεωργίας για τις τριτοβάθμιες αγροτικές οργανώσεις ή τους συνεταιριστικούς οργανισμούς ή την ΠΑΣΕΓΕΣ.

Από τη διατύπωση της παραγράφου 2 του άρθρου 32 η διενέργεια οποιαδήποτε μορφής ελέγχου καλύπτεται πλήρως από τη διάταξη και δεν χρειάζοταν η προσθήκη στο άρθρο της παραγράφου 10 που διαχωρίζει το είδος και τη μορφή του ελέγχου.

Με τη νέα διατύπωση της παραγράφου 2 (του Νομοσχεδίου) παρέχεται η ευχέρεια στο σώμα των ελεγκτών ή στα εντεταλμένα όργανα της ΑΓΕ να διενεργούν τόσο γενικό όσο και έκτακτο ειδικό έλεγχο, όταν συντρέχουν βάσιμοι λόγοι για διαχειριστικές ανωμαλίες και παράνομες ενέργειες από τις οποίες βλάπτονται τα συμφέροντα της Α.Σ.Ο., χωρίς να απαιτείται να ζητηθεί η διενέργεια του ελέγχου από τα όργανα που κατονομάζονται στην παρ. 10 του ίδιου άρθρου».

* * III. Η παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 1541/85 αντικαθίσταται ως εξής (βλ. τ. 11/1988 σελ. 29).

«6. Οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών, οι Κεντρικές Κλαδικές Συνεταιριστικές Ενώσεις, οι Συνεταιριστικοί Οργανισμοί και η ΠΑΣΕΓΕΣ υποχρεούνται να συντάσσουν τον Ισολογισμό τους εντός των υπό του Κωδ. Φορολ. Στοιχείων καθοριζομένων προθεσμιών και να δημοσιεύουν τον Ισολογισμό μέσα σε ένα μήνα από τη σύνταξή του.

Η δημοσίευση θα γίνεται σε μια εφημερίδα που εκδίδεται στο νομό που εδρεύουν και σε μια εφημερίδα της Αθήνας, αν έχουν την έδρα τους εκτός Αττικής».

[αντικ. με άρθρο 30 παρ. 3 του ν. 1914/90]

IV. Η παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 1541/85 αντικαθίσταται ως εξής (βλ. τ. 11/88 σ. 45).

«2. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις μπορούν να συστήσουν με φυσικά ή νομικά πρόσωπα μόνο ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης ή κοινοπραξίες του ν. 3874/1958 ή να συμμετάσχουν σε ήδη συσταθείσες».

[αντικ. με άρθρο 30 παρ. 4 του ν. 1914/90]

Σημείωση: Ορθά προστίθεται στα πλαίσια της δικαιοπρακτικής ελευθερίας των εταιρειών η ίδρυση ή συμμετοχή των Α.Σ.Ο. και σε κοινοπραξίες του ν. 3874/58. Αμελέτητα όμως και σ' αντίθεση με τη συνεταιριστική θεωρία και πράξη καταργείται η ασφαλιστική δικλείδα διατήρησης του συνεταιριστικού χαρακτήρα των εταιρειών, όπου συμμετέχουν Α.Σ.Ο. δηλ. της κατοχής από αυτές του 65% τουλάχιστον των μετοχών ή εταιρικών μεριδίων.

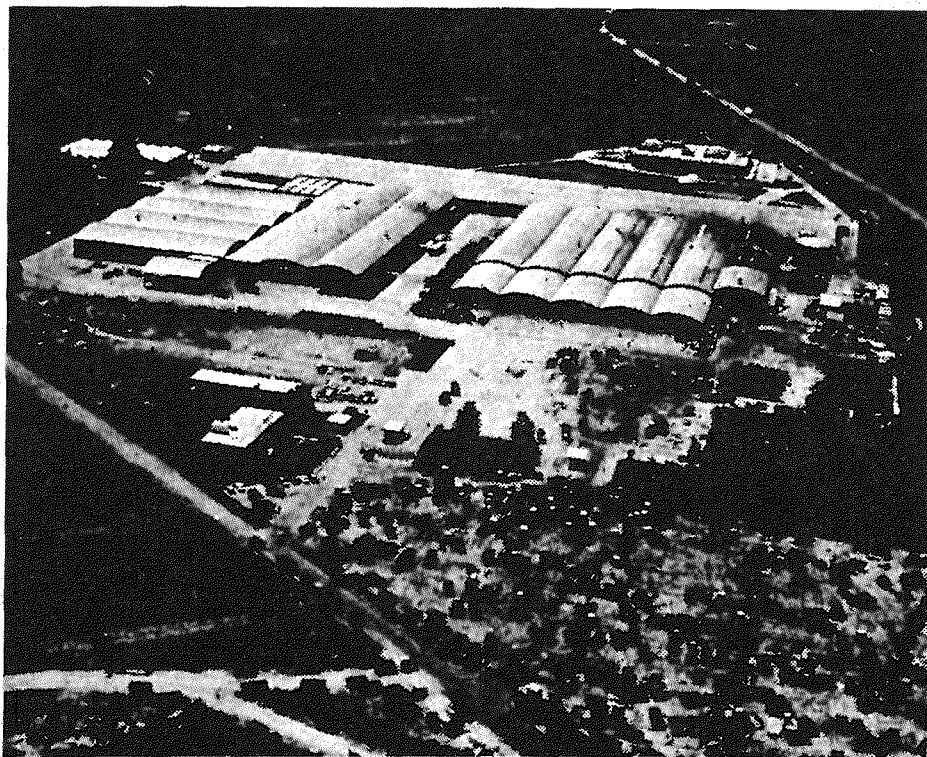
* * V. Στο άρθρο 62 του ν. 1541/85 προστίθεται παρ. 5, που έχει ως εξής (βλ. τ. 11/88 σελ. 48):

«5. Με τις αυτές ποινές τιμωρούνται τα μέλη του διοικητικού ή εποπτικού

ΣΕΒΑ Θ ΑΒΕ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΘΡΑΚΗΣ

Ξάνθη: Καραολή 79 — Αθήνα Λ. Ριανκούρ 64)

- ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ το εισόδημα των αγροτών.
- ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΙ ποιότητα στον καταναλωτή.
- ΔΙΝΕΙ εργασία στους ανθρώπους της ακριτικής περιοχής.
- ΒΟΗΘΑ την εθνική οικονομία.
- ΣΤΗΡΙΖΕΙ τη συνεταιριστική ανάπτυξη.

συμβουλίου ή τα μέλη των επιτροπών, που ορίζονται από τη γενική συνέλευση, ή οι εκκαθαριστές ή οι υπάλληλοι του συνεταιρισμού, στους οποίους παραχώρησε το διοικητικό συμβούλιο την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του για παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού ή για ενέργειες που αντίκεινται στις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης ή για μη εκτέλεση σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό των καθηκόντων τους, καθώς και για την παράλειψη σύνταξης και δημοσίευσης του Ισολογισμού σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 36 του παρόντος».

[προστίθ. με άρθρ. 30 παρ. 5 του ν. 1914/90]

Σημείωση: Ως αιτιολογία αυτής της προσθήκης αναφέρεται στην Εισηγ. Έκθεση η ανάγκη ποινικών κυρώσεων για τις παραπάνω ενέργειες ή παραλείψεις των μελών του Δ.Σ. ή Ε. Σ. κλπ.

* * VI. Στο άρθρο 63 του 1541/85 προστίθενται δυο παράγραφοι με αριθμούς 11 και 12 ως εξής (βλ. τ. 11/88 σελ. 52).

«11. Τα φυσικά πρόσωπα μέλη των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων υποχρεούνται μέχρι και την 30.4.1991 να εξοφλήσουν τις οφειλόμενες προς τους συνεταιρισμούς τους συνεταιριστικές μερίδες.

Μετά την ανωτέρω προθεσμία συνεταίρος που δεν εξόφλησε την οφειλόμενη προς τον συνεταιρισμό του συνεταιρική μερίδα διαγράφεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 14.

12. Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις των οποίων οι οφειλές δεν καλύπτονται από τη συνολική συνεταιρική ευθύνη των μελών τους και την αξία των περιουσιακών τους στοιχείων, υποχρεούνται μέχρι και την 30.6.1991 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να συγκαλέσουν τις Γενικές Συνελεύσεις για την ενεργοποίηση της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 17 που αφορά την ευθύνη των μελών μέχρι του τριπλασίου της αξίας της συνεταιρικής μερίδας και για ίσο μέρος της οφειλής καθενός από αυτά.

Σε περίπτωση μη λήψης απόφασης ή αρνητικής απόφασης το Δ.Σ. της ΑΣΟ συντάσσει πίνακα επιμερισμού του συνολικού ακάλυπτου χρέους στα μέλη της και για ίσο μέρος της οφειλής καθενός από αυτά μέχρι και την 31.12.1991.

Ο πίνακας αυτός θα υποβληθεί στο Ειρηνοδικείο της έδρα του συνεταιρισμού μέχρι και την 10.1.1992 για να κηρυχθεί εκτελεστός».

[προστίθ. με παρ. 6 άρθρου 30 του ν. 1914/90]

Σημείωση: Οι παράγραφοι αυτοί προστίθενται στα πλαίσια της προσπάθειας για κάλυψη των συνεταιριστικών χρεών (βλ. και παραπάνω άρθρο 17 όπως αντικαταστάθηκε).

* * VII. Η παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 1541/85 αντικαθίσταται ως εξής

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

προσφέρει τη σιγουριά της ολοκληρωμένης κάλυψης σε όλους τους ζωτικούς κλάδους και εξασφαλίζει:

- τη γρήγορη και πρόθυμη εξυπηρέτηση
- την αντικειμενική και δίκαιη αποζημίωση
- τον σεβασμό και την πλήρη κατανόηση προς τους ασφαλισμένους.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

- Από το 1978, η πρώτη και η μόνη αμιγής Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρία στην Ελλάδα, με αποκλειστικούς μετόχους 60 Συνεταιριστικές Οργανώσεις και με κεφάλαια και αποθεματικά πάνω από 300 εκατομμύρια δραχμές.
- Αντασφαλιστική κάλυψη από τα μεγαλύτερα διεθνή συνεταιριστικά και ιδιωτικά αντασφαλιστικά συγκροτήματα.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Κεντρικά Γραφεία:

Ακαδημίας και Γ. Γενναδίου 8 - Αθήνα, Τηλ. 36.42.611 - 15

Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης:

Τσιμισκή 17 - Θεσσαλονίκη - Τηλ. 268.503

Πρακτορεία και γραφεία σ' όλη την Ελλάδα και στις Ενώσεις των Γεωργικών Συνεταιρισμών.

(βλ. τ. 11/88 σελ. 191):

«1. ο έλεγχος των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων ασκείται, έως ότου οργανωθεί το σώμα των ελεγκτών, από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, με τα εξουσιοδοτούμενα από τη Διοίκησή της όργανα, που μπορεί να είναι, εκτός των υπαλλήλων της, υπάλληλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ειδικοί ελεγκτές και επιθεωρητές καθώς και ορκωτοί λογιστές.

Τα όργανα αυτά διενεργούν τον έλεγχο των συνεταιριστικών οργανώσεων και των συνεταιριστικών εταιριών, κατά τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 32.

Το τέλος 0,25%, που εισπράττεται από τα χορηγούμενα από τους συνεταιρισμούς δάνεια στα μέλη τους, όπως προβλέπεται με το διάταγμα της 31.11.1926, από την ημερομηνία σύστασης του σώματος ελεγκτών συνεταιριστικών οργανώσεων, αποδίδεται στην ΠΑΣΕΓΕΣ, για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για τη σύσταση και λειτουργία του σώματος μέχρι δε το χρόνο αυτόν, στην ΑΤΕ.

Η πέραν του τέλους αυτού απαιτούμενη δαπάνη για τη μισθοδοσία και λοιπά έξοδα των ασκούντων την εποπτεία υπαλλήλων - ελεγκτών καταβάλλεται από το Υπουργείο Γεωργίας, από κονδύλιο που εγγράφεται στον ετήσιο προϋπολογισμό του. Το ύψος του ποσού καθορίζεται με έκθεση του σώματος των ελεγκτών ή της ΑΤΕ»

[αντικαθ. με άρθρο 30 παρ. 7 του ν. 1914/90]

Σημείωση: Ως αιτιολογία αυτής της ρύθμισης αναφέρονται στην Εισηγ. Έκθεση τα ακόλουθα:

«Η ΑΤΕ σήμερα δεν διαθέτει τον απαιτούμενο αριθμό εξειδικευμένων ελεγκτών για το αντικείμενο αυτό και δημιουργείται πρόβλημα στη διενέργεια του ελέγχου ανά διετία τουλάχιστον, όπως ορίζει ο νόμος.

Η ειδική υπηρεσία της ΑΤΕ (Διεύθυνση Συνεταιρισμών) με την οποία ασκούσε ανέκαθεν η ΑΤΕ την εποπτεία στις Α.Σ.Ο. σύμφωνα με τους προϊσχύσαντες νόμους 602/14-15 και 921/79 «περί Γεωργικών συνεταιρισμών» έχει σήμερα αποστελεχωθεί (Υπηρετούν 178 ειδικοί ελεγκτές επί προβλεπόμενων από τον Οργανισμό της ΑΤΕ 398 υπαλλήλων).

Η αποστελέχωση ήταν φυσική συνέπεια του λόγου ότι, τόσο ο νόμος 921/79, όσο και ο ισχύων σήμερα 1541/85, ορίζουν ότι η «εποπτεία ασκείται δια του σώματος των ελεγκτών συνεταιριστικών οργανώσεων, το οποίο συγκροτείται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας ύστερα από γνώμη της ΠΑΣΕΓΕΣ».

Ενόψει της συγκροτήσεως του σώματος των ελεγκτών, η ΑΤΕ ήταν αδύνατο να προσλάβει το απαιτούμενο εξειδικευμένο προσωπικό, με συνέπεια να καθίσταται αδύνατη η διενέργεια ελέγχου, όπως ορίζει ο νόμος, στις 7.500 συνεταιριστικές οργανώσεις και συνεταιριστικές εταιρείες, μέσα στα προβλεπόμενα όρια.

Η ανάγκη διενέργειας ελέγχου στις συνεταιριστικές οργανώσεις και συνεταιριστικές εταιρείες επιβάλλεται γιατί:

α) Οι συνεταιριστικές οργανώσεις φέρονται να έχουν σημαντικά οικονομικά ανοίγματα και να είναι υποχρεωμένες, με οφειλές στην ΑΤΕ συνολικού ποσού 500 δισεκ και πλέον από τις οποίες 180 δισεκ. περίπου είναι ακάλυπτες.

ΦΥΤΟΧΩΜΑΤΑ - ΚΟΜΠΟΣΤΕΣ

**HY-POT
CORRONUM
HY-POT VIKAL**

ΜΕΤΑΠΛΑΣΤΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

ΑΝΘΟΡΜΟΝ

ΟΡΓΑΝΙΚΑ

ΟΡΓΑΝΟΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

**ΦΥΤΟΡΜΟΝ SUPER
ΦΥΤΟΡΜΟΝ SPECIAL**

**ΠΥΚΝΑ ΚΡΥΣΤΑΛΙΚΑ
ΥΔΑΤΟΔΙΑΛΥΤΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ**

**NEW VACHS 60
ΑΜΜΟΡΗΟΣΚΑ 60**

GREEN TOP

EVEHEL

TOM MG4

ΥΓΡΑ ΔΙΑΦΥΛΛΙΚΑ

HUMOTREL

FILOZAL

 VIOLMET A.E.

ΚΡΑΤΙΝΟΥ 11 105.52 ΑΘΗΝΑ * Τηλ. 5226.440 - 5223.668 * ΤΛΧ. 219457 VIME GR

TELEFAX: 5224369 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ: ΙΣΘΜΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ * Τηλ. 0741-98 395

Στην κοινή γνώμη έχει δημιουργηθεί η αντίληψη ότι τα ακάλυπτα αυτά χρέη των συνεταιρισμών, οφείλονται κατά ένα σημαντικό μέρος σε κακοδιαχείριση και σπατάλες, πράγμα που έχει επηρεάσει σημαντικά την καλή λειτουργία τους, γιατί έχει κλονιστεί η εμπιστοσύνη των μελών στους συνεταιρισμούς τους, με αποτέλεσμα να αποφεύγουν να συμμετέχουν στις εργασίες που διεξάγουν οι συνεταιρισμοί και να προκύπτουν ζημιές που επιβαρύνουν την οικονομική τους κατάσταση ακόμη περισσότερο.

β) Με τη διενέργεια του ελέγχου στις Α.Σ.Ο. θα διαπιστωθούν τα αίτια στα οποία οφείλονται οι ζημιές που συσσωρεύτηκαν την πενταετία 1985 - 1989, θα καταστεί γνωστό πως διατέθηκαν οι πλοτώσεις της ΑΤΕ στις Α.Σ.Ο., ποιές εργασίες έγιναν από αυτές κατ' εντολή της Πολιτείας, σε άσκηση παρεμβατικής πολιτικής για τη στήριξη του εισοδήματος των αγροτών, από την οποία ζημιώθηκαν οι Οργανώσεις και ακόμη θα προσδιορισθούν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την οικονομική εξυγίανση των συνεταιριστικών οργανώσεων. Ακόμη θα αποκατασταθεί η φήμη των συνεταιρισμών στην κοινή γνώμη και θα επιβληθούν οι κυρώσεις του νόμου, σε περίπτωση διαπιστώσεως κακοδιαχειρίσεων.

Όλα αυτά καθιστούν αναγκαία την τροποποίηση της παραγράφου 1 του άρθρου 71 του ν. 1541/1985, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στην Αγροτική Τράπεζα, που ασκεί την εποπτεία στις Α.Σ.Ο., να χρησιμοποιεί, εκτός των οργάνων της και άλλα πρόσωπα, όπως ορκωτούς λογιστές, υπαλλήλους του ελεγκτικού συνεδρίου, επιθεωρητές και εγκεκριμένους λογιστές - ελεγκτές εγγεγραμμένους σε ειδικό μητρώο».

γ) Υ.Α. Γεωργ. 1809/14.9.90 και 1878/5.10.90: Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας για τη μελέτη και υποβολή προτάσεων τροποποίηση και συμπλήρωσης διατάξεων του ν. 1541/85.

Για την αποκατάσταση των «ατελειών» του ν. 1541/85 και για «να καταστεί λειτουργικός και να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις» συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας με το παραπάνω αντικείμενο στη Γενική Γραμματεία Αγροτικών Συνεταιρισμών και Εποπτευομένων Οργανισμών του Υπουργείου Γεωργίας, αποτελούμενη από τους:

α) Γεώργιο Σελλιανάκη, Γενικό Γραμματέα Α.Σ. & Ε.Ο. του Υπουργείου Γεωργίου, ως Πρόεδρο.

β) Ευστάθιο Σινίκη, προϊστάμενο του Τμήματος Αγροτικών Συνεταιρισμών, της Δ/σης Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων του Υπουργείου Γεωργίας, με αναπληρωτή του τον Αντώνη Σωφρονά υπάλληλο της ίδιας Δ/σης.

γ) Παναγιώτη Αυγερινόπουλο, τμηματάρχη της Δ/σης Νομοπαρασκευαστικού Έργου και Νομ. Υποθέσεων Υ. Γ. με αναπληρωτή του τον Κων/νο Κλεφτοδήμο υπάλληλο της ίδιας Δ/σης.

δ) Γεώργιο Καφετζάκη - προϊστάμενο Δ/σης Συνεταιρισμών της ΑΤΕ με αναπληρωτή τον Κώστα Ρηγόπουλο, υπάλληλο της ίδιας Δ/σης.

ε) Εκπρόσωπο της ΠΑΣΕΓΕΣ με τον αναπληρωτή του, που θα ορισθούν από τη Διοίκηση της ΠΑΣΕΓΕΣ (Ορίσθηκαν οι κ.κ. Γρηγ. Κουτσαμποϊκίδης και Γρηγ. Γκερμπεσιώτης).

στ) Κων/νο Παπαγεωργίου, Καθηγητή του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ζ) Νικόλαο Κολύμβα, συνεταιριστή, π. Γενικό Γραμματέα της ΠΑΣΕΓΕΣ.

- η) Αριστείδη Κλήμη, συνεταιριστή
- θ) Βαρβάρα Δημητριάδη, Δικηγόρο.
- ι) Άγγελο Παρασκευαΐδη τέως Επιθεωρητή Συν/σμού ΑΤΕ.

Σημείωση: Αποτελεί δίκαιη αναγνώριση για την Εταιρεία Φίλων του Συνεργατισμού η συμμετοχή μελών της στην παραπάνω ομάδα, που έχει σαν έργο της ν' ανταποκριθεί στο αίτημα των συνεταιρισμένων αγροτών για τροποποίηση του ν. 1541/85, έως ότου με μεγαλύτερη άνεση χρόνου εκπονηθεί ολοκληρωμένη πρόταση ενός ορθού προσρμοσμένου στα κοινοτικά δεδομένα και ιδίως τις Συνεταιριστικές Αρχές γενικού νόμου για όλες τις κατηγορίες των συνεταιρισμών.

Β. θεμελιώδεις αλληλαγές στην Α.Τ.Ε.

α) Άρθρο 52 του νόμου 1892/31.7.90 (Α` 101) «για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».

Άρθρο 52

Ρύθμιση θεμάτων εταιρειών της Α.Τ.Ε.

1. Επιτρέπεται στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος να αποφασίσει την πώληση σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο όλων ή μέρους των μετοχών της οποιασδήποτε μορφής και είδους εταιρείας μετοχικού της ενδιαφέροντος. Η διάταξη εφαρμόζεται και για όσες εταιρείες υπάρχει οποιαδήποτε αντίθετη διάταξη ή περιορισμός στο ισχύον καταστατικό της. Επίσης επιτρέπεται στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος να αποφασίσει την πώληση σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο του μεριδίου της στις κοινοπραξίες, που ιδρύθηκαν μεταξύ της και με γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις κάθε βαθμού ή με άλλους οργανισμούς ή οργανώσεις, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 του ν.δ. 3874/1958. Το ίδιο δικαίωμα διαθέτει και ο συγκοινοπρακτών εταίρος.

2. Ο ν. 1194/1981 «περί συστάσεως ανωνύμου εταιρίας υπό της Αγροτικής Τραπεζής και συνεταιριστικών οργανώσεων γαλακτοπαραγωγών, ως κεντρικού οργάνου συνεταιριστικών γαλακτοβιομηχανιών» καταργείται.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας, είναι δυνατό να δημιουργηθεί θέση δεύτερου υποδιοικητή στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, του οποίου οι αρμοδιότητες καθορίζονται με το ίδιο διάταγμα, τα δε προσόντα για το διορισμό του και οι αποδοχές του είναι, όπως αυτά ορίζονται για τον υπάρχοντα υποδιοικητή.

Σημείωση: Πρόκειται για διάταξη αντισυνταγματική και αντισυνεταιριστική, ιδίως όσον αφορά την πώληση μετοχών της ΑΤΕ από εταιρείες ή κοινοπραξίες όπου συμμετέχει μαζί με Α.Σ.Ο. χωρίς προτίμηση των ΑΣΟ και παρά τις σχετικές αντίθετες διατάξεις ή περιορισμούς των καταστατικών των εταιρειών αυτών.

β) Άρθρα 28 - 29 του νόμου 1914/17.12.90 (Α` 178) (βλ. παραπάνω:

Άρθρο 28

Μετατροπή της ΑΤΕ σε ανώνυμη τραπεζική εταιρεία

1. Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρία από του χρόνου δημοσίευσης, σύμφωνα με τις κείμενες περί ανωνύμων εταιριών διατάξεις, στο Δελτίο Ανωνύμων Εταιριών της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως του νέου καταστατικού της, που θα καταρτισθεί απ' αυτήν μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, βάσει των διατάξεων περί ανωνύμων τραπεζικών εταιριών και που θα εγκριθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας.

2. Κεφάλαιο της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. θα είναι το άθροισμα των κονδυλίων του κεφαλαίου της υφισταμένης σήμερα Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος από διάφορες προκοδοτήσεις, από τα αποθεματικά, από το ειδικό αποθεματικό από αναπροσαρμογή του α.ν. 148/1967 και της κοινής απόφασης των Υπουργών θνικής Οικονομίας και Οικονομικών υπ' αριθμ. Ε 2665/1988 και οι κρατήσεις και προβλέψεις του ν. 396/1968, όπως τα κονδύλια αυτά αναφέρονται στον ισολογισμό της τράπεζας αυτής που θα συνταχθεί την 31.12.1990 και θα εκφράζεται σε μετοχές που ανήκουν όλες στο ελληνικό Δημόσιο.

3. Κατά τη διάρκεια της πρώτης διετίας από τη σύσταση της Α.Ε., η εταιρεία μπορεί να αυξάνει το μετοχικό της κεφάλαιο, συνολικά μέχρι το διπλάσιο, με έκδοση νέων μετοχών. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και σε κάθε άλλη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση νέων μετοχών, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου. Στην έννοια των φορέων του ιδιωτικού τομέα περιλαμβάνονται και οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

4. Όλες οι ειδικές ρυθμίσεις, που αφορούν την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος και αναφέρονται ιδίως στα προνόμιά της, ουσιαστικά και δικονομικά, στις απαλλαγές της, φορολογικές και άλλες, στους τίτλους απαιτήσεών της και γενικά στο πρόσωπο αυτής ως υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται αμετάβλητα στο πρόσωπο της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Άρθρο 29

Τροποποιήσεις καταστατικού Α.Τ.Ε.

1. Καταργούνται: α) η παράγραφος 2 εδάφια 1, 2 και 3 του άρθρου 26 του καταστατικού νόμου της ΑΤΕ (ν. 4332/1929), όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 5 του ν.δ. 3874/1958, όπως ισχύει, β) η παρ. 3 του άρθρου 26 του καταστατικού νόμου της ΑΤΕ (ν. 4332/1929) που είχε προστεθεί με την παρ. 22 της με το ν. 4454/30 κυρωθείσης συμβάσεως, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 της δια του ν. 5277/1931 κυρωθείσης συμβάσεως και αντικαταστάθηκε αρχικά με την παρ. 2 του άρθρου 5 του α. ν. 271/1936 και στη συνέχεια με την παρ. 2 άρθρο 8 του ν. 1697/1987 και γ) η παρ. 4 εδάφια 1, 2, 3 και 4 του αυτού άρθρου 26 του καταστατικού νόμου της ΑΤΕ (ν. 4332/1929), που προστέθηκε με την παρ. 2 άρθρου 5 του α.ν. 271/1936, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 2 του ν.δ. 2555/1953 και

το άρθρο 6 του ν.δ. 2874/1958, όπως ισχύει.

2. Το εδάφιο 4 της παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4332/1929, που προστέθηκε με το άρθρο 5 του ν.δ. 3874/1958, αριθμείται ως παράγραφος 3 του άρθρου 26 του ν. 4332/1929.

3. Η διάταξη της παρ. 1 του ν.δ. 170/1974 «Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως, καταργήσεως κλπ διατάξεων του Οργανισμού της ΑΤΕ και εφαρμογής της υπ' αριθ. 36/1971 αποφάσεως του Δ.Δ.Δ.Δ. Αθηνών και επί του προσωπικού της» αριθμείται ως παρ. 4 στο άρθρο 26 του ν. 4332/1929.

4. Οι παράγραφοι 2.1, 2.2, 2.3, και 2.4 του άρθρου 26 του ν. 4332/1929 αντικαθίστανται ως εξής:

«2.1. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει την άσκηση των με στοιχεία γ, δ και ε της απρ. 1 του άρθρου τούτου, όπως ισχύει, αρμοδιοτήτων του καθώς και τον καθορισμό των ορίων και των όρων των πιστώσεων στο Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων και στα Συμβούλια Χορηγήσεων που θα λειτουργούν στις Κεντρικές Διευθύνσεις με κύριο αντικείμενο τη χορήγηση και διασφάλιση των δανείων.

Οι αρμοδιότητες, η σύνθεση και η συγκρότηση του Γενικού Συμβουλίου Χορηγήσεων και των Συμβουλίων Χορηγήσεων καθορίζονται με αποφάσεις του Δ.Σ. της ΑΤΕ.

2.2. Το Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων συγκαλείται από τον Πρόεδρο, συνεδριάζει παρόντων τριών τουλάχιστον μελών αυτού και αποφασίζει κατά πλειοψηφία.

Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προεδρεύοντος».

Σημείωση: Για τις παραπάνω μεταβολές υποστηρίζονται τα ακόλουθα στην Εισηγ. Έκθεση του Ν.Σχ του ν. 1914/90:

«Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρία και ευθυγραμμίζεται εις το κρατούν τραπεζικό σύστημα από πλευράς νομικής μορφής. Το ύψος του κεφαλαίου της προσδιορίζεται από το ποσό που και σήμερα αποτελεί το κεφάλαιο της και με την μετοχοποίησή του παρέχεται η ευχέρεια ομαλής συμμετοχής του ιδιωτικού παράγοντος εις αυτήν.

Εις το ειδικόν νομικό προνομιακό καθεστώς της Τραπεζής αυτής καμία μεταβολή δεν επέρχεται και η νέα Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., λόγω της ειδικής φύσεώς της και του σκοπού λειτουργίας της, αταλάντευτα θα συνεχίσει την πορείαν της σήμερα υπάρχουσας Τραπεζής, με καθαρότερη νομική θέση και περισσότερη πρωτοβουλία και χωρίς καμία απολύτως διαταραχή του νομικού πλαισίου συμφερόντων της. Το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεωτικά θα παραμείνει κύριος της απολύτου πλειοψηφίας των μετοχών της νέας Τραπεζής, ώστε η λειτουργική αποστολή αυτής στην κρατική πολιτική να μην επηρεασθεί. Όπως κάθε άλλος φορέας του δημοσίου τομέα και η νέα Τράπεζα θα δύναται να εξέλθει του δημοσίου τομέα κατά την προβλεπόμενη υπό των γενικών διατάξεων διαδικασίαν.

* Με την τροποποίηση του άρθρου 26 του Καταστατικού Νόμου της Τραπεζας καταργούνται η επιτροπή πιστώσεων και οι Νομαρχιακές επιτροπές πιστώσεων και επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός των Οργάνων της ΑΤΕ για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό των παραδοσιακών εμπορικών Τραπεζών, που διαθέτουν εμπειρία και ευέλικτους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων, στελεχωμένους με έμπειρους επαγγελματίες Τραπεζοϋπαλλήλους.

Η ανάγκη αυτή καθίσταται επιτακτική μετά την πρόσφατη κατάργηση πολλών προνομίων της Τράπεζας, λόγω της μή εξαιρέσεως της από τους κοινοτικούς κανόνες περί των πιστωτικών ιδρυμάτων, πράγμα που επιβάλλει τον άμεσο εκσυγχρονισμό της.

Α. Η Επιτροπή πιστώσεων, που θεωρήθηκε απαραίτητη στα πρώτα χρόνια λειτουργίας της ΑΤΕ, όταν αυτή είχε τη διαχείριση πόρων του δημοσίου, έπαψε σήμερα να έχει λόγο ύπαρξης, γιατί:

1) Πολλές από τις αποφάσεις της λαμβάνονται χωρίς τραπεζικά κριτήρια, που δεν τα γνωρίζουν οι μη επαγγελματίες τραπεζίτες — μέλη της επιτροπής — με αποτέλεσμα να δανειοδοτούνται πρόσωπα που δεν θα έπρεπε, είτε γιατί στερούνται των αναγκαίων προϋποθέσεων, είτε γιατί δεν είναι ικανά να επιστρέψουν τα δάνεια.

2) Σε καμία σύγχρονη Τράπεζα δεν υπάρχει παρόμοιο αποφασιστικής αρμοδιότητας όργανο, συγκροτούμενο από εξωπληρεσιακούς παράγοντες, αλλά οι ίδιες αποφασίζουν για πού και πώς θα τοποθετήσουν παραγωγικά τα κεφάλαιά τους.

3) Σήμερα η ΑΤΕ δεν διαχειρίζεται χρήματα του δημοσίου, αλλά των καταθετών της, και θα πρέπει η ίδια να αποφασίζει για τον τρόπο αξιοποίησής τους.

Β. Ως προς τις Νομαρχιακές επιτροπές πιστώσεων, αυτές στην ουσία δεν λειτουργήσαν όχι μόνο γιατί δεν ήταν επιτυχημένη η ίδρυσή τους, αλλά κυρίως γιατί αποτελούν προέκταση της επιτροπής πιστώσεων με όλα τα μειονεκτήματά της ως προς τη σύνθεση και τη λειτουργία τους.

** Κριτική για τις παραπάνω ουσιώδεις μεταβολές που είτε αδικούν, είτε παραμερίζουν τους συνεταιρισμούς, και ιδίως όσον αφορά τη μετατροπή της ΑΤΕ σε εμπορική και όχι συνεταιριστική τράπεζα, χωρίς ιδιαίτερη προτίμηση για τις ΑΣΟ κατά την έκδοση νέων μετοχών για αύξηση του κεφαλαίου της, καθώς και τη μή εξασφαλισμένη συμμετοχή εκπροσώπων των ΑΣΟ, στις Επιτροπές Πιστώσεων της ΑΤΕ (είχαν τελείως αποκλεισθεί με το αντίστοιχο άρθρο 30 του Νοχ), μπορείτε να διαβάσετε σε άλλη στήλη του περιοδικού μας.

Το άρθρο 28 του ν. 1941/90 φαίνεται ότι θ' αποτελέσει την επιτάφιο πλάκα των επί δεκαετίες προσδοκιών των συνεταιρισμών για μετατροπή της ΑΤΕ σε συνεταιριστική Τράπεζα, όπως ήταν ο αρχικός προορισμός της και όπως οι ΑΣΟ το δικαιούνται να γίνει λόγω της στήριξης της ΑΤΕ αποκλειστικά σχεδόν στις καταθέσεις των αγροτών.

Γ. Υπαλληλικά

α) *Υ.Α. Εργ. 15384/8*)30.8.90 (Β' 554): «Κύρηξη υποχρεωτικής της από 30.3.90 ΣΣΕ του προσωπικού των ΑΣΟ.

β) *Υ.Α. Γεωργ. Εργ. 27346/17* 10)7.11.90 (Β' 700): «Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού Α.Σ.Ο.

(Το κείμενο της δημοσιεύεται ολόκληρο στο περιοδικό μας).

Δ. Οργαυωτικά - Επενδύσεις

α) *άρθρο 51 του ν. 1914/90*: συνίσταται δεύτερη θέση Υποδιοικητή στην ΑΤΕ (αντικ. η παρ. 3 του άρθρου 52 του ν. 1892/90 βλ. παραπάνω).

β) *άρθρο 52 του ν. 1914/90*: παρατείνεται η θητεία των Δ.Σ. και αντιπροσώπων στα ΤΟΕΒ έως 31.3.1991 και ορίζεται η διεξαγωγή εκλογών τους εντός του Μαρτίου 1991.

γ) άρθρα 1 - 11 του ν. 1892/90: ρυθμίζουν επιχορηγήσεις παραγωγικών επενδύσεων με άμεση αναφορά στους συνεταιρισμούς.

δ) π.δ. 235/2)11.7.90 (Α'91): «Συμπλήρωση και τροποποίηση διατάξεων του π.δ/τος 402/1988 «Οργανισμός Υπουργείου Γεωργίας» (Α' 187)»:

Στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας συνιστώνται μεταξύ των άλλων:

- α) Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων και
- β) Διεύθυνση Εποπτευομένων Γεωργικών Οργανισμών και Ιδρυμάτων (άρθρ. 2)

Άρθρο 2

παρ. 4. Τη Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων συγκροτούν τα εξής Τμήματα και Γραφείο:

- α) Τμήμα Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.
- β) Τμήμα Παρακολούθησης Εφαρμογής Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας
- γ) Τμήμα Ομαδικών Δραστηριοτήτων
- δ) Γραφείο Γραμματείας

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων ανάγονται στα πιο κάτω θέματα, τα οποία κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων και Γραφείου αυτή ως ακολούθως:

α) Τμήμα Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων:

αα) Η προώθηση του πνεύματος συλλογικής δράσης των αγροτών και η υποβοήθηση για την οργάνωσή τους στα πλαίσια συνεταιριστικών και άλλων σχημάτων συνεργασίας κάθετης οργάνωσης, με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας στις μονάδες παραγωγής καθώς και την παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων.

ββ) Η τήρηση στατιστικών στοιχείων της συνεταιριστικής κίνησης και δραστηριότητας των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των βαθμών, των συνεταιριστικών εταιρειών και κοινοπραξιών εταιρειών μεταξύ της ΑΤΕ και των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

γγ) Η έρευνα και η μελέτη των προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και η υποβοήθησή τους για την ορθολογική οργάνωση, τη σωστή επιχειρηματική δράση, την αποδοτική λειτουργία και την πληρέστερη άσκηση των δραστηριοτήτων τους.

δδ) Η έγκριση συμμετοχής της ΑΤΕ σε ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται μεταξύ αυτής και αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

εε) Η μελέτη και η εισήγηση για τη λήψη μέτρων προώθησης της συνεργασίας των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Η υποβοήθηση για τη δημιουργία δημοτικο-συνεταιριστικών επιχειρήσεων και για την υπογραφή συμβάσεων μεταξύ

αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

στστ) Η κατάρτιση ειδικών μελετών και η σύνταξη εκλαϊκευμένων εντύπων, που αφορούν τις συνεταιριστικές οργανώσεις, η μέριμνα για την εφαρμογή και αξιοποίησή τους.

ζζ) Η αντιμετώπιση θεμάτων αρμοδιότητας του Τμήματος στα πλαίσια των Ε.Κ.

Β) Τμήμα Παρακολούθησης Εφαρμογής Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας.

αα) Η παρακολούθηση της εφαρμογής της εθνικής και κοινοτικής συνεταιριστικής νομοθεσίας καθώς και της σχετικής νομολογίας και η αντιμετώπιση των θεμάτων που προκύπτουν κατά την εφαρμογή τους.

ββ) Η έρευνα και συγκριτική μελέτη του νομικού καθεστώτος των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων διαφόρων κρατών και η υποβολή προτάσεων για τη βελτίωση του εθνικού καθεστώτος.

γγ) Η παρακολούθηση των εξελίξεων της νομοθεσίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), των μεταβολών στη διάρθρωσή τους και η εισήγηση για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων και η παροχή οδηγιών προσαρμογής των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων στις εν λόγω μεταβολές.

δδ) Η υποστήριξη απόψεων της διοίκησης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας σε θέματα που έχουν σχέση με τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

εε) Η μέριμνα συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου του σώματος των ελεγκτών αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων, καθώς και η εισήγηση στον Υπουργό Γεωργίας ή στον αρμόδιο Νομάρχη για τη διενέργεια ελέγχων στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

στστ) Η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και η αντιμετώπιση θεμάτων αρμοδιότητας του Τμήματος στα πλαίσια των Ε.Κ.

γ) Τμήμα Ομαδικών Δραστηριοτήτων:

αα) Η αντιμετώπιση νομικοδιοικητικών και οργανωτικών θεμάτων Ομάδων Παραγωγών (Ο.Π.).

ββ) Η λήψη μέτρων οργάνωσης ομάδων παραγωγών με περισσότερους κλάδους παραγωγής και η αντιμετώπιση των γεωργοοικονομικών και διαρθρωτικών θεμάτων αυτών.

γγ) Η κατάρτιση ειδικών μελετών και η σύνταξη εκλαϊκευμένων εντύπων που αφορούν τις δραστηριότητες των ομάδων παραγωγών (Ο.Π.) και η μέριμνα για την αξιοποίησή τους.

δδ) Η τήρηση του γενικού μητρώου ομάδων παραγωγών (Ο.Π.)

εε) Η τήρηση στατιστικών στοιχείων των ομάδων παραγωγών και ενώσεων ομάδων παραγωγών (Ε.Ο.Π.).

στστ) Η παροχή οδηγιών για τη συγκρότηση και λειτουργία των πρωτοβαθμίων και δευτεροβαθμίων Επιτροπών αναγνώρισης.

ζζ) Η παρακολούθηση της εφαρμογής της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας σε θέματα ομαδικών δραστηριοτήτων και η αντιμετώπιση κάθε νομοδικοητικού θέματος που προκύπτει κατά την εφαρμογή της.

ηη) Η αντιμετώπιση θεμάτων αρμοδιότητας του Τμήματος στα πλαίσια των Ε.Κ.

δ) Γραφείο Γραμματείας:

αα) Η εξυπηρέτηση της Διεύθυνσης στα γενικού χαρακτήρα διοικητικά θέματα (αλληλογραφία, δακτυλογράφηση, διεκπεραίωση κλπ.).

ββ) Η συγκέντρωση, ταξινόμηση και αρχειοθέτηση Νόμων, Διαταγμάτων, Κανονιστικών Αποφάσεων και Εγκυκλίων που αναφέρονται στα αντικείμενα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης.

5. Τη Διεύθυνση Εποπτευομένων Γεωργικών Οργανισμών και Ιδρυμάτων συγκροτούν τα εξής Τμήματα και Γραφεία:

α) Τμήμα Οργάνωσης και Εποπτείας των Φορέων του Δημοσίου Τομέα Αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας.

β) Τμήμα Διοίκησης Προσωπικού των Φορέων του Δημοσίου Τομέα αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας.

γ) Γραφείο Γραμματείας.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Εποπτευομένων Γεωργικών Οργανισμών και Ιδρυμάτων ανάγονται στα πιο κάτω θέματα, τα οποία κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων και Γραφείου αυτής ως ακολούθως:

α) Τμήμα Οργάνωσης και Εποπτείας των Φορέων του Δημοσίου Τομέα Αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας:

αα) Η εποπτεία των φορέων του δημοσίου τομέα αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας.

ββ) Η μέριμνα για τη σύσταση, σύνθεση, ανασύνθεση και συγκρότηση οργάνων διοίκησης των φορέων του δημοσίου τομέα αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας, καθώς και των υπηρεσιακών συμβουλίων αυτών όπου αυτά προβλέπονται. γγ) Η μέριμνα για τη σύσταση, σύνθεση, ανασύνθεση και συγκρότηση των συλλογικών οργάνων των φορέων του δημοσίου τομέα αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας.

δδ) Η μελέτη και εισήγηση για τη λήψη μέτρων οργάνωσης και λειτουργίας των εποπτευομένων οργανισμών.

εε) Η κατάρτιση ειδικών μελετών και η σύνταξη εκλαϊκευμένων εντύπων, που αφορούν τους εποπτευομένους οργανισμούς και η μέριμνα για την υλοποίησή τους.

β) Τμήμα Διοίκησης Προσωπικού των Φορέων του Δημοσίου Τομέα.

Αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας.

Ο χειρισμός όλων των θεμάτων του διορισμού μονίμου και επί σχέσει εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου προσωπικού των εποπτευομένων από το Υπουργείο Γεωργίας φορέων του δημοσίου τομέα.

γ) Γραφεία Γραμματείας:

αα) Η εξυπηρέτηση της Διεύθυνσης στα γενικού χαρακτήρα διοικητικά θέματα (αλληλογραφία, δακτυλογράφηση, διεκπεραίωση κλπ).

ββ) Η συγκέντρωση, ταξινόμηση και αρχειοθέτηση Νόμων, Διαταγμάτων, Κανονιστικών Αποφάσεων και Εγκυκλίων που αναφέρονται στα αντικείμενα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης.

Άρθρο 4

Τελικές Διατάξεις

1. Οι Διευθύνσεις: α) Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων και β) Εποπτευομένων Γεωργικών Οργανισμών και Ιδρυμάτων υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Αγροτικών Συνεταιρισμών και Εποπτευομένων Οργανισμών που συνεστήθη με το Π. Δ/μα 465/89 (Α' 202).

2. Από τις αρμοδιότητες των πιο πάνω Διευθύνσεων που ασκούνται από τη Γενική Γραμματεία Α.Σ. και Ε.Ο. κατ' εξαίρεση ασκούνται από τον Υπουργό Γεωργίας οι πιο κάτω:

α) Από το Τμήμα Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων της Δ/σης Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων η αρμοδιότητα της έγκρισης της συμμετοχής της Αγροτικής Τραπέζης Ελλάδος (Α.Τ.Ε.) σε ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται μεταξύ αυτής και των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

β) Από το Τμήμα Οργάνωσης και Εποπτείας των Φορέων του Δημοσίου Τομέα αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας της Διεύθυνσης Εποπτευομένων Γεωργικών Οργανισμών και Ιδρυμάτων το σύνολο των αρμοδιοτήτων που ασκεί το πιο πάνω τμήμα και αναφέρονται μόνο στην εποπτεία της Αγροτικής Τραπέζης Ελλάδος (Α.Τ.Ε.)

Σ Ε Κ Ε

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ - Πανεπιστημίου 6

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ με πλήρεις εγκαταστάσεις:

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Μ. Ασίας 1 - ΚΑΒΑΛΑ Δαγκλή 22

ΞΑΝΘΗ Περιοχή Πετεινού.

Η ΣΕΚΕ ιδρύθηκε το 1947 με την έμπνευση, πρωτοβουλία και προσπάθειες του αγροτικού ηγέτη αείμνηστου Αλεξάνδρου Μπαλτατζή, που υπήρξε και ο πρώτος Πρόεδρός της.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ: 13 Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών — 2 Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και η Α.Ε. ΝΕΣΤΟΣ Ξάνθης.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της ΣΕΚΕ ήταν 2.000.000 δρχ. και τα σημερινά κεφάλαια, αποθεματικά και λοιπά περιουσιακά της στοιχεία ανέρχονται στο ποσό των 2.700.000.000 δραχμών.

Η ΣΕΚΕ διαθέτει ιδιότητες καπναποθήκες με πλήρως τεχνικές εγκαταστάσεις άνω των 15.000 τόννων και δυναμικό υπηρεσιακό μηχανισμό ικανό να διακινήσει με επιτυχία άνω των 20.000 τ. καπνών.

Το προσωπικό της ΣΕΚΕ αποτελείται από 120 μόνιμους υπαλλήλους και 2.500 καπνεργάτες εποχιακής απασχόλησης.

Οι εξαγωγές της ΣΕΚΕ καλύπτουν το 15% περίπου των συνολικών εξαγωγών και εισάγει κάθε χρόνο πάνω από 25 εκατ. δολάρια.

Στα 40 χρόνια της γόνιμης σταδιοδρομίας της η ΣΕΚΕ προσέφερε ανυπολόγιστες ωφέλειες και υπηρεσίες στον καπνοπαραγωγικό κόσμο και γενικότερα στην εθνική οικονομία και επιπλέον δίδει με στις Οργανώσεις - Μετόχους της μερίσματα ύψους άνω του 1.100.000.000 δρχ.

Με το θεσμό των υποτροφιών που καθιέρωσε η ΣΕΚΕ στην περίοδο 1949—1965 σπούδασαν σε Πανεπιστημιακές Σχολές 400 παιδιά φτωχών καπνοπαραγωγών που κατέχουν τώρα εξέχουσες θέσεις στις Οργανώσεις και το Δημόσιο και διακρίνονται για το ήθος και την επίδοσή τους.

Σημαντική υπήρξε η συμβολή της ΣΕΚΕ στην ίδρυση και οργάνωση σειράς Συνεταιριστικών Εταιρειών και Γεωργικών Βιομηχανιών, μεταξύ των οποίων διακρίνεται η Συνεταιριστική Καπνοβιομηχανία ΣΕΚΑΠ, που διαθέτει ένα από τα πιο μεγάλα και συγχρονισμένα καπνοβιομηχανικά συγκροτήματα της Ευρώπης.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΔΗΜ. ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ

Διευθύνων Σύμβουλος: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΝΤΖΟΝΙΔΗΣ

Αν. Γενικός Διευθυντής: ΚΩΣΤΑΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΘΕΣΕΙΣ - ΑΠΟΨΕΙΣ

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ

Όπως αναφέρεται στις σελίδες των Ειδήσεων, το δικαστήριο εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώθηκε μία από τις διάδικες παρατάξεις της Διοίκησης της ΠΑΣΕΓΕΣ.

Ορισμένες πλευρές υποστηρίζουν ότι θα υπάρξει συνέχεια στο θέμα διαμέσου των δικαστηρίων. Όμως η συνεταιριστική σκέψη και το συνεταιριστικό συμφέρον μόνο μια λύση στο θέμα της διαμάχης μπορούν να διακρίνουν. Εκείνη της συνεννόησης και της συνεργασίας έξω από τα δικαστήρια και μέσα στους συνεταιρισμούς, στους οποίους καθένας οφείλει να εισέρχεται χωρίς τον κομματικό ή άλλο διαιρετικό μανδύα.

Αν όσοι έχουν εκλεγεί στη διοίκηση

ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΕΙΣ

Πολλή νευρικήτητα δείχνουν τα μέτρα που παίρνονται τελευταία, τα σχετιζόμενα με τους συνεταιρισμούς. Στην ολόκληρά τους δείχνουν βιασύνη και έλλειψη συντονισμού.

Πώς αλλιώς να εξηγηθούν μερικά φαινόμενα όπως:

α) Οι παλινωδίες γύρω από το θέμα της ρύθμισης των χρεών που οφείλονται στην ονομασθείσα «κοινωνική πολιτική». Υπόσχεση για ρύθμιση είχε δώσει ο σημερινός Πρωθυπουργός προεκλογικά (βλ. «Σ. Π.» τ. 19). «Δεν υπάρχει θέμα ρύθμισης» έλεγε ο Υπουργός Γεωργίας τον Οκτώβριο. «Ρύθμιση μόνο με τραπεζικά κριτήρια» έλεγε αργότερα η διοίκηση της ΑΤΕ. Κατάληξη: Διαχωρισμός των χρεών που οφείλονται σε παρέμβαση «κοινωνικής πολιτικής» και ρύθμισή τους ύστερα, φυσικά, από εξέταση κάθε περίπτωσης. Ας σημειωθεί ότι η

της ΠΑΣΕΓΕΣ, αποτελούν τους εκλεκτούς 800.000 αγροτών, τότε μόνη τους φροντίδα είναι η προστασία των συμφερόντων των συνεταιρισμών και των μελών τους.

Αν έχουν επιλεγεί ως εκπρόσωποι των κομμάτων για ν' αποτελέσουν προέκταση της συμπολίτευσης ή της αντιπολίτευσης, τότε οι επιμέρους παρατάξεις δεν πρόκειται να συμφωνήσουν όσο δεν συμφωνούν η Κυβέρνηση με την αντιπολίτευση.

Οι μέχρι τώρα συγκρούσεις δείχνουν ότι οι εκλεγέντες αποτελούν το δεύτερο. Αν συνεχίσουν, αυτό σημαίνει ότι σιωπηρά αποδέχονται ότι δεν αποτελούν το πρώτο.

ειδική έκθεση επιστημόνων από το Υπουργείο Γεωργίας, της ΑΤΕ και της ΠΑΣΕΓΕΣ («Σ.Π.» τ. 18) υποδείκνυε αυτήν ακριβώς την κατεύθυνση και φυσικά η έκθεση αυτή ήταν στα χέρια των αρμοδίων.

β) Η μεγάλη σπουδή για τη μεταβίβαση σε τρίτους των μετοχών της ΑΤΕ σε συνεταιριστικές εταιρείες και κοινοπραξίες. Πριν μελετηθούν οι ιδιομορφίες κάθε περίπτωσης, (π.χ. των Εταιρειών της Θράκης), προχώρησε η ΑΤΕ στην ανάθεση αποτίμησης των περιουσιακών τους στοιχείων, έχοντας φροντίσει στο μεταξύ να της δοθεί με νόμο το δικαίωμα παράκαμψης των καταστατικών διατάξεων που δεν επέτρεπαν μεταβίβαση μετοχών σε τρίτους. Κι εδώ δεν έλλειψαν οι περιπτώσεις που εκ των υστέρων δόθηκαν υποσχέσεις για εξαιρέσεις.

Η ΑΤΕ, ο χθεσινός συνεταιρισμός των

συνεταιρισμών και διαχειριστής πολλών από τις εταιρείες αυτές, δεν απορρίπτει τη μεταβίβαση των μετοχών στις συνεταιριστικές οργανώσεις, αλλά ζητεί το πραγματικό τίμημα σε μετρητά! Τί ειρωνεία, όταν η ΑΤΕ γνωρίζει τη σημερινή οικονομική κατάσταση των συνεταιρισμών.

γ) Η χρηματοδότηση των συνεταιριστικών οργανώσεων. Κάθε τόσο ανακοινώνεται ότι θα σταματήσει η χρηματοδότηση τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων για την αγορά γεωργικών προϊόντων και μετά από λίγες ημέρες ανακοινώνεται η χρηματοδότησή τους, επειδή προφανώς εκτιμώνται οι επιπτώσεις της απουσίας τους από

την αγορά. Το πάθημα των ζωοτροφών, που έφερε σε απόγνωση την κτηνοτροφία, είναι χαρακτηριστικό.

Αυτή η τακτική είναι καιρός να δώσει τη θέση της σε κάποιον σοβαρό και υπεύθυνο χειρισμό των αγροτοσυνεταιριστικών θεμάτων. Τα θέματα αυτά είναι πολύ μεγαλύτερης σημασίας από όση τους αποδίδουν αυτοί στους οποίους έχει ανατεθεί ο χειρισμός τους. Χρειάζεται περίσκεψη και υπευθυνότητα, ιδίως κατά τη δύσκολη περίοδο που διέρχεται η χώρα μας. Χρειάζεται να διατυπωθούν με σαφήνεια και καθαρότητα οι νέοι κανόνες και να εξασφαλισθεί μεθοδικά και σταδιακά η εφαρμογή τους.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 1541/85

Ύστερα από τις πολλές τροποποιήσεις που υπέστη ο νόμος 1541/85 «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» από τότε που άρχισε η ισχύς του, ξεκίνησε τώρα μια γενική αναθεώρησή του.

Υπάρχουν ορισμένα σημαντικά σημεία στα οποία ο νόμος αυτός αποκλίνει από τη διεθνή θεωρία και πρακτική αλλά και άλλα στα οποία φάνηκαν οι αδυναμίες κατά την εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις είναι συνεπώς αναγκαίες.

Αυτό που είναι χρήσιμο να τονισθεί είναι ότι οι συνεχείς τροποποιήσεις της συνεταιριστικής νομοθεσίας προκαλούν αναστατώσεις στους συνεταιρισμούς και τους οδηγούν σε ενασχόληση με θέματα διαδικασιών εις βάρος των καθαυτῶν σκοπῶν τους. Η νομοθεσία για τις Ανώνυμες Εταιρείες έχει ελάχιστα τροποποιηθεί από το 1920, ενώ η συνεταιριστική νομοθεσία έχει υποστεί αναρίθμητες τροποποιήσεις ώστε να μην απορεί κανείς για τη σημερινή κατάσταση των συνεταιρισμών. Διότι, ενώ η νομοθεσία από μόνη της δεν μπορεί να δημιουργήσει την επιτυχία των συνεταιρισμών, μπορεί αντίθετα, εύκολα και γρήγορα, να τους βλάψει.

Επειδή οι κομματικές αντιπαλότητες δεν παύουν να εκδηλώνονται ακόμη και σε θέματα θεσμικής οργάνωσης, που έχουν πλέον κατασταλάξει διεθνώς και επειδή είναι καιρός να σταθεροποιηθεί το νομοθετικό πλαίσιο, ώστε να μπορέσουν οι συνεταιρισμοί να αποφύγουν τον απειλούμενο καταποντισμό τους, είναι ανάγκη κατά την επιχειρούμενη αναθεώρηση του νόμου:

α) Να ζητηθεί η βοήθεια ξένων εμπειρογνομόνων, που με την πείρα και τη γνώση τους, να συμβάλουν στη διαμόρφωση ενός, κατά το δυνατό άρτιου νομοσχεδίου. Οι εμπειρογνώμονες θα μπορούσαν να προέρχονται από τη Διεθνή Συνεταιριστική Ένωση (ICA), τη Γενική Επιτροπή Γεωργικού Συνεργατισμού της ΕΟΚ (COGECOA) ή το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO).

β) Να αποφευχθεί η βιασύνη που παρατηρήθηκε κατά την προετοιμασία των προηγούμενων νόμων.

γ) Να ενημερωθούν έγκαιρα οι βουλευτές της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την αιτιολόγηση των επιμέρους ρυθμίσεων, ώστε ν' αποφευχθούν κατά τη συζήτηση οι αυτοσχεδισμοί και η χρησιμοποίηση κομματικών μέτρων και σταθμών.

Είναι καιρός να γίνει κατανοητό ότι οι θεσμικοί νόμοι δεν γίνονται για να εξυπηρετήσουν πολιτικές παρατάξεις, αλλά για να εξυπηρετήσουν τη χώρα, που, δυστυχώς, στο παρά πέντε και

ενώπιον ραγδαίων εξελίξεων, βρίσκεται στο στάδιο τοποθέτησης θεμέλιων λίθων ενώ θα όφειλε να διαθέτει ισχυρά οικοδομήματα.

ΑΤΕ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

Στο πλαίσιο φιλελευθεροποίησης της οικονομίας, η ΑΤΕ έχει δρομολογήσει τις διαδικασίες μεταβίβασης των μεριδίων της από θυγατρικές εταιρείες, που έχει συστήσει με Γ.Σ.Ο. κυρίως. Το θέμα όμως δεν είναι τόσο απλό, όπως εκ πρώτης όψεως φαίνεται. Γι' αυτό φρονούμε ότι πρέπει ν' αποφευχθεί οποιαδήποτε σπουδή. Ό,τι κι αν αποφασισθεί, κρίνουμε αναγκαία την προηγούμενη συνεργασία με τον άλλο εταίρο, δηλ. τις Γ.Σ.Ο. Γιατί η αρχή της «φιλελευθεροποίησης», προς την οποία κατ' αρχήν δεν είμαστε αντίθετοι και ο στόχος εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου της ΑΤΕ, δεν πρέπει ν' αποτελούν τα μόνα κριτήρια στη λήψη αποφάσεων.

Όπως είναι γνωστό, οι θυγατρικές εταιρείες της ΑΤΕ, άρχισαν να συνιστώνται πριν 30 περίπου χρόνια, σε συνεργασία με τις Γ.Σ.Ο. για την αξιοποίηση προϊόντων γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής, την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και την προσφορά στην κατανάλωση μεταποιημένων προϊόντων υψηλής και ηλεγμένης ποιότητας. Ο ένας των εταίρων, η ΑΤΕ, διέθεσε οικονομική, τεχνική και οργανωτική βοήθεια και ο άλλος, οι Γ.Σ.Ο. προσέφεραν το προϊόν του μόχθου των μελών τους. Έτσι οικοδομήθηκε μεταξύ των δυο ένας νέος τύπος εταιρικής συνεργασίας, στον οποίο δεν «μέτραγε» τόσο η αποδοτικότητα του επενδυθέντος κεφαλαίου, όσο ο βαθμός πραγματώσεως των αρχικών στόχων. Άλλωστε αυτό το στοιχείο συνιστά και την άδικο διαφορά των θυγατρικών

εταιρειών της ΑΤΕ από τις λοιπές. Διότι στη δυναμική των εταιρειών της κατηγορίας αυτής κυριαρχεί η κοινωνική διάσταση, αφού αυτή ήταν και είναι ουσιαστικά η αποστολή της ΑΤΕ και των Γ.Σ.Ο.

Κρίνουμε απαραίτητη τη μικρή αυτή αναδρομή για να τεκμηριώσουμε την άποψη ότι η μεταχείριση των Γ.Σ.Ο. στη σημερινή, ιδιαίτερα δυσχερή για την οικονομική τους κατάσταση, συγκυρία, πρέπει να είναι δίκαιη και ν' ανταποκρίνεται στις προαναφερθείσες ιδιαιτερότητες. Γιατί, κατά την εκτίμησή μας, η τυχόν αποξένωση των ιδίων των παραγωγών από δημιουργημένο κεφάλαιο (κοινωνικό θα το λέγαμε), που για τη δημιουργία του προσέφεραν ιδρώτα και προσπάθειες δεκαετιών, δεν θ' αποτελεί ορθή και τελέσφορη πολιτική.

Άλλωστε δεν πρέπει να λησμονείται ότι στο λυκαυγές των θυγατρικών αυτών εταιρειών της ΑΤΕ, υποστηριζόταν από κάθε αρμόδιο και υπεύθυνο, URBI ET ORBI, ότι η σύσταση και λειτουργία τους δεν αποτελούσε αυτοσκοπό για την ΑΤΕ, αλλά το αναγκαίο στάδιο για τη μεταβίβασή τους «εκ καιρώ» εξ' ολοκλήρου στη Γ.Σ.Ο.

Πιστεύουμε ότι ο κ. Υπουργός Γεωργίας, ως αρμόδιος και ευαίσθητος αποδέκτης του πνεύματος αυτού, αλλά και η διοίκηση της ΑΤΕ θ' αντιμετωπίσουν κάθε σχετική περίπτωση με πνεύμα δικαιοσύνης.

Ε Ν Ω Σ Η

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - KONSUM ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985

ΕΔΡΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Χαλκίων 11 Τ.Τ. 54631 - Τηλ. 285770

Υποκ/μα: ΑΘΗΝΑ - Κέκροπος 102 Καλλιθέα

Τ.Τ. 17674 - Τηλ. 9427.762

Η ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - KONSUM είναι το κεντρικό όργανο των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών με την επωνυμία ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ - KONSUM και τους οποίους εκπροσωπεί τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό.

Στη δύναμη της ΕΝΩΣΗΣ ανήκουν 19 πρωτοβάθμιοι Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί, που λειτουργούν στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας μας, όπως Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Δράμα, Πάτρα, Λάρισα, Χαλκίδα, Σέρρες, Χανιά κλπ. και διαθέτουν 41 σύγχρονα καταστήματα SUPER MARKET, από τα οποία εξυπηρετούνται όχι μόνο τα 40.000 μέλη των Συνεταιρισμών, αλλά και το καταναλωτικό κοινό των περιοχών δραστηριότητας των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών.

Οι παραπάνω Συνεταιρισμοί, με την πετυχημένη δράση τους, παρεμβαίνουν ανταγωνιστικά στην ελεύθερη αγορά της δικαιοδοσίας τους και συμβάλλουν αποτελεσματικά στην εξυγίανσή της προς όφελος των καταναλωτών. Στην προσπάθειά τους έχουν αμέριστη τη συμπαράσταση και βοήθεια της Ένωσης.

Η ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - KONSUM συμμετέχει στην EUROCOOP, που είναι Οργάνωση των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών των χωρών - μελών της ΕΟΚ και τώρα προωθούνται οι σχετικές διαδικασίες, ώστε σύντομα να καταστεί μέλος της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης (I.C.A.) και της INTERCOOP.

Η συνεργασία με τις παραπάνω Διεθνείς Οργανώσεις θα συμβάλει σημαντικά στην παραπέρα ανάπτυξη και πρόοδο του ανοικτού καταναλωτικού συνεταιριστικού κινήματος της χώρας μας.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΪΠΟΥΤΛΙΔΗΣ

Γενικός Διευθυντής: ΚΩΣΤΑΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ

Γ.Γ. Συμβουλίου Διευθυντών: ΙΩΣΗΦ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ρύθμιση οφειλών Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Α.Σ.Ο.)

(Εγκύκλιος Α.Τ.Ε. 227/3.12.1990)

(Σημ. «Σ.Π.»: Η ρύθμιση που αναφέρεται στη συνέχεια δεν αναφέρεται στα κρέη των Α.Σ.Ο. που οφείλονται στην παρεμβατική τους πολιτική, θέμα το οποίο αναφέρεται στις Ειδήσεις αυτού του τεύχους με τίτλο «Κάλυψη κρεών Α.Σ.Ο.»).

I. Γενικά

Η υψηλή δανειακή επιβάρυνση πολλών συνεταιριστικών Οργανώσεων και κυρίως τα μεγάλο ύψους χρηματοδοτικά «ανοίγματα» έχουν δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στις συναλλαγές τους με την ΑΤΕ, με αποτέλεσμα να δυσκολεύεται η συνέχιση της δανειοδότησης και της ομαλής λειτουργίας τους.

Η συνέχιση της κατάστασης αυτής είναι βέβαιο ότι οδηγεί σε αδιέξοδο, γιατί οι συνεταιρισμοί δεν μπορούν, από τα κανονικά έσοδα της λειτουργίας τους, να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που δημιουργούν οι συσσωρευμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές. Από την άλλη πλευρά, είναι σκόπιμο και αναγκαίο να δοθεί η δυνατότητα στις συνεταιριστικές Οργανώσεις να εξυγιανθούν οικονομικά και να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις που θα τους επιτρέψουν να προσαρμοστούν στο νέο οικονομικό περιβάλλον που διαμορφώνεται με την ενιαία Κοινοτική αγορά το 1992.

Με βάση τα παραπάνω, η ΑΤΕ αποφάσισε την εφαρμογή ενός προγράμματος οικονομικής εξυγίανσης των ΑΣΟ, που βασίζεται κυρίως στη ρύθμιση των χρηματοδοτικών «ανοιγμάτων» που έχουν δημιουργηθεί στο παρελθόν και παράλληλα θα περιλαμβάνει την αναγκαία οργανωτική και τεχνική βοήθεια, ώστε η λειτουργία όλων των συνεταιριστικών Οργανώσεων να προσαρμοστεί στις σημερινές συνθήκες και να γίνει οικονομικά περισσότερο αποτελεσματική.

Εξυπακούεται ότι για την υλοποίηση και επιτυχία του προγράμματος αυτού, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η συνεργασία και η βούληση των ΑΣΟ, οι οποίες απαλλαγμένες από τη νοοτροπία και τις πρακτικές του παρελθόντος, θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι η οικονομική βιωσιμότητα και αποδοτικότητα είναι το κυρίαρχο κριτήριο για την ανάληψη και για την άσκηση οποιασδήποτε επιχειρηματικής πρωτοβουλίας.

Η ρύθμιση αυτή γίνεται στα πλαίσια των νομοματοποιιστικών κανόνων που ισχύουν (1620 ΠΔ/ΓΕ κλπ) και αποτελεί πρωτοβουλία της Τραπεζας, που στοχεύει να βοηθήσει τις συνεταιριστικές Οργανώσεις να εξυγιανθούν οικονομι-

κά και λειτουργικά και να γίνουν ικανές να αντιμετωπίσουν το νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Για την επιτυχία του στόχου αυτού είναι επομένως καθήκον και υποχρέωση όλων των Υπηρεσιών της Τράπεζας να δραστηριοποιηθούν άμεσα για την εφαρμογή του μέτρου της ρύθμισης σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται στη συνέχεια.

II. Δικαιούχοι και Προϋποθέσεις της Ρύθμισης.

Δικαιούχοι της ρύθμισης είναι όλες οι ΑΣΟ του Ν. 1541/85, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, οι Κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχουν μόνο Συνεταιριστικές Οργανώσεις και οι Εταιρίες στις οποίες συμμετέχουν οι ΑΣΟ κατά ποσοστό τουλάχιστον 65%, με εξαίρεση τους φορείς μετοχικού ενδιαφέροντος ΑΤΕ.

Για να υπαχθεί στη ρύθμιση οποιαδήποτε οργάνωση απαραίτητη προϋπόθεση είναι να εξασφαλίζει την κανονική εξόφληση του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων της (υφισταμένων και δόσης του δανείου ρύθμισης), με την εφαρμογή συγκεκριμένων οικονομικών μέτρων που θα προτείνονται από τις ίδιες στα πλαίσια ενός προγράμματος οικονομικής εξυγίανσής τους.

Τα προτεινόμενα μέτρα πρέπει να είναι απόλυτα πραγματοποιήσιμα και άμεσης εφαρμογής και απόδοσης, ώστε η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης να γίνει πραγματικότητα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η δραστική μείωση των δαπανών λειτουργίας, η άμεση αποδέσμευση από ζημιόγόνες δραστηριότητες, η αξιοποίηση ή εκποίηση των αδρανούντων περιουσιακών στοιχείων, η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων κλπ., θεωρούνται ως μέτρα που θα συμβάλουν άμεσα στη βελτίωση της κατάστασης όλων σχεδόν των Οργανώσεων.

Ειδικότερα το πρόγραμμα της οικονομικής εξυγίανσης θα είναι απλό και συνοπτικό και θα περιλαμβάνει στο τέλος ταμιακό πρόγραμμα από το οποίο θα προκύπτει ότι με την εφαρμογή των μέτρων εξασφαλίζεται η ομαλή εξόφληση των δανειακών υποχρεώσεων.

III. Οφειλές που ρυθμίζονται

Στη ρύθμιση υπάγεται το σύνολο των βραχ/σμων υποχρεώσεων κάθε Οργάνωσης την 31.12.90, το οποίο δεν καλύπτεται από την αξία των αντικρουσμάτων καθώς και οι τόκοι του ποσού αυτού μέχρι την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.

Πιο αναλυτικά, το ποσό που θα ρυθμίζεται σε κάθε περίπτωση θα υπολογίζεται ως εξής: (Βραχ/σμα ληξ/σμα και άληκτα - Μεσ/σμα ληξ/σμα - οφειλές προς τρίτους) - (αξία αποθεμάτων - απαιτήσεις βέβαιης είσπραξης - διαθέσιμα).

Στο ποσό αυτό θα προστίθενται οι τόκοι που αναλογούν για το χρονικό διάστημα από 1.1.91 μέχρι την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και με τα επιτόκια που αναφέρονται παρακάτω.

Εξυπακούεται ότι πριν από τους παραπάνω υπολογισμούς, θ'αχθούν σε πίστωση των δανείων τα τυχόν ποσά των εκκρεμών εισπράξεων που τηρούνται στο λογαριασμό Α.Κ. 4254.

Για τον ακριβή υπολογισμό του προς ρύθμιση ποσού ιδιαίτερη σημασία έχει η αποτίμηση των αποθεμάτων και των απαιτήσεων βέβαιης είσπραξης. Συγκεκριμένα, η αποτίμηση των αποθεμάτων (μόνο τα ρευστοποιήσιμα) θα γίνει με βάση

τις τιμές που διαμορφώνονται στην αγορά την περίοδο εξέτασης του αιτήματος της ρύθμισης και από την αξία που θα προκύψει θα αφαιρεθούν οι δαπάνες που απαιτούνται για τη ρευστοποίησή τους.

Οι βέβαιες εισπραξιές απαιτήσεις θα εκτιμηθούν με ιδιαίτερη προσοχή και σε συνεργασία με τις Οργανώσεις. Απαιτήσεις που η εισπραξή τους δεν προβλέπεται βέβαιη δεν θα συνυπολογιστούν, αλλά η τύχη τους θα παρακολουθείται στενά και συνεχώς από τις Υπηρεσίες της Τράπεζας, ώστε τα ποσά που τυχόν θα εισπραχθούν στο μέλλον να αχθούν σε πίστωση των οφειλών της ρύθμισης.

Οι οφειλές προς τρίτους (περιλαμβανομένων και αυτών προς άλλες συνεταιριστικές Οργανώσεις) θα ληφθούν υπόψη μόνο εφόσον είναι πραγματικές και προκύπτουν από επίσημα στοιχεία. Το ύψος αυτών των οφειλών θα υπολογισθεί με λογιστικό την 31.12.90.

Διευκρινίζεται ότι ο εκτοκισμός των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς την ΑΤΕ που υπάγονται στη ρύθμιση θα γίνει από τη συμβατική λήξη τους ή την έναντι καταβολή μέχρι την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης με τα επιτόκια του ενήμερου δανεισμού που ισχύουν σήμερα δηλαδή:

Για τις ληξιπρόθεσμες δόσεις μεσ/σμων δανείων το 19%

Για τα βραχύσμα δάνεια (χρημ/σεις) το 25%.

IV. Οφειλές που εξαιρούνται από τη ρύθμιση

Στη ρύθμιση δεν υπάγονται οι οφειλές:

1. Συνεταιριστικών φορέων που έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση ή έχει αποφασιστεί η διάλυση και εκκαθάρισή τους ή τα δανειά τους έχουν κηρυχθεί ληξιπρόθεσμα και απαιτητά, λόγω κακής χρησιμοποίησης.

2. Συνεταιριστικών επιχειρήσεων σε βάρος των οποίων εκκρεμούν προγράμματα πλειστηριασμών με επίτευξη της ΑΤΕ.

V Όροι της ρύθμισης

1. Διάρκεια

Η συνολική διάρκεια εξόφλησης των ρυθμιζόμενων οφειλών θα προσδιορίζεται ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες των επιχειρήσεων και θα μπορεί να φθάσει μέχρι τα δεκαπέντε (15) έτη από την ημερομηνία υπογραφής της σχετικής σύμβασης.

Στη διάρκεια της ρύθμισης μπορεί να περιλαμβάνεται και περίοδος χάριτος μέχρι πέντε (5) έτη, κατά την οποία θα καταβάλλονται απλοί τόκοι.

Στις περιπτώσεις που η οικονομική κατάσταση της Οργάνωσης δεν επιτρέπει την πληρωμή των απλών τόκων στα πρώτα έτη παρέχεται η ευχέρεια κατά τα τρία πρώτα χρόνια να καταβάλλεται μέρος των απλών τόκων και όχι μικρότερο από ποσοστό 30% ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες των φορέων.

Η ευχέρεια αυτή θα εφαρμόζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον η κατάσταση της Οργάνωσης είναι τέτοια που η εφαρμογή όλων των δυνατών μέτρων εξυγίανσης δεν μπορεί να έχει άμεσα αποτελέσματα, ώστε να καλύψει μεγαλύτερο μέρος των τόκων της περιόδου χάριτος.

Για την εφαρμογή της προαναφερόμενης διευκόλυνσης απαραίτητη προϋπόθε-

ση είναι να έχει αρχίσει η υλοποίηση των μέτρων εξυγίανσης της Οργάνωσης και να εξασφαλίζεται σταδιακά η αυξημένη κάλυψη των απλών τόκων, ώστε στο τέλος της Ζετίας να καλυφθούν εξ ολοκλήρου.

Το υπόλοιπο των τόκων που θα πληρωθεί τα τρία (3) πρώτα χρόνια θα κεφαλαιοποιηθεί με το επιτόκιο της ρύθμισης και θα εξοφληθεί τοκοχρεωλυτικά μετά το τέλος της περιόδου χάριτος μαζί με τα τοκοχρεωλύσια του κεφαλαίου του δανείου της ρύθμισης.

2. Επιτόκιο

Οι ρυθμιζόμενες οφειλές θα επιβαρύνονται με το επιτόκιο που ισχύει κάθε φορά για τα μεσ/σμα δάνεια προς συν/κές Οργανώσεις (σήμερα 23,0%), προσαυξημένο με 1,25% για εισφορά υπέρ ΕΛΓΑ, σύμφωνα με το Ν. 1539/85.

Επίσης οι ρυθμιζόμενες οφειλές θα επιβαρυνθούν με προμήθεια 0,5% που θα καταλογίζεται εφάπαξ κατά την υπογραφή των σχετικών δανειστικών συμβάσεων για την κάλυψη του αυξημένου κόστους της Τράπεζας από την εργασία εξέτασης και αξιολόγησης των αιτημάτων της ρύθμισης.

VI. Διαδικασία ρύθμισης

1. Για να υπαχθεί μία Οργάνωση στη ρύθμιση πρέπει να υποβάλει αίτηση, στην οποία θα επισυνάπτεται και το πρόγραμμα οικονομικής εξυγίανσης της με τα προτεινόμενα μέτρα για το σκοπό αυτό.

2. Η αίτηση και το πρόγραμμα θα αξιολογηθούν από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες, σύμφωνα με όσα ισχύουν για τα δάνεια προς συν/κές Οργανώσεις. Τυχόν τροποποιήσεις - συμπληρώσεις του προγράμματος εξυγίανσης θα γίνονται από τις Υπηρεσίες της Τράπεζας, σε συνεργασία με τις διοικήσεις των Οργανώσεων και μόνο εφόσον γίνονται αποδεκτές από αυτές. Για την αξιολόγηση των αιτημάτων θα χρησιμοποιηθεί το συν/νο υπόδειγμα Α. (*)

3. Η απόφαση για ρύθμιση οφειλών μέχρι 150 εκατ. δρχ. θα λαμβάνεται από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες, σύμφωνα με όσα ισχύουν για τα δάνεια προς συν/κές Οργανώσεις.

Στην απόφαση της ρύθμισης θα περιλαμβάνονται οπωσδήποτε τα μέτρα εξυγίανσης στα οποία βασίζεται αυτή, το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής τους κλπ. τα οποία αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίησή της.

Για ρυθμίσεις οφειλών ύψους πάνω από 150 εκατ. δρχ. η απόφαση θα λαμβάνεται από τις Κεντρικές Υπηρεσίες ύστερα από πρόταση των αρμοδίων Περιφερειακών Οργάνων.

Οι προτάσεις αυτές θα είναι σύντομες και σαφείς, θα συντάσσονται σύμφωνα με το υπόδειγμα Β και θα περιλαμβάνουν τα προτεινόμενα μέτρα εξυγίανσης των φορέων.

Σε όλες τις περιπτώσεις, τόσο στις προτάσεις προς τις Κεντρικές Υπηρεσίες όσο και στις αξιολογήσεις για αιτήματα που αντιμετωπίζονται απευθείας, θα υπάρχει πλήρης και αναλυτικός υπολογισμός του ανοίγματος με ανάλυση κατά έτος δημιουργίας και αιτία προέλευσής του.

4. Οι ρυθμίσεις κάθε κατηγορίας θα γίνονται με την υπογραφή προσθέτων

(*) Τα υποδείγματα παραλείπονται

δανειστικών συμβάσεων του συνημμένου υποδείγματος Γ, σε συνεννόηση με τους Νομικούς Συμβούλους των καταστημάτων του θα θεωρούν και το κείμενό τους για «το καλώς έχουν».

Οι όροι και οι προϋποθέσεις της ρύθμισης και ειδικότερα τα μέτρα της οικονομικής εξυγίανσης θα πρέπει να τύχουν της αποδοχής της Οργάνωσης με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσής της πριν από την υπογραφή της σύμβασης.

Σημειώνεται ότι η λήψη και η υποβολή των παραπάνω αποφάσεων είναι απαραίτητη για την υπογραφή της σύμβασης.

Ακόμη επισημαίνεται ότι στη σύμβαση της ρύθμισης θα περιλαμβάνονται αναλυτικά οι προϋποθέσεις και τα μέτρα εξυγίανσης των Οργανώσεων, ώστε να αποτελούν συμβατικές υποχρεώσεις τους.

5. Για τα αιτήματα που θα αντιμετωπίζονται απευθείας από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες θα υποβάλλεται, μετά τη λήψη της τελικής απόφασης, ένα αντίγραφο της στα Τμήματα Ρευστοποίησης των Δ/σεων Αγροτικής Πίστης και Γεωργικών Βιομηχανιών, με κοινοποίηση στο αρμόδια τμήμα της Δ/σης Συνεταιρισμών.

Επίσης στο τέλος κάθε μήνα θα υποβάλλεται πίνακας στον οποίο θα αναφέρονται οι Οργανώσεις και το ποσό των ρυθμίσεων για τα οποία έχουν υπογραφεί συμβάσεις.

6. Για τις ρυθμίσεις των οφειλών που γίνονται με την παρούσα εγκύκλιο δεν έχει παρασχεθεί μέχρι σήμερα εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Επειδή όμως εξακολουθούν να ισχύουν οι εγγυήσεις που έχουν δοθεί για την κάλυψη των αρχικών δανείων είναι ανάγκη οι ρυθμίσεις των εγγυημένων οφειλών να παρακολουθούνται σε χωριστό λογαριασμό, για να είναι δυνατή η βεβαίωσή τους στα Δημόσια Ταμεία εφόσον δεν εισπραχθούν έγκαιρα.

Ειδικότερα στην καρτέλλα του δανείου θα πρέπει να αναγράφεται ειδική σημείωση από ποιά δάνεια προέρχονται οι οφειλές αυτές και το ποσό του κάθε δανείου που ρυθμίστηκε καθώς και η απόφαση με την οποία δόθηκε η εγγύηση, προκειμένου να αντιμετωπίζονται στο μέλλον τυχόν προβλήματα κατά τη βεβαίωσή τους στα Δημόσια Ταμεία.

VII. Λογιστικές Οδηγίες

Λογιστικές - στατιστικές οδηγίες για τις οφειλές που ρυθμίζονται θα δοθούν σύντομα από την Διεύθυνση Μηχανογράφησης.

VIII. Γενικές οδηγίες

1. Με ευθύνη των Προϊσταμένων όλων των Περιφερειακών Υπηρεσιών θα ενημερωθούν άμεσα οι συν/κές Οργανώσεις για τους όρους και για τις προϋποθέσεις της παρούσας ρύθμισης με την επισήμανση ότι όσες επιθυμούν να υπαχθούν θα πρέπει να υποβάλουν το συντομότερο δυνατό και το αργότερο μέχρι 31.3.91 σχετική αίτηση και πρόγραμμα οικονομικής εξυγίανσής τους. Εξυπακούεται ότι κάθε νέο αίτημα δανειοδότησης των Συν/κών Οργανώσεων θα αντιμετωπίζεται μόνο εφόσον εξασφαλίζεται η ομαλή ρευστοποίηση του δανείου που θα χορηγηθεί.

2. Η σύνταξη του προγράμματος εξυγίανσης των Οργανώσεων θα γίνεται από τις Υπηρεσίες τους με τη βοήθεια των αρμοδίων Περιφερειακών Υπηρεσιών της ΑΤΕ.

3. Οι Συν/κές Οργανώσεις με «ανοίγματα» και ληξιπρόθεσμες οφειλές που δεν θα υπαχθούν στη ρύθμιση, θα παύσουν να χρηματοδοτούνται από την ΑΤΕ για αυτό επιβάλλεται να προγραμματίσετε παράλληλα με τον πιο πρόσφορο τρόπο, την είσπραξη των απαιτήσεων της Τράπεζας (λήψη αναγκαστικών μέτρων κλπ.). Επομένως, αμέσως μετά την απόρριψη των αιτημάτων ρύθμισης θα ενημερώνετε σχετικά τις αρμόδιες Κεντρικές Υπηρεσίες, προτείνοντας συγχρόνως και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την είσπραξη των απαιτήσεων της Τράπεζας. Επίσης, παρόμοιες προτάσεις για τη λήψη αναγκαιών μέτρων είσπραξης των απαιτήσεων της Τράπεζας, θα περιλαμβάνονται και στις αρνητικές εισηγήσεις σας που αφορούν αιτήματα ρύθμισης, για τα οποία οι αποφάσεις θα λαμβάνονται από τις Κεντρικές Υπηρεσίες.

Η μη υποβολή αίτησης για ρύθμιση καθώς και η μη αποδοχή από τα όργανα της Συν/κής Οργάνωσης των όρων της ρύθμισης, θα έχουν τις ίδιες συνέπειες με την απόρριψη των αιτημάτων.

Γι αυτό μετά την 31.3.91 θα ενημερώσετε τις αρμόδιες Κεντρικές Υπηρεσίες για τις Συν/κές Οργανώσεις που δεν υπέβαλαν αίτηση για ρύθμιση. Η ενημέρωση αυτή θα περιέχει συνοπτική περιγραφή της οικονομικής κατάστασής τους, το ύψος των οφειλών κλπ. καθώς και προτάσεις με συγκεκριμένα μέτρα για την είσπραξη των οφειλών τους.

4. Για τη διασφάλιση των δανείων που θα προκύψουν από τη ρύθμιση θα εγγράφονται απαραίτητα συμπληρωματικές υποθήκες σε όλα τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία των Συν/κών Οργανώσεων.

Παράλληλα, με την ευκαιρία θα επαναξεταστεί το θέμα των διασφαλίσεων της Τράπεζας, ώστε να εγγραφούν υποθήκες σε όλα ανεξαιρέτως τα περιουσιακά στοιχεία των Οργανώσεων για το συνολικό ύψος των οφειλών τους από κάθε κατηγορία δανείων.

Επιπροσθέτως θα πρέπει το συνολικό ύψος των οφειλών της κάθε οργάνωσης να καλύπτεται σε σχέση 100 : 150 από τη σημερινή αξία των παγίων περιουσιακών της στοιχείων και από την ευθύνη των μελών της, διαφορετικά θα πρέπει πριν την υπογραφή σύμβασης ρύθμισης, να γίνει ανάλογη αύξηση της ευθύνης.

5. Η μή ομαλή εξυπηρέτηση του δανείου της ρύθμισης (καθυστέρηση εξόφλησης δόσης απλής ή τοκοχρεωλυτικής πέραν του 12μήνου) καθώς και η παράβαση των συμβατικών υποχρεώσεων της Οργάνωσης, θα συνεπάγεται την ακύρωση της συμφωνίας ρύθμισης και την κήρυξη του δανείου ληξ/σμου και απαιτητού, προτείνοντας συγχρόνως και τη λήψη των αναγκαιών μέτρων.

Κατόπιν αυτού είναι ανάγκη να παρακολουθείται στενά η συνέπεια των Οργανώσεων ως προς την εφαρμογή των όρων και προϋποθέσεων της ρύθμισης, ώστε να αποφευχθούν δυσάρεστες καταστάσεις.

6. Μετά το πέρας της ρύθμισης των οφειλών κάθε Συν/κής Οργάνωσης, θα ενημερώσετε με ιδιαίτερο συστημένο έγγραφο τη Διοίκηση της Οργάνωσης για τη νέα θέση των οφειλών της, τις ετήσιες υποχρεώσεις της και τις συνέπειες (λήψη μέτρων εξυγίανσης κλπ.).

Τέλος, επισημαίνεται η ιδιαίτερη σημασία που έχει η ρύθμιση τόσο για την Τράπεζα, όσο και για τις Συν/κές Οργανώσεις για αυτό θα πρέπει όλες οι Υπηρεσίες να δραστηριοποιηθούν άμεσα και με ιδιαίτερη προσοχή και υπευθυνότητα, ώστε η όλη εργασία να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό.

Σοβαρές νομοθετικές αλλαγές ερήμην των συνεταιρισμών

ΘΕΜΑΤΑ Α.Τ.Ε. ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

ΣΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ

Της Βαρβάρας Λαμπροπούλου - Δημητριάδου

Στις αρχές Νοεμβρίου κατατέθηκε στη Βουλή το νέο Φορολογικό Νομοσχέδιο. Σ' αυτό είχαν περιληφθεί και τρία άρθρα για τη ρύθμιση θεμάτων ΑΤΕ και συνεταιρισμών, τα άρθρα 29 - 31.

Στη συνέχεια παραθέτουμε την εισήγηση της Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου προς την Ομάδα Εργασίας για την αναθεώρηση το νόμου 1541/85, η οποία αναφέρεται στα προαναφερόμενα άρθρα του νομοσχεδίου. Η εισήγηση αυτή υιοθετήθηκε από την Ομάδα Εργασίας και υποβλήθηκε στον Υπουργό Γεωργίας.

Λόγω του περιορισμένου χώρου της «Σ.Π.» δεν αναδημοσιεύονται εδώ οι αρχικές διατάξεις του Φορολογικού Ν.Σ., οι οποίες όμως διαφαίνονται από τον σχολιασμό που γίνεται.

Τις διατάξεις που τελικά ψηφίσθηκαν από τη Βουλή, μπορεί ο αναγνώστης να βρει στην «Επίκαιρη Συνεταιριστική Νομοθεσία» αυτού του τεύχους.

«Σ.Π.»

Άρθρο 29 του Ν.Σ.

Μετατροπή της ΑΤΕ σε ανώνυμη τραπεζική εταιρεία.

Η ΑΤΕ ιδρύθηκε σύμφωνα με το καταστατικό της (Ν. 4332/1929) ως αυτόνομος τραπεζικός οργανισμός με κοινωφελή χαρακτήρα και κύριο σκοπό την άσκηση της αγροτικής πίστης και την ενίσχυση των συνεταιριστικών οργανώσεων. Λόγω αυτών των ιδιοτήτων της προκρίσθηκε με ιδιαίτερα προνόμια ουσιαστικά και δικονομικά, φορολογικές απαλλαγές κλπ. και συγκέντρωσε αποκλειστικά τις αποταμιεύσεις των αγροτών.

Απώτερος στόχος των ιδρυτών της, αλλά και σφοδρή επιθυμία του αγροτικού κόσμου ήταν η μετατροπή της σε συνεταιριστική τράπεζα κατά τα πρότυπα του Gredit Agricole της Γαλλίας και της Rabobank της Ολλανδίας ή σε κρατικό - συνεταιριστική. Με βάση αυτό το σκεπτικό, στο πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας «Πολιτική για τους Αγρότες» αναφέρεται (σ. 19):

«Στα κεφάλαια και στη διοίκηση της Αγροτικής Τράπεζας θα κληθούν να συμμετάσχουν και να παίξουν ουσιαστικό ρόλο στην αγροτική πίστη και οι συνεταιριστικές οργανώσεις».

Αντ' αυτών η ΑΤΕ, με την προτεινόμενη διάταξη, μετατρέπεται σε Α.Ε. με δυνατότητα συμμετοχής ιδιωτών σε ποσοστό έως και 49%, ενώ το άλλο τουλάχιστον 51% θα εξακολουθήσει ν' ανήκει στο Δημόσιο, χωρίς ιδιαίτερη πρόνοια για τη συμμετοχή των συνεταιρισμένων και μη αγροτών, επί των καταθέσεων των οποίων αποκλειστικά στηρίζεται. Διατηρεί όμως παράλληλα και όλη την μέχρι τώρα χορηγηθείσα σ' αυτή για τους παραπάνω ειδικούς λόγους προνομακή της μεταχείριση (παρ. 3 αρθρ. 29 του ΝΣ) αν και αυτή ήδη έντονα αμφισβητείται στα πλαίσια της κοινοτικής έννομης τάξης (πρβλ. απόφαση του Δικαστηρίου των Ε.Κ. αρ. 297458/30.6.1988).

Άρθρο 30 **Τροποποιήσεις καταστατικού ΑΤΕ**

Χωρίς να παραβλέπεται η σημασία και των άλλων τροποποιήσεων που περιέχονται στο άρθρο 30, ιδιαίτερα άξια προσοχής είναι η μεταβολή στη σύνθεση της Επιτροπής Πιστώσεων που μετονομάζεται σε Γενικό Συμβούλιο Χορηγήσεων και στο οποίο προτείνεται να μετέχουν πλέον αποκλειστικά και μόνον υπηρεσιακοί παράγοντες της ΑΤΕ.

Τα αναφερόμενα ως υποστηρικτικά της τροποποίησης στην Εισηγητική Έκθεση ότι «πολλές από τις αποφάσεις λαμβάνονται χωρίς τραπεζικά κριτήρια που δεν τα γνωρίζουν οι μη επαγγελματίες τραπεζίτες - μέλη της επιτροπής», δεν ευσταθούν, διότι ήδη τα τρία από τα πέντε μέλη της υφισταμένης Επιτροπής Πιστώσεων είναι τραπεζίτες (ο Διοικητής και Υποδιοικητής της ΑΤΕ και ένας εκπρόσωπος της Τράπεζας Ελλάδος). Είναι δε λογικό να συνεχισθεί και να μην καταργηθεί η υφισταμένη συμμετοχή του Γενικού Γραμματέα του Υπ. Γεωργίας εφόσον τα κεφάλαια της ΑΤΕ ακόμη και με την παραπάνω προτεινόμενη τροποποίηση θα εξακολουθήσουν ν' ανήκουν κατά 51% τουλάχιστον στο Δημόσιο, καθώς δε και η έστω και με ένα μέλος εκπροσώπηση και συμμετοχή των καταθετών, παραγωγών και συνεταιρικών οργανώσεων, αφού αποκλειστικά αυτοί έχουν εναποθέσει στην ΑΤΕ τις ύψους 747 δισ. δρχ. καταθέσεις τους, των οποίων τη διαχείριση έχει αναλάβει η ΑΤΕ και το προτεινόμενο Συμβούλιο Χορηγήσεων για την άσκηση της αγροτικής πίστης.

Η συμμετοχή εκπροσώπων όλων των ενδιαφερομένων και αναμειγνυόμενων φορέων, που στην πλειοψηφία τους είναι τραπεζίτες, αποτελεί εχέγγυο δικαιοσύνης και διαφάνειας, η προτεινόμενη δε ρύθμιση μόνο ερωτηματικά και προβλήματα θα δημιουργήσει μεταξύ των αγροτών, καθώς την ευθυκρίσια θα τη μονοπωλούν πλέον μόνον οι υπηρεσιακοί παράγοντες της ΑΤΕ.

Άρθρο 31 του Ν.Σ. **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 1541/85** **«Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις»**

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 31 του ΝΣ, η ευθύνη του κάθε συνεταιρίου προτείνεται να καθορισθεί τουλάχιστον στο πεντηκονταπλάσιο

της μερίδας του δηλ. τουλάχιστον σε 1.250.000 δρχ. (εφόσον βέβαια η αξία της μερίδας του είναι 25.000 δρχ. και όχι ανώτερη αντί της ήδη υφισταμένης ευθύνης στο τριπλάσιο της μερίδας δηλ. τουλάχιστον 75.000 δρχ. Ως λόγος προβάλλεται από την Εισ. Έκθεση η αντιμετώπιση των προβλημάτων στην είσπραξη των απαιτήσεων της ΑΤΕ από τους συνεταιρισμούς.

Όμως:

α) Η προτεινόμενη αυτή διάταξη είναι αντισυνταγματική, γιατί δεσμεύει υπέρμετρα την οικονομική ελευθερία του συνταίρου (βλ. άρθρο 5 του Συντ.) εισάγει άνιση ρύθμιση σε σχέση με τα μέλη των άλλων εμπορικών εταιριών (βλ. άρθρο 4 του Συντ.) και αποτελεί αποκάλυπτη παρέμβαση στην προστατευόμενη από το Σύνταγμα (άρθρο 12 παρ. 5) αυτοδιοίκηση του συνεταιρισμού. Δεν μπορεί δε να καμφθεί η αντισυνταγματικότητα αυτής της προτεινόμενης ρύθμισης με καμμία επίκληση δημοσίου συμφέροντος, διότι βλάπτεται αυτός ο ίδιος ο πυρήνας των παραπάνω συνταγματικά προστατευόμενων ατομικών δικαιωμάτων. Τυχόν ψήφιση της θα διασαλεύσει τα θεμέλια του συνεταιριστικού κινήματος στη χώρα μας, με την αθρόα απομάκρυνση των συνταίρων από το συνεταιρισμό και την αποθάρρυνση εισόδου νέων μελών, οπότε μάλλον δημόσιο συμφέρον αποτελεί η συνέχιση του ευεργετικού για τους αγρότες 75χρονου συνεταιριστικού κινήματος στη χώρα μας, παρά η είσπραξη των απαιτήσεων της ΑΤΕ. Λόγω δε της αντισυνταγματικότητας αυτής είναι πολύ αμφίβολο αν μέσω της προτεινόμενης ρύθμισης θα επιδικασθούν ποτέ στην ΑΤΕ οι απαιτήσεις της από τα εθνικά μας δικαστήρια.

Ας θυμηθούμε επίσης την πρόσφατη απόφαση του Αρείου Πάγου για τη διατήρηση κατοικιδίων ζώων στις πολυκατοικίες, όπου εκεί για μια ακόμη φορά επιβεβαιώθηκε η πάγια αρχή της υπεροχής του καταστατικού ή κανονισμού, δηλ. της όποιας φύσης συμφωνίας μεταξύ των μερών ή συνταίρων, όπως στην προκειμένη περίπτωση, η οποία δεσμεύει το συνταίρο μόνο με τους όρους που υπέγραψε κατά την είσοδό του, δηλ. εν προκειμένω με τριπλάσια της μερίδας του ευθύνη (ή τυχόν μεγαλύτερη αλλά σύμφωνα και πάλι με το καταστατικό). Το καταστατικό δε αυτό δεν δύναται να τροποποιηθεί παρά σύμφωνα με τους όρους που ίσχυαν κατά την είσοδο του συνταίρου, δηλ. με απόφαση της Γ.Σ. λαμβανομένης με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία κατά το άρθρο 17 παρ. 1 εδ. β. του Ν. 1541/85.

Ας σημειωθεί ότι η προτεινόμενη ρύθμιση είναι αντίθετη και με τις παγκόσμια αναγνωριζόμενες και εξ ολοκλήρου ιδίως στον κοινοτικό χώρο εφαρμοζόμενες διεθνείς Συνεταιριστικές Αρχές της αυτοδιοίκησης, της ελεύθερης εισόδου και εξόδου (ανοικτή θύρα) και ισότητας. Επομένως αν ποτέ ψηφισθεί, πρόβλεπεται να δημιουργήσει επιπλέον νομικά και ουσιαστικά προβλήματα μή εναρμόνισης της και με την κοινοτική νομοθεσία και τη νομοθεσία των άλλων χωρών της ΕΟΚ.

Η προτεινόμενη ρύθμιση λόγω της αντίθεσης της με τις διεθνείς Συνεταιριστικές Αρχές δεν ανευρίσκεται σε καμμία συνεταιριστική νομοθεσία διεθνώς.

Ας θυμηθούμε μόνο τις σφοδρές αντιδράσεις που προκάλεσαν οι επίσης αντίθετες με τις Συνεταιριστικές Αρχές και το Σύνταγμα αναγκαστικές συγ-

χωνεύσεις ενώσεων και πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών με βάση τις αρχικές διατάξεις του Ν. 1541/85.

Αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την μη υπακοή των συνεταιρικών οργανώσεων και την μη αντίστοιχη τροποποίηση των καταστατικών τους, το οποίο μετά βεβαιότητας αναμένεται ότι θα πράξουν και τώρα, με συνέπεια δικαστικές διαμάχες, που όπως και τότε θα καταλήξουν υπέρ των συνεταιρισμών, χωρίς την οικονομική τακτοποίηση που προσδοκά η ΑΤΕ.

Ούτε βέβαια μπορεί να υποστηριχθεί ότι η προτεινόμενη διάταξη θα ισχύσει εφεξής για όσους θελήσουν να ιδρύσουν συνεταιρισμό ή να καταστήσουν μέλη ήδη υφισταμένου συνεταιρισμού, διότι:

Όλοι οι συνεταίροι έχουν ίσα δικαιώματα. Δεν είναι δυνατόν ένας συνεταίρος να ευθύνεται έως 75.000 δρχ. και άλλος για 1.250.000 δρχ. Επίσης θα εμποδισθεί η ελεύθερη σύσταση νέων συνεταιρισμών, που έχουν αξία ως ενώσεις κυρίως οικονομικά ασθενών μελών, κανείς δεν θα έχει και δεν θ' αποτολμά να διακινδυνεύσει τέτοιο ποσό.

Με βάση όλα τα παραπάνω, η προτεινόμενη ρύθμιση και κανένα αποτέλεσμα δεν θα έχει ως προς το σκοπό για τον οποίο εισάγεται και ανυπολόγιστες οικονομικές ζημιές και κοινωνικές αναστατώσεις θα προκαλέσει στον αγροτικό χώρο.

Βεβαίως τα χρέη των συνεταιριστικών οργανώσεων προς την ΑΤΕ υπάρχουν.

Ας μη λησμονούνται όμως οι ήδη υφιστάμενες διαδικασίες του Ν. 1541, δηλ. η επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη (άρθρο 39 του Ν. 1541) και ακόμη η ενεργοποίηση των ποινικών διατάξεων του άρθρου 62 του ίδιου νόμου, για τυχόν ποινικές ευθύνες των μελών των Δ.Σ. και Ε.Σ. ως προς τη σώρευση των χρεών και τον αλόγιστο δανεισμό.

Κυρίως όμως υπάρχουν οι διατάξεις για αποπληρωμή της μερίδας ή αναπροσαρμογή της (άρθρο 16 του Ν. 1541) και διαγραφή σε περίπτωση αδικαιολόγητης άρνησης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων απέναντι στο συνεταιρισμό (άρθρο 14 παρ. 2 εδ. γ'), οι οποίες μπορεί να διευκολυνθούν με την περιλήψη στο υπό ψήφιση νομοσχέδιο της ακόλουθης μεταβατικής διάταξης: «Προστίθεται άρθρο 76 Α στο Ν. 1541/1985 «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» το οποίο έχει ως εξής: Όλα τα μέλη υποχρεούνται να εξοφλήσουν τη μερίδα τους μέχρι την 31.12.1991, διαφορετικά διαγράφονται κατά την προβλεπόμενη διαδικασία του άρθρου 14 του παρόντος νόμου».

Ήδη εξάλλου αρκετοί συνεταιρισμοί έχουν περιλάβει στα καταστατικά τους πεντηκονταπλάσια ή και εκατονταπλάσια ευθύνη και είναι βέβαιο ότι όλοι οι υγιείς συνεταιρισμοί, των οποίων τα μέλη επιθυμούν τη συνέχιση της ύπαρξής τους, θα συγκαλέσουν Γενική Συνέλευση και θ' αποφασίσουν την αύξηση της ευθύνης τους ή την καταβολή έκτακτης εισφοράς προκειμένου να επανακτήσει την πιστοληπτική του ικανότητα ο συνεταιρισμός τους και να επιβιώσει.

Δημιουργία ικανών επιχειρηματιών δεν μπορεί να γίνεται με την ασφυκτική μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων παρέμβαση και κρατική κηδεμονία.

Να υπενθυμίσουμε δε και πάλι ότι ένα εγάλιο μέρος των συνεταιριστικών

χρεών προέρχονται από την άσκηση μέσω αυτών κρατικής πολιτικής. Για τα χρέη αυτά με κανένα τρόπο δεν ευθύνονται οι συνεταιρισμοί.

Η Νέα Δημοκρατία αναφέρει σχετικά στο παραπάνω πρόγραμμά της (σελίδα 23):

«Στις περιπτώσεις όπου το Κράτος θα θελήσει να εφαρμόσει μέσω των Συνεταιρισμών κοινωνική πολιτική στον αγροτικό τομέα, το κόστος της πολιτικής αυτής θα επιβαρύνει το ίδιο το Κράτος».

Αλλά μεγάλη σημασία έχουν και οι υπόλοιπες διατάξεις του άρθρου 3 του ΝΣ που ρυθμίζουν θέματα συμμετοχής των συνεταιρισμών σε ανώνυμες εταιρείες, Ε.Π.Ε. κλπ., για τα οποία λείπει τελείως εισηγητική έκθεση, σύνταξης και δημοσίευσης του ισολογισμού των συνεταιρισμών και ιδίως του σοβαρότατου θέματος της εποπτείας και ελέγχου των.

Τα θέματα αυτά γενικά δεν ρυθμίζονται με την προχειρότητα και βιασύνη που επιδείχθηκε στα άρθρα 29-31 του Ν.Σ. (ενδεικτική π.χ. η αναφορά στο άρθρο 30 παρ. 4 του ΝΣ ότι στο άρθρο 26 του Ν. 4332/1929 προστίθεται παρ. 2, ενώ ήδη υπάρχει παρ. 2).

Πολύ περισσότερο δεν ρυθμίζονται αποσπασματικά, αφού ο θεσμικός νόμος 1541, όπως κάθε θεσμικός νόμος, πρέπει ν'αποτελεί μια ολότητα και να ακολουθεί μια συγκεκριμένη φιλοσοφία.

Έχει ήδη συσταθεί με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (Υ. Α. 1890/14.9.1990) ομάδα εργασίας για την τροποποίηση του Ν. 1541, η οποία δεν ερωτήθηκε ούτε καν ενημερώθηκε σχετικά με τις παραπάνω διατάξεις του ΝΣ.

Για τους παραπάνω λόγους προτείνεται ν' αποσυρθούν τα άρθρα 29, 30 και 31 του ΝΣ για να μελετηθούν συστηματικά με γνώση και υπευθυνότητα και να τεθεί προς ψήφιση μόνο η παραπάνω προτεινόμενη μεταβατική διάταξη.

ΑΦΗΣΤΕ ΣΕ ΜΑΣ ΤΟ... «ΜΠΑΛΑΚΙ»

Σήμερα δείτε το παιχνίδι της αγοράς με τα μάτια ενός παίκτη του γκολφ.
Από τη μια μεριά εσείς, από την άλλη οι ανταγωνιστές σας και στη μέση το σημείο πωλήσεων που είναι έτοιμο να δεχτεί το μπαλάκι του νικητή.
Ακόμα, φανταστείτε ότι «μπαλάκι» είναι το προϊόν σας, το κύρος σας και γιατί όχι όλη η διαφημιστική εργασία που απαιτείται.
Λοιπόν;
Πώς σκέπτεστε να αξιοποιήσετε το μπαλάκι;
Θα παίξετε μόνοι σας;
Θα το εμπιστευθείτε οπουδήποτε;
ή θα συνεργαστείτε μαζί μας;

Εμείς, αναλαμβάνουμε να το στείλουμε
εκεί ακριβώς που χρειάζεται.
Στην επιτυχία!

ΣΥΝΕΔΙΑ Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΣΤΑΔΙΟΥ 10, ΑΘΗΝΑ 105 64 ΤΗΛ: 3232 147 - 3225 563 - 3231 963 - 3225 880 FAX: 3225 522

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1943

Έντονες προσπάθειες για την απαλλαγή των αγροτών από τις αναγκαστικές συγκεντρώσεις των προϊόντων, για τη χρησιμοποίηση των καταναλωτικών συνεταιρισμών στον επισιτισμό και για την επιβίωση του Λαού.

Γράφει ο **Αριστ. Ν. Κλήμης**

Στα τεύχη 17 και 18 δημοσιεύτηκαν (από το αρχείο μου της Ξενικής Κατοχής 1941 - 1944) τα σχετικά με τη ίδρυση στις 15 Απριλίου 1942 και την οργάνωση της Επιτροπής των 105 τότε Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως με τα 63.885 μέλη τους από όλες τις εργαζόμενες τάξεις. Επίσης δημοσιεύτηκε το βασικό Ψήφισμα (Ιανουαρίου 1943) των παραπάνω 105 Συνεταιρισμών που υποβλήθηκε στην Κυβέρνηση και το από 20 Μαΐου 1943 νεότερο υπόμνημα της Επιτροπής προσωπικά προς τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως.

Δυστυχώς η επισιτιστική κατάσταση επιδεινώνεται χωρίς να λαμβάνονται θετικά μέτρα. Η απόγνωση οδηγεί σε πολυήμερες απεργίες (παρόλη την τρομοκρατία της εποχής) τόσο των τραπεζικών υπαλλήλων (τον Ιούνιο 1943) όσο και στη συνέχεια των δημοσίων υπαλλήλων (τον Αύγουστο 1943).

Στη συνέχεια δημοσιεύονται: (*)

1) Η από 26 Μαΐου 1943 ανακοίνωση της Επιτροπής Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως σχετικά με τις ενέργειές της.

2) Το από 8 Ιουνίου 1943 έγγραφο - υπόμνημα της Επιτροπής Συνεργασίας Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων προς την Ένωσιν Τραπεζών.

3) Η από 24 Αυγούστου 1943 ανακοίνωση της Επιτροπής Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως σχετικά με την απεργία και τα προβλήματα των δημοσίων υπαλλήλων και την υποχρέωση της Κυβερνήσεως να λάβει επείγοντα μέτρα για την ανακούφιση των εργαζομένων.

* * *

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Η Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών φέρει εις γνώσιν των Συνεταιρισμών ότι:

1) Παρουσιάσθη εις τον κ. Υπουργόν Επισιτισμού, προς τον οποίον υπέβαλεν υπόμνημα, υπογεγραμμένον από πολλούς Συνεταιρισμούς εργατοϋπαλληλικούς και Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου και εξήτησεν όπως διανεμηθούν τα εισαχθέντα δι' ανταλλαγής εγχω-

(*) Τα κείμενα δίνονται εδώ μονοτονικά, χωρίς άλλες επεμβάσεις στη γλώσσα (ορθογραφία, ύψος, κλπ)

ρίων προϊόντων από τα Βαλκάνια τρόφιμα (όσπρια, κρέας παστό, ψάρια καπνιστά, αλίπαστα κλπ.) χρησιμοποιηθούν δε προς τούτο οι Συνεταιρισμοί οι οποίοι, ως οργανισμοί προερχόμενοι από την ελευθέραν θέλησιν και υποκειμένοι εις την δυνατότητα ελέγχου των Συνεταιρισμένων, παρέχουν την εγγύησιν δικαίας διανομής και ασφαλίζουν από τον κίνδυνον διαρροής των τροφίμων εις την μαύρην αγοράν.

Ο κ. Υπουργός απήντησεν ότι τα όσπρια (φασόλια και μπιζέλια) πρόκειται να διανεμηθούν εις το κοινόν εντός των ημερών δια των παντοπωλιών. Όσον αφορά τ' άλλα τρόφιμα δεν ετέθησαν εις την διάθεσιν του Υπουργείου, συνεπώς δεν δύναται να μας πληροφορήση.

2) Παρουσιάσθη εις τον κ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως και υπέβαλεν υπόμνημα, δια του οποίου συμφώνως προς τας βασικάς αρχάς του ψηφίσματος, το οποίον υπεγράφη από όλους τους Συνεταιρισμούς.

α) Εκηρύχθη κατά της συγκεντρώσεως της εφετεινής παραγωγής και πάσης φορολογίας εις είδος, διότι είναι μέτρα ανελεύθερα, τα οποία ζημιώνουν τους παραγωγούς χωρίς να ωφελούν τους καταναλωτάς των αστικών κέντρων, όπως απεδείχθη από την συγκέντρωσιν της περυσινής παραγωγής, από την οποίαν ουδεμία ποσότης διενεμήθη εις το κοινόν, πλην των γνωστών διανομών ελαίου.

Αντί της συγκεντρώσεως η Επιτροπή ετάχθη υπέρ της ελευθέρας συναλλαγής, η οποία δια τους Συνεταιρισμένους πρέπει να συντελεσθή δι' απ' ευθείας επαφής των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών με τους Συνεταιρισμούς των Παραγωγών, χωρίς την χρησιμοποίησιν παρασιτικών διαμέσων.

β) Δια την τοιαύτην απ' ευθείας συναλλαγήν των Συνεταιρισμών απαιτούνται κεφάλαια, τα οποία οι Συνεταιρισμοί των Καταναλωτών δεν είναι δυνατόν με την σημερινήν τραγικήν οικονομικήν κατάστασιν των συνεταιρισμένων, να αντλήσουν από την συνεταιρικήν μερίδα. Δια τούτο ζητήθη δια του υπομνήματος όπως η χρηματοδότησις των Συνεταιρισμών γίνει από το Κράτος, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τους Δήμους και Κοινότητες, τους Οργανισμούς, τας Εταιρίας και εν γένει από τους εργοδότης, με αναλογίαν μέχρι δρχ. 100.000 (εκατόν χιλιάδων) κατά προστατευόμενον μέλος εκάστου συνεταιρίου.

Το ποσόν των 30 δισεκατομ. δραχμών κατ' ανώτατον όριον, το οποίον εν συνόλω θα απαιτηθή προς τούτο δεν δύναται να θεωρηθή υπερβολικόν εν σχέσει με την σημερινήν κυκλοφορίαν και με την μεγάλην σοβαρότητα της προσπαθείας.

γ) Ζητήθη να διαθήσῃ το Κράτος τα απαιτούμενα μέσα μεταφοράς κιD την απαραίτητον προς τούτο καύσιμον ύλην.

Ευρισκόμεθα εν αναμονή των αποφάσεων του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως, όστις επεφυλάχθη να μελετήσῃ το υπόμνημα και ν' απαντήσῃ εις τα ως άνω τρία θέματα.

Συνημμένως κοινοποιούμεν αντίγραφον υπομνήματος της Ενώσεως Τραπεζιτικών Συνεταιρισμών προς την Κυβέρνησιν, ίνα λάβουν γνώσιν οι λοιποί Συνεταιρισμοί και διδαχθώσι περί του τρόπου ενεργείας προς επίλυσιν αφορώντων αυτούς ειδικών ζητημάτων.

(Εκ του Γραφείου της Επιτροπής)

* * *

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΡΑΠΕΖΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Εν Αθήναις τη 8η Ιουνίου 1943

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΕΝΤΑΥΘΑ

Κύριε Πρόεδρε,

Η Επιτροπή Συνεργασίας Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων έχει την τιμήν να φέρη εις γνώσιν Υμών τα κατωτέρω, με την παράκλησιν όπως ευαρεστούμενοι ανακοινώσητε ταύτα εις κοινήν έκτακτον συνεδρίασιν των μελών της καθ' Υμᾶς Ενώσεως Τραπεζών.

I) Ως γνωστόν οι Τραπεζιτικοί υπάλληλοι μετά την γενομένην παρ' αυτών αναμβισβή-τητον διαπίστωσιν ότι αιτήματα αυτών, αφορώντα την ικανοποίησιν στοιχειωδών αυτών αναγκών ως είναι το συσσίτιον δια τους απαθλιωμένους υπαλλήλους των μικρών Τρα-πεζών και η αύξησις της μισθοδοσίας των υπαλλήλων όλων των Τραπεζών — εις βαθ-μόν που να επαρκή δια την αντιμετώπισιν των καθημερινών μικροδαπανών κινήσεως του σπιτικού των (φως, νερό, τραμ, ενοίκιον, άλας, πυρξεία, κάρβουνα, κατώματα, υπο-δήματα κλπ.) κλπ. ως εις σχετικόν υπόμνημα αναφέρονται — όχι μόνον δεν εγένοντο δεκτά, αλλά ουδέ καν υπήρχε διάθεσις εκ μέρους της Κυβερνήσεως και των εργοδοτών των να συζητηθούν, παρά τας επανειλημμένας παρουσιάσεις μας και εμμέσους παρακλή-σεις μας, ηναγκάσθησαν προωθηθέντες παρά της Κυβερνήσεως και των Εργοδοτών των να χρησιμοποιήσουν το τελευταίον που απέμενεν εις αυτούς όπλον, το της απεργίας ίνα διεκδικήσουν τα αιτήματα των ταύτα.

II) Το ανώτατον αντιπροσωπευτικόν των Τραπεζιτικών υπαλλήλων όργανον Ε.Σ.Τ.Ο. — έχον πλήρη συναίσθησιν της ευθύνης που θα εβάρυνε τούτο έναντι του χειμαζομένου λαού και της οικονομίας του τόπου, ευθύς άμα τη καθόδω των υπαλλήλων εις απεργίαν έσπευσε να ζητήση δια του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και τινων εκ των κ.κ. Διοικητών ως και άλλων υπευθύνους θέσεις κατεχόντων, προσώπων, επαφήν μετά της Κυβερνήσεως — προς ην δια καταλλήλου χειρισμού οι εργοδοτάι παρεπεμψαν ιδίαν των κυρίας υπόθεσιν — ίνα δια συζητήσεως εξευρεθί βάσις επιλύσεως των ζητημάτων των υπαλλήλων με οδηγόν την κοινήν λογική και γνώμονα το γενικόν συμφέρον.

III) Δυστυχώς όλαι εν προκειμένω αι προσπάθειαι μας προσέκρουσαν εις κατηγορημα-τικήν άρνησιν του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως, ο οποίος ακόμη και σήμερα αρνεί-ται μιαν τοιαύτην επαφήν δια της οποίας θα ετίθετο τέρμα εις την δημιουργημένην ανα-μαλίαν.

III) Η Επιτροπή Συνεργασίας Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων θεωρούσα την παράτασιν της απεργίας λόγω μή επιλύσεως των ζητημάτων ασύμφορον από πάσης από-ψεως: δια τους υπαλλήλους, δια την οικονομίαν του τόπου δια τα ιδρύματα και δια τα συμφέροντα των άλλων τάξεων και έχουσα υπόψιν της ότι Α) εις την σύσκεψιν του Σαββάτου των κ.κ. Διευθυντών των Τραπεζών και του κ. Βεναρδή (Διευθυντού του Γενι-κού Λογιστηρίου και Αντιπροσώπου του Υπουργείου των Οικονομικών) εδηλώθη: α) ότι είναι δυνατή η άμεσος επίλυσις των εξής αιτημάτων μας, τα οποία εκρίθησαν ομοφώνως και άνευ αντιρρήσεως τινος και λογικά και δίκαια ήτοι: Αποφυλάκισις κρατουμένων και μή λήψις μέτρων εναντίον των απεργών, εξομοίωσις του συσσιτίου της Αγροτικής Τρα-πέξης προς το της Τραπεζης Ελλάδος, αναστολή κρατήσεων, χορήγησις δανείου δρχ. 300.000, εις έκαστον υπάλληλον, χορήγησις δρχ. 100.000, δι' έκαστον μέλος του Συνε-ταιρισμού και β) ότι δια τα ζητήματα της χορηγήσεως συσσιτίου εις τας μικράς Τραπε-ζας και της αύξήσεως των μισθών όλων των Τραπεζικών υπαλλήλων και της ενδύσεως, έχει εξασφαλισθή η ευμενής εξέτασις των παρά των εργοδοτών και της Κυβερνήσεως.

Β) Ότι άπασαι αι μετ' ημών ελθούσαι εις επικοινωνίαν αντιπροσωπείαι διαφόρων Συλλόγων και Σωματείων μετ' ευμενείας απεδέχθησαν το μέγιστον μέρος των αιτημάτων μας ως εξάγεται από τας εκδηλώσεις συμπαθείας προς ημάς.

Γ) Ότι η προσπάθεια των κ.κ. Διευθυντών και του κ. Διευθυντού του Γενικού Λογι-στηρίου προσέκρουσαν κατά πρώτον λόγον εσι άρνησιν ενίων των κ.κ. Διοικητών ίνα συμφωνήσουν επί της βάσεως η οποία ανωτέρω εκτίθεται, εκ δευτέρου δε εις την εξακο-λουθητικήν άρνησιν της Κυβερνήσεως, έχει την τιμήν να προτείνη Υμίν όπως συγκληθί η Ένωσις Τραπεζών και με βάσιν τας γενομένας ως άνω συζητήσεις και διαπιστώσεις προέβλη αυτή συνεργαζομένη εν προκειμένω μετά της ημετέρας Οργανώσεως, εις αποφά-

σεις, επί των οικονομικών και επισιτιστικών ζητημάτων των υπαλλήλων, μεθ' ο δε ή αναλάβη η ίδια και εγγυηθή δια την εκτέλεσιν των αποφάσεων τούτων ή εν σώματι προβή εις τα αναγκαία διαβήματα παρά τη Κυβερνήσει δια την έγκρισιν των αποφασισθησόμενων παροχών.

Εν τέλει τονίζομεν Υμίν ότι η Επιτροπή μας εκ των μέχρι τούδε διεξαχθεισών συζητήσεων μετά του Μακαριωτάτου, των κ.κ. Διευθυντών των Τραπεζών, του κ. Διευθυντού του Γενικού Λογιστηρίου, των πολιτικών Αρχηγών και επισήμων εκπροσώπων των πλείστον Οργανώσεων της χώρας, απεκόμισε την σαφή εντύπωσιν ότι η ικανοποίησις των αναγνωρισθέντων ως δικαίων εκ των αιτημάτων των υπαλλήλων εξ ης εξαρτάται και η επάνοδος εις την ομαλότητα, προσκρούει κυρίως εις την έλλειψιν κατανοήσεως και αμέσου ενδιαφέροντος εκ μέρους πλείστον εργοδοτών μας, πράγμα το οποίον δημιουργεί τεραστίας ευθύνας δια τα μέλη ταύτα. Το τελευταίον τούτο μόνον εις μιαν επίσημον συνεδρίασιν των μελών της Ενώσεως, δυνάμενον να διευκρινισθή, ώστε έκαστος να αναλάβη τας ευθύνας του εν τη κρίσειμω ταύτη περιόδω, φρονούμεν ότι δέον να αποτελέση και Υμετέραν επιδίωξιν προς διευκρίνισιν.

Με την βεβαιότητα ότι η Υμετέρα Ένωσις αναλογιζομένη το μέγεθος των ευθυνών της, εις αρνητικήν περίπτωσιν, θα ενεργήση ραγδαίως εν προκειμένω.

Διατελούμεν μετά πλείστης τιμής

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

* * *

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

Αθήναι τη 24 Αυγούστου 1943

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Ι Σ

Οι Δημόσιοι υπάλληλοι, οι των Νομικών Προσώπων Δημ. Δικαίου και μικρών Τραπεζών ως και μια σειρά άλλων εργαζομένων κατήλθον εις απεργίαν κατόπιν της μη εκ μέρους της Κυβερνήσεως και των εργοδοτών των αποδοχής και συζητήσεως καν των αιτημάτων των, τα οποία υπέβαλον προς επίλυσιν.

Οι Συνεταιρισμοί με βάση τα πορίσματα των μελετών των, τας οποίας καταρτίζουν ως εκ της ιδιαιτέρας αυτών αποστολής, να είναι ενήμεροι επί της καθόλου οικονομικής και βιωτικής καταστάσεως των μελών των συνεταίρων, είναι υποχρεωμένοι να λάβουν θέσιν εις την κοινωνικής πλέον σημασίας υπόθεσιν ταύτην και αντικειμενικά κρίνοντες ν' αναφερθούν εις τα κατωτέρω προς διαφώτισιν και της Κυβερνήσεως και του Λαού.

1ον) Ότι ουδείς ποτέ εξ ιδιοτροπίας καταφεύγει προς τα άκρα, πολύ δε περισσότερο οι πολλοί. Καμία δύναμις πέραν της ανάγκης δεν ωθεί τους ανθρώπους προς δράσιν. Η ανάγκη αυτοσυντηρήσεως των ατόμων είναι πλέον γενεσιουργός αιτία της δράσεως.

2ον) Ότι δια τους Συνεταιρισμούς, οι οποίοι παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς την εξέλιξιν της καθόλου οικονομικής καταστάσεως του τόπου μας, η οποία από ημέρας εις ημέραν επεδεινύεται σοβαρά α) συνεπεία του πληθωρισμού ο οποίος βάνει γοργά και με ρυθμόν άνευ προηγουμένου, β) συνεπεία της μή υπάρξεως αγαθών επαρκών δια να ικανοποιήσουν τας ανάγκας των εντοπίων και ξένων γ) λόγω της διακοπής των συγκοινωνιών μετά των επαρχιών συνεπεία των υφισταμένων απαγορευτικών διαταγών, η

μορφουμένη από ημέρας εις ημέραν πραγματικότης — αλματώδης αύξησις των τιμών — επιβάλλει εις την Κυβέρνησιν και τους οικονομικούς Συμβούλους αυτής να ενοήσουν ότι είναι αδύνατον ν' αντιμετωπισθή παρά των δραχμοσυντηρητών η κατάστασις άνευ της διαρκούς προσαρμογής των μισθών και εν γένει των απολαυών των προς την μορφουμένην καθημέραν πραγματικότητα. Αντίθετος πολιτική, πολλώ δε μάλλον άρησις αυζητήσεως επί των υποβαλλομένων παρά των εργαζομένων αιτημάτων αποδεικνύει έλλειψιν κατανοήσεως των αναγκών αυτών εκ μέρους των διαχειριζομένων τα κοινά και ηθελημένη άγνοιαν μιας υφισταμένης καταστάσεως, γεγονόςσ όπερ δημιουργεί τεραστίας ευθύνας δια τούτους, εφ' όσον οι νόμοι της ανάγκης και το αίσθημα αυτοσυντηρησεως είναι γνωστόν μαθηματικώς ότι θα ωθήσουν τους αδικουμένους εις δράσιν.

3ον) Δια τους Συνεταιρισμούς, οι οποίοι έχουν άμεσον επαφήν με τα πάγματα, η υποβολή αιτημάτων εκ μέρους της ανωτέρω κατηγορίας του εργαζομένου Λαού είναι κάτι το εντελώς φυσικόν, εφ' όσον η δραχμή διαρκώς πίπτει και, όχι μόνον δεν πρέπει να ξενίξη τους Κυβερνώντας, αλλ' αντιθέτως μάλιστα έδει να οδηγή αυτούς ως Έλληνας, ίνα μετά συμπαιθείας εξετάζουν παν υποβαλλόμενον σήμεραν αίτημα παρά των ανωτέρω. Αποτελεί έλλειψιν πολιτικού αισθητηρίου, κακόν προσανατολισμόν και άδικίαν έναντι των αιτούντων, των οικογενειών των και του λοιπού Λαού, το ν' αρνούμεθα την εξέταση των αιτημάτων των εργαζομένων, οι οποίοι αναντιρρήτως υποφέρουν εκ της σημερινής καταστάσεως.

4ον) Κατά τους Συνεταιρισμούς Καταναλώσεως και απλή εξέτασις της καταστάσεως της αγοράς εν σχέσει με το τί απολαμβάνουν οι μισθωτοί και εργαζόμενοι θα έπειθεν ότι τίποτα δεν υπάρχει το παράλογον εις τα αιτήματα. Αν μάλιστα ληφθή υπ' όψιν ότι δεν αποκλειονται γεγονότα έκτακτα, εφ' όσον ευρισκόμεθα εις εμπόλεμον κατάστασιν, οπότε δια πάντα οικογενειάρχην είνε επιβεβλημένον να έχη κάποιον απόθεμα βασικών ειδών πρώτης ανάγκης θα ίδη τις ότι ακόμη περισσότερο είναι δικαιολογημένα τα αιτήματα και η ανησυχία των μισθωτών, οι οποίοι δεν είναι δυνατόν να τίθενται εις ήσσονα μοίραν των μαυραγοριτών, ολίτινες έχουν θησαυρίσει υπό τα όμματα και πολλάκις την ενίσχυσιν των ισχυρών.

5ον) Κατόπιν των ανωτέρω οι Συνεταιρισμοί, τιθέμενοι αλληλέγγυοι προς τους αιτούντας εργαζομένους, συνιστώσι προς την Κυβέρνησιν α) την άμεσον επαφήν μετά των αντιπροσώπων των απεργών β) Την ευνοϊκήν εξέτασιν και επίλυσιν των υποβληθέντων ήδη αιτημάτων των και γ) Την σύστασιν μονίμου Επιτροπής εξ αντιπροσώπων της Κυβερνήσεως, των μισθωτών υπαλλήλων και εργατών, των Γεωργικών Συνεταιρισμών και των Καταναλωτικών τοιούτων, προς τον σκοπόν της εβδομαδιαίας εφεξής προσαρμογής των μισθών και ημερομισθίων προς την διαμορφουμένην εκάστοτε νέαν κατάστασιν του Νομίματος και των τιμών της αγοράς δια καταλλήλου τιμαριθμικού κανόνος, ως επίσης και την οργανικωτέραν μελέτην αντιμετώπισεως της ζωής των δραχμοσυντηρητών, καθ' όσον άλλως δια την αμέσως προσεχή περιόδον η κατάστασις θέλει επιδεινωθή έτι περισσότερο δια τους τελευταίους, με συνεπείας πολύ οδυνηρωτέρας. Ο χειμών του 1941 δεν πρέπει να λημονήται και συνεπώς είναι καιρός ίνα από τούδε ληφθώσι τα δέοντα μέτρα παρά των υπευθύνων διαχειριζομένων τα κοινά.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ: Αγροτικές - Συνεταιριστικές

Μετατροπή Α.Τ.Ε. σε Α.Ε.

Με τον Ν. 1914/17.12.1990 (ΦΕΚ 178 τεύχος πρώτο) άρθρα 26 και 27, η ΑΤΕ μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρεία από την ημερομηνία δημοσίευσης στο Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως του νέου καταστατικού της. Μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του άνω νόμου υποχρεούται η ΑΤΕ να καταρτίσει το νέο καταστατικό της, σύμφωνα με τις διατάξεις περί ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών, το οποίο θα εγκριθεί από τους Υπουργούς Οικονομικών και Γεωργίας.

Περαιτέρω διαλαμβάνονται διατάξεις που αναφέρονται στη συγκρότηση του αρχικού κεφαλαίου της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., στην αύξησή του εντός της πρώτης διετίας, σε ειδικές ρυθμίσεις, σχετικές με τα ουσιαστικά και δικονομικά της προνόμια, σε φορολογικές και άλλες απαλλαγές κλπ. Ειδικότερα το άρθρο 27 αναφέρεται σε τροποποιήσεις του καταστατικού νόμου της ΑΤΕ (Ν. 4332/1929), του Οργανισμού της, στις αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου κλπ.

Σημειώνεται ότι:

— Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 26 περιλαμβάνεται η ακόλουθη διάταξη: «Στην έννοια των φορέων του ιδιωτικού τομέα περιλαμβάνονται και οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις» και

— Στο άρθρο 51 του άνω νόμου περιλαμβάνεται άλλη διάταξη με την οποία συνιστάται δεύτερη θέση Υποδιοικητή στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος.

Τροποποίηση Ν. 1541/1985

Στον πρόσφατο Ν. 1914/17.12.1990 και ειδικότερα στο Κεφάλαιο Γ' που έχει τίτλο «Μέτρα αποκρατικοποίησης και ανάπτυξης φορέων του Δημόσιου τομέα» (άρθρο 28) περιλαμβάνονται διατάξεις που τροποποιούν σε πολλά σημεία του Ν. 1541/1985 «Αγροτικές Συνεταιριστικές

Οργανώσεις».

Οι τροποποιήσεις αναφέρονται κυρίως στην ευθύνη και τις υποχρεώσεις των συνεταιριών για οφειλές του συνεταιρισμού και στον έλεγχο των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Σημειώνεται ότι προ της ψηφίσεώς του από τη Βουλή, ο άνω νόμος είχε εντόνως επικριθεί από τις ενδιαφερόμενες συνεταιριστικές Οργανώσεις με υπομνήματα προς τους αρμοδίους και δημοσιεύματα στον Τύπο.

Περισσότερες όμως λεπτομέρειες για τις τροποποιούμενες διατάξεις στις ειδικές σελίδες της «Σ.Π.».

Κάλυψη χρεών Α.Σ.Ο.

Υλοποιείται η κυβερνητική απόφαση για την κάλυψη από το Κράτος των χρεών των Α.Σ.Ο., που οφείλονται στην παρεμβατική πολιτική η οποία ασκήθηκε απ' αυτές τα τελευταία χρόνια. Αυτό προκύπτει από ανακοίνωση του Υπουργείου Γεωργίας της 28.12.90, με την οποία καλεί τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, που έχουν επιβαρυνθεί με χρέη αυτής της κατηγορίας να καταθέσουν σχετικό υπόμνημα στις κατά τόπους Διευθύνσεις Γεωργίας, προσκομίζοντας και τα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία τεκμηριώνουν την προέλευση των χρεών.

Περαιτέρω καθορίζεται ότι οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων συνεταιριστικών οργανώσεων θα εξετάζονται από αρμόδια επιτροπή στην οποία θα μετέχουν εκτός από τον εκπρόσωπο του συνεταιρισμού, ο Δ/ντής Γεωργίας και εκπρόσωπος της Α.Τ.Ε. Το πόρισμα της Επιτροπής αυτής θα διαβιβάζεται στο Υπουργείο Γεωργίας για τελική κρίση από ανάλογης σύνθεσης επιτροπή στην οποία θα μετέχει και εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Εφ' όσον και σε όποιο βαθμό αναγνωρισθεί το βάσιμο των ισχυρισμών του Συνε-

ταρισμού, τα χρέη αυτά δεν θα τον βαρύνουν πλέον και έτσι θα επιτευχθεί η ευχερέστερη ρύθμιση των χρεών εκείνων που πράγματι τον βαρύνουν. Οι σχετικές αιτήσεις πρέπει να έχουν υποβληθεί μέχρι 31 Ιανουαρίου 1991.

Σημειώνεται ότι η κάλυψη των παραπάνω χρεών, των οποίων το ύψος υπολογίζεται σε 120 δις. δρχ. περίπου, θα γίνει με την διάθεση στην ΑΤΕ ισόποσων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου.

Βήματα νοικοκυρωσύνης

Α.Σ.Ο.

* Η Ομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών Θεσ/νίκης καταβάλλει τελευταία προσπάθειες βελτίωσης της χρηματοοικονομικής θέσης της, ώστε να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις λειτουργίας της με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια. Σύμφωνα με υπόμνημά της προς το Υπουργείο Γεωργίας, το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας έχει λάβει, μεταξύ άλλων και τις ακόλουθες αποφάσεις:

— Απομάκρυνση 184 υπαλλήλων της με στόχο την ετήσια εξοικονόμηση 347 εκ. δρχ.

— Συμφηρισμό της ΑΤΑ Σ/μβρίου 1990 (7,1) στις περιπτώσεις που οι συνολικές αποδοχές υπερβαίνουν τις προβλεπόμενες από τις Σ.Σ.Ε., με στόχο την εξοικονόμηση 22 εκ. δρχ.

— Εφαρμογή μειωμένου ωραρίου κατά 4 ώρες την εβδομάδα με προοπτική την εξοικονόμηση 85 εκατ. δρχ. στο διάστημα Νοέμβριος 1990 - Νοέμβριος 1991.

— Έχει εισηγηθεί στην προσεχή Γεν. Συνέλευση την αύξηση της συνεταιριστικής μερίδας κατά 10.000 δρχ. Από την αύξηση αυτή θα βελτιωθεί η καθαρή θέση της Οργάνωσης με το ποσό των 230 εκατ. δρχ.

— Έχει επίσης αποφασισθεί η πώληση ή αξιοποίηση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, η αναδιάρθρωση των υπηρεσιών κλπ.

Σημειώνεται ότι η Ομοσπονδία εμφανίζει συνολική ζημιά 4,27 δις. δρχ. περίπου και γι αυτό μετά τις παραπάνω αποφάσεις και ενέργειές της, ζητά τη μεσολάβηση του Υπ.

Γεωργίας για τη χρηματοδότησή της από την ΑΤΕ με 1,6 δις. δρχ. προκειμένου να λειτουργήσει το σπορελαιουργείο της και την έγκριση δανείου 331 εκ. δρχ. για την καταβολή αποζημιώσεων στο απομακρυνόμενο πλεονάζον προσωπικό.

* Μετά την Ομοσπονδία και η «ΕΛΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ» κατέθεσε στις 22 Νοεμβρίου 1990 στο Υπουργείο Γεωργίας υπόμνημα με προτάσεις της για την οικονομική εξυγίανση της. Μεταξύ των προτάσεων αναφέρονται η προώθηση εθελουσίας εξόδου για την μείωση του προσωπικού, ανάπτυξη νέων κερδοφόρων δραστηριοτήτων και ο συμψηφισμός των οφειλών της προς την ΑΤΕ, με εκείνες του Δημοσίου προς την «Ελαιουργική».

Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (Ι.Σ.Ε.Μ.)

Με πρωτοβουλία συνεταιριστών, που διαθέτουν πλούσια εμπειρία σε θέματα συνεταιριστικής θεωρίας και πρακτικής, αλλά και αξιόλογη επιστημονική κατάρτιση, προωθείται η ίδρυση Αστικής Εταιρείας (άρθρ. 784 Αστ. Κώδικα), μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με τον άνω τίτλο.

Όπως διαλαμβάνει το άρθρο 2 του καταστατικού του, σκοπός του υπό ίδρυση Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (Ι.Σ.Ε.Μ.) είναι «...η υποβοήθηση της συνεταιριστικής ανάπτυξεως σε όλους τους τομείς, με στήριξη της στην επιστημονική διερεύνηση των σχετικών με τη συνεταιριστική δραστηριότητα θεμάτων και προβλημάτων (θεωρητικών και εφαρμογής)».

Μέσα για την επίτευξη των σκοπών του είναι εν περιλήψει:

— Η δημιουργία Τράπεζας συνεταιριστικών και συναφών στοιχείων (βιβλιοθήκης, κωδικών στοιχείων κλπ.).

— Η παρακολούθηση και γνώση της ελληνικής και διεθνούς συνεταιριστικής κινήσεως (οργάνωση, προβλήματα, λύσεις κλπ.).

— Η διεξαγωγή ερευνών σε θέματα συνεταιριστικής δραστηριότητας και η μελέτη

επί θεωρητικών θεμάτων και προβληματισμών με επιδίωξη την εφαρμογή επιστημονικών πορισμάτων σε όλη τη συνεταιριστική δομή.

— Η πληροφόρηση κάθε ενδιαφερομένου (συνεταιριστικών οργανώσεων ή άλλων αρμοδίων) με τα στοιχεία και πορίσματα των ερευνών και μελετών και τέλος,

— Η συνεργασία του Ι.Σ.Ε.Μ. με άλλους κατάλληλους φορείς του εσωτερικού ή εξωτερικού.

Μέλη του Ι.Σ.Ε.Μ. μπορούν να γίνουν Συνεταιριστικές Οργανώσεις κάθε μορφής και βαθμού, αλλά και νομικά ή φυσικά πρόσωπα, που επιδιώκουν και ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη της συνεταιριστικής κινήσεως.

ΣΕΚΑΠ - Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Κολυμβαρίου - «Καταναλωτής»

— ΣΕΚΑΠ. Η συνεταιριστική καπνοβιομηχανία ΣΕΚΑΠ Α.Ε. (Έδρα Ξάνθη), βραβεύθηκε πρόσφατα με πέντε χρυσά μετάλλια, για τα υψηλής ποιότητας προϊόντα της COOPER και COOPER - LIGHTS. Η επιλογή της ΣΕΚΑΠ έγινε από αρμόδιες Κοινοτικές αρχές, που εδρεύουν στις Βρυξέλλες και ύστερα από αυστηρά τεστ και ελέγχους σε ομοειδή προϊόντα. Τα διπλώματα και τα βραβεία επέδωξε στους διευθύνοντας της ΣΕΚΑΠ την 15 Νοεμβρίου ο εκπρόσωπος και μέλος της κριτικής Επιτροπής Γερμανός κ. Βατερχάγιε.

— Συνάλλαγμα ύψους 1,5 δισ. δραχμών εισήγαγε στη χώρα μας το 1989 η ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΡΓ. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία, τα τελευταία 7 χρόνια η Ένωση αύξησε τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της κατά 500 εκ. δραχμές και από τα οικονομικά πλεονάσματα της διαχειρίσεώς της, μοίρασε στους παραγωγούς - μέλη της 300 εκατ. δραχμές.

Πρόκειται για τον πρώτο εξαγωγικό φορέα του νομού Χανίων (εξαγωγή του μεγαλύτερου μέρους των προϊόντων της), ενώ παράλληλα διατηρεί πρατήρια στην Αθήνα και Θεσ/νίκη. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε η κατασκευή μονάδος τυποποιήσεως

ελαιολάδου, συνολικού κόστους 147 εκατ. δρχ., εκ των οποίων το 70% καλύφθηκε με επιδότηση της Κοινότητας.

— Νέο υπερσύγχρονο κατάστημα (Σούπερ - Μάρκετ) έθεσε σε λειτουργία πρόσφατα ο Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Θεσ/νίκης «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ». Το νέο αυτό κατάστημα χρησιμοποιεί στις συναλλαγές του σύστημα ηλεκτρονικών υπολογιστών, αντί των κλασικών ταμειακών μηχανών.

Με το σύστημα αυτό επιτυγχάνεται όχι μόνο η ταχεία εξυπηρέτηση των πελατών, αλλά στην απόδειξη αγοράς αναγράφονται εκτός από τις τιμές και τα είδη που αγοράζει ο πελάτης, ώστε να είναι σε θέση να ελέγχει την ακρίβεια των αγορών που πραγματοποιήσε.

Υπηρεσιακή Κατάσταση Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Α.Σ.Ο.).

Στο υπ' αριθ. 700/7.11.1990 (τεύχος Δεύτερο) φύλλο της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως δημοσιεύθηκε η 27346 κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Γεωργίας με την οποία ρυθμίζονται θέματα «Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων». Από της δημοσιεύσεως της άνω αποφάσεως καταργούνται ο Ν. 1859/1944 (εκτός της παρ. 1 του άρθρου 3) και το Β. Δ/μα 23/30.7.1946 (εκτός του άρθρου 3).

Ο άνω κανονισμός ρυθμίζει θέματα υπηρεσιακής καταστάσεως του εν γένει προσωπικού:

— Των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 1541/85.

— Των Εταιρειών που συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν. 1541/85 με τη νομική μορφή της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης ή της Α.Ε. (αμιγούς ή όχι).

— Των Εταιρειών του άρθρου 8 του Ν.Δ. 4087/60, επ' όσον στο κεφάλαιο αυτών συμμετέχουν αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις με ποσοστό τουλάχιστον 49%.

— Του προσωπικού των Κοινοπραξιών που συνιστώνται μεταξύ αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και ΑΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.Δ. 3874/58.

— Των Συνεταιριστικών Οργανώσεων, που προβλέπονται από τα άρθρα 57 και 58 του Ν. 1541/85.

— Των Συνεταιριστικών Εταιρειών του άρθρου 68 του Ν. 1541/85.

— Των Κοινοπραξιών των Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων του Ν. 479/44 και Ν. 921/79, που ορίζονται στις παρ. 3 και 8 του άρθρου 66 του Ν. 1541/85.

Συνεπώς όλες οι ΑΣΟ υποχρεούνται να προσαρμόσουν τις διατάξεις των Εσωτερικών τους Κανονισμών, σύμφωνα με τα όσα διαλαμβάνει η άνω κοινή υπουργική απόφαση.

Εφόσον ο χώρος το επιτρέψει, η «Σ.Π.» θα επιδιώξει τη δημοσίευση ολόκληρου του περιεχομένου του Κανονισμού.

Καταργούνται τα Κολχός

Την αποκολεκτιβοποίηση της αγροτικής οικονομίας ψήφισαν με συντριπτική πλειοψηφία στις 3.12.90 οι Ρώσοι βουλευτές, δίνοντας έτσι επίσημα τέλος σε μια ολόκληρη εποχή. Ύστερα από έξι δεκαετίες λειτουργίας τους τα Κολχός και τα Σοβχός δεν θα υπάρχουν πλέον και οι ρώσοι αγρότες θα μπορούν να κατέχουν τη γη που καλλιεργούν και α την πωλούν μετά την παρέλευση δέκα ετών.

Εκποίηση ΣΠΕΚΑ Α.Ε.

Σε εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων της ΣΠΕΚΑ Α.Ε. οδηγείται η ΑΤΕ σε εφαρμογή προγράμματος αποδεσμεύσεως της από μια σειρά ζημιογόνων και υπερχρεωμένων επιχειρήσεων. Τα περιουσιακά στοιχεία της ΣΠΕΚΑ, των οποίων η αξία αποτιμάται σε 2 δισ δρχ., αποτελούνται από οικοπεδικές εκτάσεις και ακίνητα στην Αθήνα, Θεσ/νίκη, Λάρισα καθώς και από εγκαταστάσεις αποθηκευτικές στο Κρουνέρι Αττικής.

Η Διοίκηση της ΠΑΣΣΕΓΕΣ

Ύστερα από εκκρεμότητα τεσσάρων μηνών συγκροτήθηκε το νέο Δ.Σ. της ΠΑΣΣΕΓΕΣ.

Με δικαστική απόφαση έγινε δεκτό ότι σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Γενικής Συνελεύσεως της 26.8.90 (βλ. σελ. 187 τεύχος 19 Σ.Π.), οι παρατάξεις Α.Σ.Π.Α. (Αγωνιστική Συνεταιριστική Παράταξη Αγροτών) και Α.Ε. (Λαϊκή Ενότητα) διαθέτουν την πλειοψηφία των μελών στο Δ.Σ. της Οργανώσεως.

Σε ψηφοφορία που ακολούθησε στις 27.12.90, μεταξύ των εκλεγέντων συμβούλων (χωρίς συμμετοχή εκείνων της ΑΔΑΚ, που απεχώρησαν) εξελέγη νέος Πρόεδρος της ΠΑΣΣΕΓΕΣ ο κ. Β. Αργύρης. Στις άλλες θέσεις εξελέγησαν ο κ. Α. Θεοδοσιάδης (Α' Αντιπρόεδρος) ο κ. Κ. Μαρκούλης (Β' Αντιπρόεδρος) ο κ. Γ. Λιόλιος (Γενικός Γραμματέας) και ο κ. Γ. Καραμίχας (Ταμίας).

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΥΛΗΣ 1990

A

Αβραμίδης Κ. 52
Αγαπητίδης Σ. 51, 161
Α.Ε. 90, 220
Αλεξανδρόπουλος Ι. 52
Αλιεία 33, 113
Ανδριανόπουλος Α. 91
Αρχοντάκης Κ. 52, 55
Αρώνη - Τσίγλη Κ. 182
Αστικοί συνεταιρισμοί 97, 190
ΑΤΕ 59, 79, 123, 187, 189, 220, 231,
239, 250
Αυγερινόπουλος Π. 219

B

Βενιέρης Γ. 183

Γ

GATT 69
Γκερμπεσιώτης Γ. 219

Δ

Δημόπουλος Θ. 59
ΔΩΔΩΝΗ 29

E

Εκπαίδευση 60, 123
ΕΛΛΙΟΥΡΓΙΚΗ 59, 122
ΕΛΒΙΖ 29
ΕΛΒΙΚ 30
ΕΛΣΥ 31
Εταιρεία των Φίλων του
Συνεργατισμού 49

Θ

Θεοδοσίου Π. 52
Θεοφανίδης Μ. 177
Θεοφανίδης Σ. 51, 177, 181

I

Ιαντζής Β. 52, 77

ΙΣΕΜ 251

K

Καβαδιάς Χ. 91
Καζάκης Ε. 91
ΚΑΪΡ 30
Καλδής Π. 57
Καμενίδης Χ. 52
ΚΑΠ 21, 67
Καταναλωτικοί συνεταιρισμοί 11, 103,
174, 245
Καφετζάκης Γ. 91, 219
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ 30
Κεφαλογιάννης Μ. 187
Κλήμης Α. 11, 52, 103, 219, 245
Κολύμβας Ν. 52, 57, 67, 161, 195, 219
Κολύρης Π. 52, 141, 197
Κομματισμός 1, 198
Κοντός Β. 91
Κοσμόπουλος Δ. 52
Κουτσαμποϊκίδης Γ. 219
Κράτος και Συνεταιρισμοί 24, 197
ΚΥΔΕΠ 190

Λ

Λμπροπούλου - Δημητριάδου Β. 1,
57, 93, 209, 219, 239
Λιάγκος Δ. 57

M

Μάνατζμεντ 72, 141, 197
Μανιτάκης Α. 52
Marcus L. 50
Μαυρογιάννης Δ. 51
Μέργος Γ. 52
Μετζιδάκης Ν. 52
Μουζακίτης Γ. 52
Munkner H. 52

N

Νομοθεσία 1, 93, 188, 209, 230, 239, 250
De Michelis 74
Ντούλας Σ. 57

Ο	Σελλιανάκης Γ. 51, 52, 121, 219
Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	Σιβρόπουλος Α. 52, 57
ΕΟΚ 41	Σινίκης Ε. 219
Ορφανός Σ. 91	CIRIEC 161
ΟΣΕΓΟ 121	Σιφνιώτης Κ. 52, 161, 182
Ουσταπασίδης 52	Σολάφης Ι. 52
	ΣΠΕ 31
	ΣΠΕΚΑ 31, 253
Π	ΣΣΕ 121
Παληκράκης Ε. 57	Στρογγύλης Δ. 181
Πάνου Α. 52	Στρογγύλης Ι. 49
Παπαγεωργίου Ι. 52	ΣΥΝΕΡΓΑΑ 30
Παπαγεωργίου Κ. 29, 57, 129, 174, 184, 219	Σχολικοί συνεταιρισμοί 7, 172
Παπαδημητρίου Γ. 52	Σωπασάκης Ε. 57
Παπακωνσταντίνου Κ. 57	
Παπακωνσταντίνου Μ. 121	Τ
Παπανάγνου Σ. 91	Τζωρτζάκη Φ. 52
Παπαχρίστου Χ. 52, 53, 153	Τσαγκουρόνης Κ. 55, 57
Παρασκευαΐδης Α. 219	Τσόττος Π. 91
ΠΑΣΕΓΕΣ 21, 50, 78, 165, 187, 229, 253	Υ
Πατρικιός Ν. 33, 52, 57, 113	Υπάλληλοι Σ.Ο. 99, 223, 252
Περιφερειακή ανάπτυξη 41	
Πουρνάρας Γ. 52	Φ
	Φορολογικά 97
Ρ	Φωτίου Γ. 52
Ράπτης Μ. 57	
	Χ
Σ	Χατζηβασιλείου Ι. 7
ΣΕΒΑΘ 30	Χατζηνικολάου Π. 121
ΣΕΒΤ 168	Χρέη των Σ.Ο. 77, 83, 189, 229, 233, 250
Σεϊτανίδης Η. 21	
ΣΕΚΑΠ 252	Ψ
ΣΕΚΟΒΕ 29	Ψυλλάκης Ν. 121

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Με την υπογραφή «Ομάδα Φίλων του Συνεργατισμού» διανεμήθηκε φωτοτυπημένη διακήρυξη προς τους συνεταιριστές, αναφερόμενη στη μετατροπή της ΑΤΕ σε Ανώνυμη Εταιρεία και στις επιπτώσεις αυτής της μεταβολής.

Η Εταιρεία των Φίλων του Συνεργατισμού, που εκδίδει αυτό το περιοδικό, επιθυμεί να διευκρινίσει ότι ουδεμία σχέση έχει με την «Ομάδα Φίλων του Συνεργατισμού» και παρακαλεί αυτούς που την απαρτίζουν να επιλέξουν ένα διαφορετικό τίτλο για την ομάδα τους, ώστε να αποφεύγονται συγχύσεις.

«SINETERISTIKI PORIA»

COOPERATIVE REVIEW

Published by the «FRIENDS OF COOPERATION SOCIETY»,
25 Koumoundourou Str., 104 37 Athens Greece.

CONTENTS OF No 20/1990

	Page
* Declaration and Appeal	193
* N. Kolymvas: Two European Conferences for the Social (Cooperative) Economy	195
* P. Koliris: Particularities and present-day problems of management of cooperatives and cooperative enterprises (part B)	197
* B. Lampropoulou - Dimitriadou: Current Cooperative Legislation	209
* Our views	229
* Settling of debts of Agricultural Cooperatives (the Agricultural Bank circular)	233
* B. Lampropoulou - Dimitriadou: Issues concerning the Agricultural Bank and the Agricultural Cooperatives in the taxation draft law	239
* Ar. N. Klimis: The struggle of cooperatives in 1943	245
* Agricultural and cooperative news	250
* Index of 1990 contents	254

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τριμηνιαία έκδοση του Επιστημονικού - Ιδεολογικού Σωματείου
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Κουμουνδούρου 25 (4ος όροφος) Αθήνα 10437 (τηλ. 5247.162)

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού

Υπεύθυνος κατά νόμο: Κώστας Παπαγεωργίου, Θησέως 10, Μαρούσι
151.24 - Αθήνα - Τηλ. 8027.807

Συντακτ. Επιτροπή: Β. Δημητριάδου - Π. Καλδής - Κ. Παπαγεωργίου

Εισφορές 1990: Για Νομικά Πρόσωπα δρχ. 2.500. Για άτομα δρχ. 1.500

Εμβάσματα: Στον Ταμία κ. Νικ. Πατρίκιο, οδός Καλλιρόδης 12
Αθήνα 117.43 (τηλ. 9226.777)

Τυπογραφείο: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανίου 7 - Τηλ. 5233.965

Κυκλοφορία

PRIMA

15/10/00

γεύση
στη ζωή!

 ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΛΑΜΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΕΡΕΣΗ
ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΔΟΤΩΝ

Κάθε μέρα
ένα βήμα
μπροστά

Με τον αγρότη

ΚΥΔΕΠ

